

Sønn
Gudrækne og
Kiærleike Christe-
legur.

Latinè.

CARÆ PIETATIS ET RA-
ræ Caritatis Incendium.

Skrifad af Ottone Casmanno.

Enn a Norrænu wtlagt/af Sij
ra Jone Biarnar syne/
j Prestholum.

1 Timoth. 4.

Gudræknen er til allra Hluta nyt-
samleg Hafande þessa Lijfs Fyrer-
heit/& so hins epterkomanda/ Þetta
era vissuleg Sannindi/& Dyr
mætt Verdugt Ord.

Aullum Gudræknum Mōñum sem þetta lesa/ oskar Otho Casmannus goodrar Heilsu j Christo Heilsugiafara vorum.

HEr Duger Herrar og Brædur/ Pad er dagleg Osk z Anduarpan mijn ad mier giefest Nad og Gafa/ til ad præda ydur/ ecke eing asta med Ordum z Aminningum/ helldur og med Epterdæme gudlegs framferdes/ Pui pad er vijst myked ad vera Ordsins Pienare/ enn ad vera Læremeistare j þeim verkum sem ad Ordenu sooma z samhlioda/ pad er allramest. Og eirn kostgiæfen z iafnadargiarnan Guds Ords tilheyrara elskum vier giarnan/ Enn sa sem

sem þad heyrer bæde og vardveiter/ þar med er og jduglega Ordsins gis rare/ ad hønum vilium vier dæst. Þui er þad mijn jaþnleg Hiartans girnd/ad eg j þetta Embætte Guds Ords þionustu settur/ sie eg su ofyne leg Skiepna/sem stærre haþe Tung una eñ Hondena. Þui ætijd eru mier þyrer Eyrum Orden mijns Meist ara Jesu Christi. Matthþ 5. Sa sem kienner z giører/þad sama/hañ mū mijkell kallast j Himnarijke/Hū vill ad eg skule vera ecke einasta Sallt Jardar/ kiennande hreinan Lærdom/ hellour z lijka Lios Heim sins j loþlegum liþnade z Epterdæ mum Dygdaña/ellegar mun sa Do mare aþ mijnum sialþs Munne dæ ma mig vondan Þion. Luc. 19. Og mun eg mijkel sløg eiga ad lijda

Formaale.

Luc. 12. Þar eg bind pungar byrder og legg ødrum á Herdar/enn eg vil ecke med einum Fingre þær sialfur snerta. Huor Madur á ad auglęsa Tru sijna j Verkunum/ og Treid þeckest ap sijnum Avexte. Aller skylldum vier hlyda Ordum Areli Numerani/s seiger/Vertu ſ þu ætt ad vera. Og Horatius seiger. Tu recte vivis si curas esse quod audis

Hegdan þijn er hallden riett/
J huorre sem þu liper Stiett/
Ep þu reyndur j øllu ert/
Eins sem villt ad sagdur sierk.

Vier køllumst christner/ þui ber oss ad lipa sem þui Napne samhlyd ur. Vier erum andleger sauder/ pyr er þui lipum andlega / og deydum Holldsins girnder / Heitum til huor med ødrum/ad oss gepest Rad hei-
lags

lags Anda/ so vier helldur sieum eñ
synunst goder. Þui meira vardar
vm huad vier erum/enn huad vier
halldner erum. Þui være kostgiæf=
anda ad slijker sem vier villdum hall
dner vera/ad vær j raunenne værum
so fyrer Gude/ Huad og verda ma/
ef vier med Viskunne hofum Kiær
leikan/og med Sannleikanum Gud
ræknena/ og gott framferde fylgia
lætum. Gud er Heilagur/ꝛ vier hn̄s
Þionar/þui verdum vier ad gierast
Heilager/so ad vier holldum eitt mz
honum. Vier erum Guds/ ꝛ eigum
honum bæde ad lifa og deyia. Vier
eigum ecke ræda oss sialfer/þui ma
ecke vor Vilie j vorum Rædum nie
Verkum Yfferrædenn hafa/ helldur
eigum vier ad hneya allt vort lijf ep
ter vilia Drottens. Vier erum hier

Formæle

j christnenne/ sem er Guds heiløg Borg/huoria hann sialpur Sannheilagur helgade sier/þui skulum vier hallda oss þ oheþu/ad giøra hana Ohelga med vorum saurendum. Christur sa oss heþur sætt vid Gud Fødur/hann er oss settur þorm og þyrermyndan/sem anglysast a j vorum Verkum. Gud heþur audsynt þad hann være Fader/ og erum vier oþ o packlæter/eþ vier þar a mote/ aud synum oss ecke hans Børn. Christur heþur j Laug sijns Blods hreins ad oss/þui er oss skøm̄ ad velkia oss aptur j Saurnum/Hann heþur jnn rætt oss j sinn andlegan Lijkama/ þui er oss Limunum advarnande/ad vier ecke þøllum þar burt þra aptur Heilagur Aude heþur giørt og vigt oss Gude til Kyrkna/þa er øss þad hugsan

hugsande/fyrst Gud byr j oss/ad Li-
dꝫ vort lyse so þyrer Mønonum/ ad
þeir siae vor good Verk/ so Faderen
himneskur verde dyrkadur. Vier hø
fum Gudz Eingla sem vardveita og
vaka yfer oss/þui skulum vier ecke mz
Odaun Syndanna styggia þa þra
oss. Sal vor z Lykame eru þyrerbu
en til þess ad vera odaudleg z dyrd-
arleg/þui skulum vier kappkosta/ad
þau verde geymd hrein z ospillt/allt
jnn til Dagsins vors Jesu Christi.
Fyrer þennan Tilgang hef eg j god-
re meiningu samantekeð þessar grein
er/sem vekia Menn til christelegrar
Gudrækne z Kiærleikans. Og so sem
Byflugan velur þ besta z sætasta af
Skogar avextenū/so hef eg wr Bo-
kum þra lærdustu Manna plockad z
samātynt þær bestu z dyrustu Grein

er/og ſo hagad þeim j lag/ ad oſſ
mætte verda vppvakning og adhalld
til leidreitingar/ ſo vier yrdum þar
med Leidder til þeſſ Heilaga Riettlæ
tis/og ſannrar Sælu Eiliþs Lijþs.

Þui bid eg þier þigged aþ mier
Ydrum þienara þetta verk mz godu
Giede/ og leſe mz þeim Hug/ad þier
vilied ſtunda vppa Chriſtendomſins
heilagleik/ og latum þetta þylgia
oſſ j ollum eþnum vors Lijþs/og yd
ur ſem Velþerd og Saluhialp vil
ied þyrer ydur kioſa/min þetta verk
ydars Þienara/ſem Gude til Dyrd
ar er hugad/eirnen vel j gied þalla.
Þar þyrer elſkuleger Bradur / kom
um oſſ þyrſt a veg ſannrar Velþerd
ar og Heilſu med yþerkotenne/ Þar
næſt þo ad byrden Freiſtinganna z
Dandans ſie þung / þa þreytunſt
ecke

ecke/helldur holldum apramm mz jafn
legre hoꝼsemd og hlydne/þar til vier
vm sijder naum Dyrdenne þess Ei
lijꝼa Lijꝼsins. Enn fyrst og fremst
verdum vier ad læra ad áfneita sial
fum oss/z er þad Mannenum miog
erfvidt og ohægt ad snua fra sialf
um sier/og gleyma sier/og giefa sig
wt til hlydne vid Drottenn/ af ollu
megne Sælarennar. Og huad lyste
legt er þad þessa Heims Manne/
ad leita ecke þess sem sialfs hans er
helldur þess sem Drottens vilie er/
og j ollu ad leita þess sem Gude er
til Dyrdar. Samt eigum vier ad af
neita sialfum oss/og bera þolenmod
lega þann Kross sem oss er af Drott
ne alagdur/ so vier verdum Christo
lijker/z kunnum med lijfelæte ad vid
urkenna Veykleika vorn/z med aud

 mykt

mykt ad kalla til vor Guds Naad og hialp. Þa vier erum ſo geingner fra oſſ ſialfum/ſkulum vier ecke gleyma vorum Naunga/helldur verda fyrre til ad veita þeim æru/og giora þeim gagn j godre Tru. Einkum ſkul um vier vÿkia Augum vorum til Gu ds/og gefa oſſ og allt vort Raad og efne vnder hans Valld og Vilia/ Ef oſſ tekſt allt vel/þa þockum þad Gude. Enn þo nockud falle ødru uijs/enn vier villdum/þa yfervinnum þad med Þolenmæde. Enn þo jlla falle/þa reiknum oſſ ecke aunna fyr er þad/og førum ecke j ordhending ar vm þad vid Gud/ vm vort Hlut ſkipte. Gud gefe oſſ ad komaſt a þenn an goda veg Sanleikſins z Kiærleik ſins/ og ſijdan med Þacklæte z Koſt giæfne/ hann heilaglega ad ganga/

fordunſt Niegoma ꝛ oſtadfeſte / ſnu um ecke aptur/ Holldum oſſ ecke op mjøg huørke a þa Hægre nie Vin ſtre Høndena. Gud Hialpare og helgare vor hæge ſo Vitsmunum vo rum j medferd veralldlegra Hluta/ ad vær lætum ſem minſt epter ſialf um oſſ/ ꝛ høfum ſo Heimen ſem vier hefdum hann ecke/ ſo ad vier lærum jafnvel med godu. Sede ad ljda Sk ort/ ſo ſem med Hofſeme ad hafa Nægd/ Fordunſt Ofneyſlu/ huør ed marguijſlega ſkadar oſſ/ og høfum þad ecke oſſ til hindrunar/ ſem oſſ er til hialpar ſett/ Minnunſt vær þad ad Jardneſker hluter eru af Gude ſkapader oſſ til gagns ꝛ æru/ ſo ſem annad læn eda Umbodsfie/ af hu øriu vier eigum ſeirna Gude Reikn ingſkap ad ſtanda. Giætum jafnan

Formmale

ad vorre Stiett/og lætum þad vera vort Verk sem hun ad oss heimter/ Enn sneidum oss hia þui sem ecke a vid hana/eda heñe er a mote. Gieþe þad Gud Eilijþur Fader/ad vier þor smañ þeñan ohreina Heim/z allt þ hans er/eñ stundum eþter Himneskū Lijþe og Eilijþre Dyrdar Koronu. Drotten Jesus gieþe ydur ollum og sierhuorium rijkuglega Blessun aþ Himnum.

Annar

Formmale til allra þeirra sem Jesu Christi Naþn vid urkienna og akalla.

Goder Christner Brædur/ Aller vier vilium giarnan vita og liþa/þui lærum þyrst ad vita/ z þo so ad til

gagne

Gagns komi.

Non qui multa qvidem, sed qui scit commoda vitæ,
Is dici sapiens, cur mereatur habet.

Vijs er ei þo vite margt
Vardar meir ad þad sie þarpt.
Og sinu Lijfe siae gagn:
Soddan þiker Visku magn.

J þessum Heime er Viska mykel enn Sanvijska lijtel. Enn vppa þad ad vor Viska sie ecke einsom un/ og vpphrokest ecke/ þa skal med henne vera Kiærleikuren og christelegt framferde. Og þui skulum vier læra ad þeckia Gud/og hialpa oss. Allmarger vita margt og myked/en allþaer eru þeir sem sig hialpa vel vita. Þui þad er ecke audvellt/ ad þeckia hialpan sig/og er þui ecke oll

um giefed. Sa sem vel þeckter sial ‑ þan sig/sa þeckter og Gud/eñ sa sem Gud þeckter/ hñ verdr Gude lijkur. Sa er Gude lijkur/sem Guds er verdugur/sa er Gudz Verdugur sem ønguaa Ohæpu giører/ helldur hugsar huad gudlegt er/og talar þad hann hugsar/ og giører þad sama gudrækelega.

Cætera si vis noscere, te ipsum noscere discas.

Cætera si vis vincere, te ipsum vincere discas.

Noscere se ipsum, vincere se ipsmn, maxima virtus.

Vijs j mørgu verdur hann/
Er vel sig sialfan þeckia kann/
Helldur vinst a hunum suig/
Hafer þu lært ad sigra þig.
Huør sig sialfan sigrar mest

Og so j ollu þecker best/.
Næstan Kost sa hefur med sier/
Til Nygginda af blestum ber.
Þar fyrer lifum christelega/ so vier m3 Christo lifa meigum/ Þetta Lijf er ecke giort fyrer sig sialft/ hell dr fyrer þad tilkomanda Lijf/ huors inngangur eru Dyr Daudans. Enn vppa þad ad vier æ og ad Eilijfu med Christo lifum/ þa lærum ad lifa og Deyia vel. Þa lærum vier vel ad Lifa/ ef vær iafnan forhugsum vorn Dauda/ enn so lærum vier vel ad Deyia/ ef vier lifum vel. Enn epter sælan Dauda kiemur þad sæla og Heilaga Lijfed/ Þui skyllde þessa Lijfs ender vera sæll Daude/ þa er þess Daudans ender þad sæla Lijfed þui vardar ecke huorsu leinge/ helldur huorsu vel vier lifum. Sa reikn
ast lein

ast leinge lifa sem a þam m[illegible] ans vinnur mørg Pund/med sy[illegible] um lifnade/enn sa reiknast ecke [illegible] sem ecke hefur j Augunum neitt/ ne ma þad eina ad vilia lifa. Sa sem j Lyfenu hefur ecke neitt kiærara og lystelegra/enn Lyfed/hann þær ecke lof af Lyfe synu/Þeir lifa jlla sem vid laungu Lyfe buast/ og vilia alli jafnt lifa/þar fyrer er ecke gott ad lifa/helldur vel ad lifa.

Enn þad goda sem vidliggur og þu att ad vinna til/ er Eilyft Lyf med omælanlegre og Endalausre Sælu. Velldu þier med Moder Drottens þad goda Hlutskipted/ s̄ ecke skal af þier takast/ Luc. 10. Safnadu þier j geymslu Fiesiodū a Himne/þar sem Ryd og Mølur þær onguo spillt/z ecke helldur Þiofar ept

er graf

...rsed nie fteled/ Matth. 6.
... vinnur þa giefur Gud þier
...nnd ...ß Lijfsins Tre sem er j mid
Guds Paradijs.
Þetta er Takmarked Lijfsins/
þad sanna Lijfed sem þu skallt kost
giæfa ad na / þar er wte byrgt allt
jllt/og þar er Nægd a øllu godu.
1 Þar muntu leysttur fra øllu illu
huglast af Erfuide þijnu/ og Gud
mun þerra øll Tar af Augum þijn
um/vpp þadan skal ecke Daude ve
ra/eda kall nie kuein.
2 Þu munt hafa hid lystelegasta
siolkendne vid Gud þiñ Skapara/
Geymara/Frelsara z Helgara/þañ
þu sier Auglite til auglitis/z mz stor
re Glede hafa þar af alla og eilijfa
Vnadarsemd/þar sem Gud er allt j
øllum. 1. Cor. 15. Þar verdur þu

med Christo/ sa sem er øllun[...]
anna Sonum prydare/ og st[...]
Dyrd þa sem Faderen gaf h[...]
Johannes 12.

3 Þu munt hafa Mynd sem Him
neskur Madur/ 1. Cor. 15. Og me[...]
Vpplystu Andlite skoda Guds Dyrd
og so fa hina sømu Mynd ꝛ Biart
leik af hans Biartleik / 1. Cor. 3.
Þa mun þad framkoma a þier sem
fullkomlegt er / enn þad afmast
sem øfullkomed/ eda Halfverk er/ ꝛ
munt þa þeckia so sem þu ert þeckt
ur/ 1. Cor. 13. Og skyna sem Sol
j Ryke Fødurs þyns/ Matth. 12.
Þu munt vera so sem Guds Ein
glar a Himnum/ ꝛ so sē Guds Børn
eru/ Luc. 20. Og lykur þeim Gude
sialfum sem þu sier/ 1. Joh. 3.

4 Þu munt verda innteken j Sam

lag og Ræd Heilagra Eingla/og j þann Himneska Selskap Truadra Manna/ huerier ad eru jnnskrifad er a Himnum/ Heb. 12. Þar þecker huor annan/ þui þar er Kiærleikur en fullkomlegur/ og Guds Eilijf Lofgiørd.

Þu munt hafa mijken Føgnud og Glede/sem alldrei leidest j Arfenum/sem er oforgeingelegur/ z alldrei þuerrar nie firrest/ med oseigianleg um Føgnude/ Og þu sem Gud elsk ar/ þa hefur hann þier fyrerbued þa goda Hlute/sem ecke hefur Augad sied/nie Eyrad heyrt/og ecke hefur j Mans Hiarta komed/ ꝛc.

Beguren til þessa Lijfsins er þier so syndur.

1 Eg (seiger þinn Frelsare Jesus

Fotmæle.

Christur) er sa Vegur/sa Sañleik
ur z þad Lijfed/ Eingen kiemst til
Fødursins/nema vm mig/Joh. 14.
2 Med myklum Harmkuælum byr
iar oss jnn ad ganga j Guds. Rijke/
Act. 14.
3 Pad er Vilie þess sem mig sende
(seiger Christur) ad huør sem sier
Sonen/og truer a hann/ hafe Ei
lijft Lijf/Joh. 6. Þesse Veguren
Riettlætra/er Godur Heilagur/Riet
tur/osauruguur z wtvalen ꝛc. Joh. 7
Kallast þetta þraungt Hlid/z mior
Vegur/hñ er mannlegre Skynseme
okunnugur/Þesse Satan sein ein er
til Lijfsins/hun ligg vm Christum
hana ganga fare/ þar er lijtel vm̄
ferd/ Nun er Holldenu opeck og erf
uid/ vegna þeirra Forunauta/ sem
verda med ad vera/ sem er Krossen
ad

ad bera/og aþnetta sialþum sier/ꝛc.

Þesse Vegur kallast Guds Gata þui Gud heþur hana lagt og þier sett/ Hun þocknast Gude/hana greid er Gud/hun leider þig til Guds/En̄ þessa Gøtu ratar þu med soddan mote/ad þu hallder þig vid riettan skilning Heilagrar Kienningar/og flert aþ Heiløgum Anda menntadur og vpplystur/so þu þinner hann haþe i þier sijna verkan/ og þu þaer þram̄ gang a þessum Veige.

Fyrste Partur Bæklingsins.

Taktu til þu Madur ad koma þier a þan̄ goda Veigen/ og hygg þu ad giørla huar han̄ er / so þu meiger hann ganga/Lattu þig miøg langa til ad komast til Guds þ̄ȳns

Fodurs/þiñ Hugur sie ecke til Heim sins nie Dioꝼulsins/ helldur til Gu ds/ꝼra huoꝛium þu heꝼur villst.

A þennan Veg ad komast/ þad giorest mz Yꝼerbooteñe.

Þad er Yꝼerbot/ad vikia ꝼra von du/ eñ snua sier aptur til Guds/ꝼyr er þui skalltu Madur vykia þier ꝼra þui hinu vonda/ sem verst er aꝼ ollū vondum Hlutum/ þad er Synden. Jerem. 28. Snued ydur huor z einn ꝼra sijnum vondum Veige/z ꝼra yd ar illre astundun.

Giættu ad Syndugur Madur/ huornen hattad er vm þyn eꝼne/a medan þu liꝼer j Syndeñe.

1 Synd þyn hun snyr þier ꝼra Gu de/og honum ꝼra þier/og giorer hñ þier ꝼorreidan/og þig hans Hoꝼud

Ovin

Ovin. Enn huad er þyngra en̄ þad ad hafa Gud a mote sier/ z vera hans Ovinur.

2 Synden gioret þier þad/ ad þu ert verdugur þess/ ad vera frafkufadur og yfergiefen af Gude/ so þu verder ad ongum/ sierf vesall z volad ur/ af ollum Andans Gæfum/ vtsettur fra Guds Nad z Dyrd.

3 Synden gioret þig (Madur) ad Diofulsins Þræl/ hans Þræl og Þy/ z Erfingia Helvijtis Ellds. Augustinus/ Huor Madur sem drygr er daudlega Synd/ hann selur Diofl enum sijna Sal/ en̄ Verded sem hn̄ tekur fyrer hana/ er sætur smeckur stundlegrar Lystesemi/ Þan̄ Engill en sem geymer ad þijnu Lijfe/ hann rekur þu fra þier/ med Synden̄e.

4 Synden er hinn fwlaste Hlut/ so sem Ritningen seiger/ Hun er

Illt Saurendanna/ Dregg/ Fwe og ꝼordiørꝼun/ sladu huornen sa wtausande Sonur sem velltest j Saur Oꝼ nepslunnar/ hann vard eptera j Suinanna ꝼlocke/ Smar ſinna saurugra Synda wthuerꝼast z ꝼwna.

5 Eꝼ þu þroast og eꝼlest j Syndenne/ þa verdur hun þier eirn grim ur Vykingur/ z Dioꝼullen med henne/ so ad þu gietur ecke ꝼyrer henne giørt Idran/ þo þu stundum haꝼer þar vilia til. Synden er ovæg/ seiger Crysostomus / og giører Oꝼbellde þeirre Sælu sem hun heꝼur ꝼangad. Og Augustinus j sinne Jatningu seiger/ Eg Andvarpade þui eg var bunden/ ecke med annara Jarne/ hellldur med mijnum Jarnvilia/ miñ Ovinur hapde Ræd yꝼer mijnum Vilia/ og giørde mier þar aꝼ Jarnꝼeste og batt mig/ Jeg deillde vid mig sial

þaſt

þan/ z vard mier sialþum motsnuen.
σ. So leinge sem þu helldur þig
vid Syndena/ þa ertu j sǫkum z vnd
er sekt Eilijþrar Negningar/ sem er
þesse/ ad þa ecke ad sia Gud eilijþle
ga/ og kueliast j endalausum Elldz
bruna. Þui hygdu nu ad/ huad þu
hlytur aþ Syndenne / þad ad vera
Gudz Ovinur/ oc Gudz Nædar/
vesall / velltur j Saur / Dioþulsins
Þræll/ nidurþryctur aþ Oþbellde
Syndana/ z Dioþulsins/ Erþinge
Helvijtis/ þar þyrer vijktu þier þra
þui jllu sem allra hluta er vest/ sem
er Synden/ zc.

Enn so þu þaer snued þier þra
vondu/ aptur til hins Goda/ þa þarf
tu ad þa til þess Gudz hialp/ su er þa
ra verdur vndan med/ z epter þier/
Þui Gud gieþur Yþerbotena/ so sam
leikuren verde þecktur/ vppa þad ad

 þeir

þeir komest aptur wr Snoru Dioþ ulfins/ sem aþ honum eru þangner/ 2. Tim. 2. Gud er sa sem verkar huorttueggia/bæde þad ad Maduren vilie z þramkuæme/ Þui segdu so sem Jeremias/ 31. Snu þu mier Drott en/ þa snyst eg/epter þad þu snerer mier/þa giorda eg Yþerbot. Nad Guds/seiger Prosper/hun er hid þyr sta Vpphaþ og efne til allrar Riett lætingar/hun rædleggur mz Amiñingum/aminner med Epterdæmum/ hræder med Hæskasemdum/ vppvek ur med Stormerkium / gieþur Skil ningen/ jnn blæs Raaden / vpplyser Hiartad/ z verkar Truareñar Þan cka. Enn Guds Nad heþur tuent til þess ad snua Mannenum/ aptur þra Vondu/ sem er vidurkienning Syndareñar/z skielþing Hugarins.

Vidurkienning Synda þiña þær

þu

þu aþ Guds Lögmale/ Rom. 3. Aþ Lögmælenu þeckest Synden/ Þui Guds Lögmal er su Rietflætis Regla sem syner huad riett z huad rangt er/ so huad sem er med oss eda huad vier giörum/ þad sem ecke samhliod ar þeirre Reglu Guds Lögmale/ þad er Synd.

Vid þessa Reglu attu ad bera saman þitt Lijþ z þijn Verk/ bæde hid jnnre z ytre/ so kantu riett ad dæma enn so þu parer ecke villt j þessare Reglu/ þa giættu ad þessum tueimur Reglum.

1 Allt þad sem er a mote Kiærleika Guds og Kiærleika Naungans þad er bannad j Guds Lögmæle/ z þad er j mote Reglu Rietflætesins. Og allt þad sem samhliodar Kiærleikanum Guds og Naungans/ þad er skipad j Lögmælenu. Þo þetta huört

huørt vm sig sie ecke mz liosum Ord um skipad og bannad.

2 Løgmaaled er andlegt/ og heimter hreina/æfinlega/fullkomlega og andlega Hlydne/ þar af mattu skilia/ad fyrer Guds Domstole sieu aller Menn sakader/fyrer pad þeir hafa broted hans Heilaga Løgmaal. Nu veistu og vidurkiener pad/ad þu sierd Syndugur/ lærdu nu þessu næst/huørnen Synden skapast fyrst j Hiartanu / og eptera fullgiørest j Verkenu. Af þessum fiorum Hlut um myndast og tilbyst Synden j Mansins Hiarta/1. Jnblæstrenum 2. Lystenne/ 3. Samþyckenu/ 4. af Dirfskunne/til ad forsuara/ Jnblæsturen edur aeggiunen kiemur af Ovinenum/Lysten til Syndarennar kiemur af Holldenu/Samþycked til syndarennar kiemur af Vilianum enn

enn Dirpskann til ad porsuara synd
ena/kiemur ap siergiædenu.

Lÿka so pullgiørest Synden j verk
enu med piörum Nlutum/pyrst giør
er Madurenn Syndena/po so ad hefi
ar Lyte sie leynd/par næst dirpest hñ
z blygdast ecke/ po hefiar Lyte aug-
lyfest pyrer stonum Mattassa. Sijd-
an leggur hann pad j Vana simi/
Vm sÿder helldur hast past vid hana
og er pa ap suikullre Von bleckur
ellegar porhertur til Orvilnunar.

Epter petta skalltu syndugur
Madur hyggia ad/huersu vondur z
skadlegur Nlutur Synden er.

j Synden er Oriettur huørn synd
ugur Madur giører Gude/z ein For
actian hans gudlegrat Tignar/pa
Maduren porsmaer hñs Vilia/pyr
er pa Elsku sem hann hepur á sier
z ødrum skiepnum.

synd

ij Synden er ein þung Byrde/ſem dregur Mannen nidur/ z þiaer hañ til þeſſ ſem onytt jllt z ohæþelegt er.
iij Synden er ein kollſteyping/ Þui eþ Syndaren giører ecke Jdran/ þa ſteyper ſynden honum j huøria ſtor ſynd epter adra.
jv Synden er Dieþulſins Rijke/ z hinn grimmaſte Tyramaſkapur.
v Synden verdur med ønguu mo te aþ voru megne aþmæd/ og þyrer þad var Naudſyn ad Guds ſonur yrde Madr/ være Kroſſþeſtur z deyd dur þyrer hennar ſkulld.

Aþ vidurkienningu Syndarennar þær Madur Hryggd/ og ſkielþing j ſijnum Huga/ Þui hann angraſt aþ ſyndonum ſm̃ Maduren heþur giørt og ſkielþeſt þyrer Guds Reide og þeim reþſingum/ ſem hañ heþur þor ſkullđad med Syndonum. Þa mattu ſeigia

seigia med David / Psal. 88. Þyn Reide kom a mig/og skielþingar þyñ nar hræddu mig/ Og j Psalm. 38. Mitt Ranglæte kom yfer mitt Høf ud/og lagdest a mig so sem þung Byrde.

Þesse Skielþing Hugarens og Otte aþ Guds Reide/eykst þier.

i Eþ þu hugsar vm þau Løg sem sett voru þeim þyrstu Foreldrum vorum j Paradijs. A huørium Deige sem þu etur aþ þui Tre/skallt tu Dauda deyia.

ij Eþ þu athugar þaū hrædelega vrskurd/ sem gieþen var a Sinai Fialle/ Bøluadur sie sa sem ecke blij þur j øllu þui sem skriþad er j Løgmaalenu/ꝛc.

iij Eþ þu lijtur a Handskriptena þinnar Samvisku/ huør ad j þijnu Hiar

Hiarta/ber Vitne vm Syndena/og vm þann Fordæmingar domen/ sem Gud sialfur dæmde.

10 Ef þu skodar Teikn gudleg rar Reide/ af huerium sum hota oss enn sum hirta oss/so sem ad eru stör ar Sotter/sumar seigia oss fyrer til komande straff og Pijsler.

Af þui kiemur Otte og sorg/ og S. Bernhardus seiger/ad þeir sieu þrÿr Hluter sem vier helldur ottunst z syrginm/1. Ad vier munum verda pijnder j Helvijskum Ellde/ 2. Ad vier munum verda setter wt af þui ad sia Gud og hans omælanlega Dyrd og Fognud/ 3. Ad vier mun um fra Guds Nad verda burtskwf ader og yfergiefner.

Þessan Otta z sorg j Hiartanu vppvekur Bernhardus med þessum Ordum.

Hug

Nuxadu med þier/ huørsu hræde legt þad sie/ad haƒa ƀorſmad þinn og allra Skapara z Drotten hafſt rar Tignar. Herran og Hatignena haƀer ad ottaſt/ þo einkum ſlijkan Herra og þuilijka Tign/þaſi ſama ber ad ottaſt/ſem epter þad hann he ƀur Lijƀed apteked / þa heƀur hann z Magt ad kaſta j Helvijte. Eg hrædeſt Helvijte/ Eg hrædeſt Aug lit Domarans/ ƀyrer huørium ad ſialƀ Magten Einglaña ſkielƀeſt. Eg er hræddur vid Reide hins Voll duga/Vid hrun Heimſins/Vid Ell dsbæled ſm̃ Høƀudſkiepnurnar breſt er/Vid þann Oƀluga Stormvind/ Vid Rødd Heƀudeingelſins/Eg er hræddur ꝥ Tønnum þeſſ Helvijſka Dyrſins/ƀyrer Kuide Helvijtis/ƀyrer þeim ſem grenja epter Fæduñe. Eg er hræddur vid Ormen ſem nagar z

Elldon sem brenner/Reyken/Sualuna/Breñesteinen/Eg hrædest þau ystu Myrkur/ Huør mun giefa þad mitt Hofud vøkne/ og Uppspretta Tæranna kome af Augum mjnum/ so eg verde fyrre til ad grata/ adur enn kiemur Græturen og gnist tañ Tañana/ og harder fiotrar ad Fotunum / og Þunge Hleckianna sem kreyster og Brenner/ Avui mjn Moder/þui hefur þu giefed mig til ad vera Sorgareñar son/ Barn Beitskiuñar/Reideñar z Eilifs Ops.

Þesse Sorg er ohægur faleike j Syndugs Mans Huga/af þui hañ veit og vidurkieñer mikeleik Synda sinna/og er med tuskumote/ Auñur af þui ad Madur kuñdet vid synda strafbenu.

Þad tilefne af huøriu þesse Sorg z Kuñde kiemur j Mañsins Hiarta/

ta/er Løgmalsins Predikun/ huørs jnnehalld ad er þetta/ Bølvadur er sa sem ecke blijþur j øllu þui sem skri þad er j Løgmalsbokenne. Þetta tek ur Madurenn ad sier j Samvitskunne og seiger/ Eg er sa sem Løgmaled braut. Sydan alygtar hann so/ þar fyrer er eg Bøluadur. Þesse Sorg sem af Løgmalenu kiemur / tekur Mañ j Orvilnan/ ef hann fær ecke huggun af Rad Gudspiallsins.

Aunnur Sorg er su sem er fyrer Syndena sialfa/ z þad Madur hef ur med Syndenne styggt Gud/ Þessa Sorg vekur Heilagur Ande/ sem er Ande vorrar vtvalningar/ fyrer hu orn vier køllum/ Abba elskulege Fa der/ af þessum verdur vor Munnur vpplokenn/ ad tala vid Gud/ so sem vorn Vin/ z akalla hañ so sem vorn Fødur. Enn þad Verkfære med

 huørt

huøriu Heilagur Ande vppvekur
þessa Sorg i Hiortum vorum/er E
vangelium/huørt ed so hliodar/ Sa
sem truer/skal vera Riettlætur z lifa
J þeirre alykkunar Grein/er epne til
mÿkels Fagnadar//og lÿka epne til
Sorgar/huøria Madur pær ap þui/
ad hann hugleider Guds mykla My
skunseme/z þad hañ hape so Myst
unsaman Fødur styggt. Bernhardus
seig'/Þa eg vmhuxa/þ eg hape styg
gt miñ Fødr/þa verd eg ad skamast
mijn. Hañ hepur audsynt þad/ hañ
sie mier Fader/eñ eg ecke þad/eg sie
hñs Barn/Þui skømunst eg ad hey-
ra þesse hans Ord/ Eþ eg er ydar
Fader/huar er þa minn Heidur ?

Þa þu ert nu so snuen pra þui
Vonda/skalltu aptur huerpa til hins
Goda/þad er Gud þinn/ pra huør
ium þu varst plwen. Þetta aptur
huarp

huarþ til Gudz/giørest med Trunne z Hiartans Trunadartrauste/huort ed stydst vid Myskun Guds Fødurs og Forþienan hans Sonar Jesu Christi. Og er þad þurdanlegt/ ad Mannsins Hiarta kañ slijkt ad viña med Heilags Anda hialp/ad hønd la og til sijn ad taka Christum/so þar jnne verde eitt øflugt Traust vppa Gudz Myskunseme fyrer Christum. Joh. 8. Sanñlega sannlega seige eg ydur/ huør hañ truer a mig sa heþur Eilijþt Lijþ / Act. 10. Trudu a Drottenn Jesum/ þa ertu holpen/. Rom. 8. Heilagur Ande vitnar med vorum Anda/ ad vier sie um Guds Børn.

Enn vppa þad þesse Truen sem er Myskunar giøþ Guds/og þo ecke øllum gieþen/mætte vppreña j Hiartanu/ þa skalltu þyrst kostgiæþa ad

 kyña

kynna þier Evangelium/ huør kyñ
ing kiemur aþ vpplysing Heilags
Anda. Esa. 53. Þion minn hiñ
Riettlate/mun marga Riettlata giø
ra/med þui þier kynnest vid hann/
Þar þyrer þarþtu vel ad hugleida
Gudspiallsins Fyrerheit/ og huørsu
miøg þu siert þurþtugur þyrer Gudz
Næd/so Evangelium þae jnngaun
gu j þitt Hiarta/ z þu siert ecke eirn
aþ þm/huøria ecke stodar þad Ord-
ed sem þeir heyra/þui þeir trua ecke.
Enn. Gud vill þo ad aller Menn
verde hialpleger/og komest til Sañ-
leiks vidurkienningar.

Þar næst skalltu haþa Vonena
Nædarennar/ad þo þu vm sinn þor
merker ecke ad þijn Synd sie þier þy
rergieþen/þa skalltu þo trua þui ad
hun sie þyrergieþanleg. Og skalltu
seigia sem sa Fortapade Sonur/
Luc

Luc. 15. sagde/ Fader/eg hefe synd-
gad j Himenen z j mote þier/z er eg
ecke verdugur ad kallast þin̄ Sonur
Gior mig sem eirn af þinum Leigu
lidum.

J þridia lage skalltu hafe hun-
gur og mykla Girnd til Guds Nad
ar/su sem þier bydst j Jesu Christo
og bid þu þann sem er Vpphaf og
Ender/ad giefa þier þystum ad dre
cka af Brunne lifande Vatsins.
Þegar so langt er komed fyrer þier
kallar Christur þig Sælan vera/
Matth. 5. seigiande/Sæler eru þe
ir sem Hungra og Þysta epter Riett
lætenu/þui þeir skulu sedjast: zc.

J fiorda mata skalltu ganga til
Nadarstolsins og na Christo/so þu
meiger fissa Myskun hia Fodurnum
Enn med Trunadartrauste skalltu
þar til ganga/ so fær þu Nad og

haglega hialp.
J þessare adgaungu til Nadar stolsins/ attu ad vinna þetta tuerkt/ Pad fyrst/ad þu med Litelæte z hr einleika jater trulega þinar Synder Pa kiemur þier af Gude fyrergiefning Syndana/so sem stendur j 32. Psal. Eg vil Auglysa fyrer Drottne Synd mina/z ecke hylia Rang læte mitt/Eg sagde/ fyrer þier Drotten vil eg medkienna mitt Brest/ og þu tokst af mier straff Synda minna Þu skallt seigia med þeim vlausan: da Syne/Fader eg syndgade j Nimenen/og a mote þier/ Þui er eg ecke verdugur þinn Son ad kallast. Pad annad/ ad þu skallt bidia vm fyrergiefning Synda þinna med jnnelegre Andvarpan og Stødugleik. Enn Heilagur Ande stydur vnder vorn Veykleika/ þui ecke vitum vier sem

skyll

ſkyllde/huørs vier eigum ad bidia/eñ ſialpur Anden er Tulkur pyrer oſſ.

J pimta mæta ſkalltu med hialp Heilags Anda ſetia þier j Hiarta oeþada Tru/ med huørre þu ſkallt ad þier taka pyrerheiten Gudſpiall ſins/ So ſem Chriſtur ſialpur være talande vid þig j þijnu Hiarta/ og ſegde/ Vertu Truarſterkur Sonur þijnar Synder eru þier pgiepnar.

Þar pyrer þu Madur / ſem ſnyr þier til Guds/ſia til/ad þu ſamþyck eſt hans Orde/ z ſtattu j mote Epa ſemdeñe z Vantruñe/ z muntu ſnart þar epter Huggun pinna.

So a Madur ad vijkia pra þui Vonda/ huad ei kann ad verda/ nema med Hrygd og Angri/ þad er/ Madur a ad ſyrgia þad hañ hepur ſamþyckſt þui Vonda. Eñ ei kañ Madur ad komaſt aptur til hins

Goda/þad er til Guds/ nema hann
true a hafi/ Huør sem til Guds skal
komast/ sa verdur truadur ad vera.
Af þessu verdur Madurenn vmskipte
legur/og allur annar j Hugskotenu
j Vilianum og Hiartanu/ So ad hñ
j Huga sijnum dæmer þad vera jllt
sem hann giørde/ z tekur til ad hata
þad/og læta þad vera sier leidt/ Eñ
setur sier j Hug z Hiarta/ med full
um Vilia/ad vtvelia/elska/ giøra z
stunda þad goda.

Þar fyrer (Madur) læt af ad
giøra Illt/ enn lærdu z legg astun-
dan a ad giøra gott/ Ps. 34. Vijk
þu fra jllu/og giør gott. Postulen
seiger/Legdu fra þier Verk Myrk-
ranna/ enn fær þu þig j Herklæde
Liossens. Gacktu ecke leingur epter
Holldenu/helldur epter Andanum.
Christur seiger/Afneitadu sialfum
þier

þier/og fylgdu mier epter. Og nu med þui þu ert geingen fra Vondu enn aptur snuen til Guds/þa taktu til ad fara Avøgstu/þa sem Yfer-botesie hæfa/ og stundadu vppa þei lagleik christens Manns og nyia Hlydne.

Þad skulldbindur þig vid þiñ Skapara/ad þu ert hañs Skiepna/Þeinktu vm þad optlega / huørsu full Skulld er a ad þu stert hønum þacklætur. Þad skulldbindur þig vid þinn Herra/ad þu ert hañs Þion/ Ef eg er þinn Herra/seiger Gud/ huar er þa minn Otte. Þad skulldbindur þig vid þiñ Fodur/ad þu ert hañs Barn//þu ert vegna Skøpunareñar og Endurfædingareñar Guds Barn/þui ættu hñ ad heidra siñ þinn besta Fødur. Þad skulldbindur þig vid þañ sem þier er Velgør

dasam

dasamur/ad þu siert honum packla tur. Nu eru þier Guds Velgiørder mestar veittar/þui er skyllt ad þu vei ter honum mest Packlæte.

Þar pyrer taktu til ad syna Gude þinn Heilagleik/ og þijna Hlydne/ med þessum hætte/ Ad þu elsker þinn Gud og þinn Naunga. Elskuna pær þu til Guds/þa þu hugsar vm huørsu hañ er vid þig pødurlega siñ adur j øllu/ Elskan næresst ap þui trauste sim vier høpum til Christum. Hun vegs ap Anda truareñar/hun prosskast þa vier hugsum vm mijkeleik Guds Velgiørninga andlegra ꝛ lijkamlegra/Hun auglysest ap hlyd ne sem vier høpum vnder Krossenum og ap Heilagleik vors Lipnadar. Elskan til Naungans hun rekur vpp ap Guds Elsku/og Guds Bodorde/ og ap bande Natturunnar og Nad

aren

arennar/ Sa sem seigest eiska Gud enn hatar sinn Naunga/hañ er Lyg are. Med þessare tuoþalldre Elsku vottar þu/ad þu siert geingen þra illu z aptur snuen til Guds/ haþer aþneitad Dioþlenum/ z gieþed þig vnder Gud/og siert orden Lagsmad ur þeirra heilogu Andanna a Nim num/z allra þeirra Lagsmadur sem hier a Jørdunē ottast Naþn Drott ens/og ad þu siert Kyrkia heilags Anda/j huørre Gude þæraſt helgar Forner/og Alltares brwnernar skryd ast z prydast med Blomstrum Hlyd nennar.

Vppbyriadu strags hid Goda
og dragdu þad ecke vndan/
þeinktu vm epterþylg
iande Greiner.

1 Hugleid þu/huørsu allt er Vallt
og

og þier ovijst vm þitt Lijf/þu þarft sannarlega ad vaka og bidia/ þui þu veist ecke þa Stund nie þann Dag a huørium þinn Herra mun koma/siadu so fyrer/ ad ecke falle Guds Domur yfer þig ofbrætt.

2 Huxadu vm/ad fyrer soddan hæ skasamlegan vndandrætt/safnast vodalegur Siodur Syndanna/ Guds Reidennar z Hefndanna/so sem S. Pæll seiger til Rom. 2. Epter Harðwð þinne z Hiarta þijnu/sem ecke kan ad jdrast/ safnar þu þier sialfmu Reidenne/ til Reidennar Dags og auglysingar Guds rietta Doms.

3 Lættu þad fæla þig ad styggia og hryggia heilaga Engla/ þui so sem þeir glediast af Yferbot Syndugra Manna/so hryggiast þeir sannarlega/ad hardwduger Menn safna Syndunum.

Hux

4 Nuxa þu vm pyrer þier/huorsu hæskasamlegt þad sie/ad snuast meir og meir pra Gude/ Nuad ed skiedur þa Madur Dag pra Deige/ eykur sijnar Synder. Þetnktu ad þar mune epter koma Nardwd og Forhert Hiarta/Þuiad þess leingur sem þyn Yperbot vndandregst/þess meira verdur þier pyrer henne. Salamon j Ordskuidum/ 22. seiger/Ep Madurenn Vngur geingur epter sialps sijns Veige/þa vijkur hann þar ecke af þo hann verde Gamall/Veistu ecke þa Mælsgrein/Ydran sein er sialldan Sonn:

5 Varna þu vid ap øllum Mætte/ ad þu haper vonda Samvisku/ eñ hun verdur jll z magnast mest ap daglegum Syndarennar vvana/eingen Sorg er meire/eñ ap jllre Sāvisku/su ed japnan bijtur.

Þein

6 Þeinktu vm̄ þad/ ad þess leing ur sem þu velltest j. þornum̄ Saur Syndanna/ þess leingur ertu suiptur þeirre stærstu Glede hins heilaga Anda/og allre andlegre Huggun.

7 Hugleid þu þetta/ad ef þu dreg ur leinge Taum fornra Storbrota þinna/ þa eykur þu þijnum Ovin Diøflenum lyst og Epterlæte/Hall tu þad fyrer satt/ ad Storsynder Mannanna sie Kræsingar og Epter læte Diøflanna.

8 Settu þier fyrer Sioner aum leg afdrif allra þeirra/sem Yfer botar Tijman hafa allt jafnt vndan dreiged. Minstu huørsu hrædelig hefnd kom yfer þa j Sodoma/ yfer þa Egiptsku/ yfer Gydinga/. yfer Soffnudena j Austuralfunne/z fleire adra Ydranarlausa/ Þar fyrer seinkadu ecke ad snua þier til Drott

ens

ens/og skiot þui ecke a freſt fra ød
rum Deige til aftars/ þutad hanns
Reide kiemur brædlega og fordiarf
ar þig a Hefndartijmanum. Hiero-
nymus seiger/Ofmijkell vane Synd
arennar giører Dygda veigen Mañ
enum erfidan og olyſtugan. Bern
hardus/Þegar nockurt Laſtaverk he
fur af laungum avana feinged ſtad
faſta Viſt hia Mañenum/þa þarf
hann ad fa Dasemdar hialp Guds
Nædar til ad yfervinna þad og wt
ryma. Bernhardus/þu Madur sem
giengur fram̃ j þijnum jllum z ogud
legũ lifnade/seigdu mier/huørt truer
þu ad Gud mune fyrgiefa þier Syn-
der þijnar/eda truer þu þui ecke/Ef
þu truer ecke ad þu muner fa Næd
þa þeinktu ad þad er þeim ſtor O-
viſka/ ad Drygia Syndena sem von
arlaus er vm Nædena. Enn ef þu

 hufar

huxar ad Gud se goodur/ hægur og Myskunsamur/og mune fyrergiefa þier/huørsu opt sem þu stygger hañ þa ertu argur Madur/ ef þu lætur þier vera þad Sakarefne til ad styg gia hañ/ sem þier er riett tilefne til ad elska hañ. Augustinus/ Sa sem ecke skilur sig vid Syndena fyrr enn hun skilur sig vid hann/ sa verdur maklega fordæmdur/enn idrañar vñ dandræstur sußkur margan. Ambrosius/ Þad er Guds eins ad giøra ønguan Synd/eñ þad er hyggins Mañs ad leidriettast epter giørda Synd/ & giøra ybberbot/ sa Gud sem Idrande Manne hefur heited Nad/ hann hefur ecke lofad þier ad Lifa til Morguns.

Añar

Aññar Partur Bæklingsins
Gief þig ecke vpp / og gack ecke til Baka.

Þu veist nu z hefur funded Vei gen Lijfsins/ og ert a hann komen/ Gacktu hann nu med Packlæte/Ein gen kiemst Veigen a enda þo hann fiñe hafi/nema hañ og gange hañ. Halltu þier stadfastlega a þeim Veige sem þu ert a komen/og bw þig huørn Dag med Trunne Hiart ans/med astundan Gudrækneñar/ z sofium Kiærleika/ad þu meiger kom ast til þijns Guds/ enn firrast Dio fulen/Heimen z þig sialfan. Ver tu ecke ostadfastur/ z varastu ad gie fa þig vpp/nie ganga til baka/Þui Yfferbot þijn z Lijf þitt/þau skulu endast bæde vnder eins/þar fyrer er

 þier

þier allt iafnt þarfleg deyding holld sins/ z lijfgun Andans.

Perfer & obdura, labor hic tibi proderit olim.

Sie þier liuft ad lijda hart/
Og Lysting ills ad briota/
Gagn af þessu mijked z margt.
Muntu sijdar hliota.

Vel sic.

Þesse Vegur þeyge greidur/
Þrautum mum þier vallda/
Sialfum þier þo sæmd z Neidur
Sijdar endurgiallda.

Þess meire sem þu ert/þess meira attu ad vita/Þu ert leystur fra Dioflenum z giordur sonur hins hæsta Guds/z komen til hinar hæstu virdingar/þui hlytur þu myklar hættur z erfidismune ad reyna. Vertu hraustur/þui hraustum Manne þocknast i Erfide/sem dyr plogum. Alexan

dro

dro þotte ecke neitt hæfa bettur ein
um Konge/ eñ ad viña hreysteverk/
Og fyrst þu ert Sonur hins hæsta
Kongs/ og vid Foduren forlijktur/
þa legdu fyrer þig jafnan þad and
lega Erfide. Þar skal Madur leg
gia sig j Næska og erfide/ sem hañ
vænter sier Heidurs og launa/ eñ giæ
ta þo vel ad Næskanum/ Þui sa er
diarfare sem veit huad hañ ma oit
ast/og sa fordar sier hættuñe sem ha
na veit.

Bu þu þig vid Freistne/ ꝛ vara
þig ad hun gange þig ecke til Baka
fyrst þu ert komen a christelegan
Veg Gudrækneñar/ ꝛ Kiærleikstns
þa mun Freistingen ecke hlijfast
vid þig.

Þesse eru tilefne til Freistingaña.

1. Gud.

Fyrst þu ert snuen til. Guds/ þa
vill hañ reyna þig sift nyþeingen
Strijdsmañ/ eñ alldrei lætur hañ so
med Freistne reynast/ad hñ siæ þar
ecke j siñ Neidur/og þitt Gagn/Vp
pa þad þu verder vppvaken ad bidia
þier Nuñldar j Himneſku Fodurlan
de/og verder leiddur fra þui ad elſka
þeñan Heim/og ad þu viter huadan
þier kiemur Aþl og Hreyste til ad
strijda.

Hier skalltu haþa til reidu
þijnar Veriur.

Fyrst jnnelega Bæn til Guds/ og
seigia med David. Drotten/ þijn
Hønd læte aþ. Itm/ Drottē/ straffa
mig ecke j Reide þiñe. Þar næst Vo
nena til Guds Mysk unar/ þui ſa sm̄
nu hirter oſſ/hañ er vor Fader/ z syn
er sig vera vorn Fødur/ so hañ verde
oſſ ecke sijdar strangr Domare. Gud
er trwr

et irwr huør ei lijdur þad ad ydar
sie freistad/framar ec̃ þier giefed lid
ed/Helldur giører hañ þad/ad Freist
ingen vær þañ enda/ad þier vaed
stadest. J þridia lage skal þig skyd-
ia ofeigianleg Þolenmæde.

Bernhardus/ yfer Davids Psal.
Qui habitat. Heidred z bered Chri
stum a ydrum Lijkama/ sa burdur er
lijstelegur / sa Þunge er sætur/ su
byrde er heilnæm/ þo huñ ligge stun
dum þungt a/z kome hart vid bæd
ar Sijdur/og sie þeim Keyre sem let
iast vill/og eitt Beisl til ad styra þe
im med og apturhallda/ þa er þeim
þad þo olldunges Gagn z velferd.
Soddan Christi Eykur skalltu vera
og seigia med David/ eg em orden
so sem eitn Eykur/ þesse samlijking
er ecke Eyferdæme skynleysis/helld-
ur Þolenmædeñar.

2 Diøpullen.

Diøpullen motſtandare þiñ lyr z þuingar þig/mz ſijnum Freiſtingum hefur þad j Siñe / ad fella z forræda þijna Sæl/z leitaſt fyrer med oþriotandr Vielum z mÿkelle magt Eñ ſtattu ſtøduglega a mote/z gief þig ecke vpp.

Þo Diøpullen ſie ſo ſlægur ſem meſt ma/ þa giættu ad þier þu ſem ert nyplantadur Guds Kuiſtur/ og ecke enn fullnuma/ ad greina þad Goda fra jllu/ad þu fylger ecke ept er þijnu eigen Hiarta/nie þijnu ſial fs hugbode/ſo ſa ſlæge Veidare ſuiŭ ke þig ecke/Lærkadu þig vnder Vøll duga Guds Hønd/leitadu þier god ra Ræda j heiløgum Ritningū/ og hlyd þu Gudhræddra Manna Ræd um/huørier ed veide vielar þſſa Frei

ſtar

starans þeckia betur enn þu/ Beckiu Gud med Bænenne/ z berdu ad Dyrum Nimensens.

Þo Dioƀullen se miog Oblugur z se eitt grenianda Leon/ þa brynia þu þig med sannre Tru a Jesum Christum/ med huørre ad þu þar yp erbugad Dioƀulsins Magt/ Legdu alla astundan a ad liþa heilaglega/ slijkt sem þu orkar mz tilhialp Guds Nadar// So seiger Postulen/ Taked Skiølld Truarennar/ med huørium þier kuñed ad slockua vt øll ell dleg Skeyte hins prettvijsa. S. Petur seiger/ Standed j mote Dioƀlen um stoduger j Truñe.

Þo Dioƀullen se grim̃ur z ognarlegur/ þa er hñ þo ragur z hrædd ur/ sijdan sa Krossþeste Jesus vann Sigur a hønum. S. Jacob seiger Veited motstødu Dioƀlenum/ þa

 fløyr

flyr hñ fra ydur. Gregorius/Diof
ullen er oflugur a mote þeim sem
honum samþyckiast/ enn vanmegna
þeim sem motstodu veita/ þeim sem
ahlydast hañs aeggian/er hañ sem
Leon/eñ þeim sem motstanda/er hñ
sem fluga.

3 Vier Sialfer

Optlega freistum vier vor sialf-
er/z erum oss sialfum motstøduneñ
med Holldsins Girndum. Vid þeß-
an jñra heima alē Ovin/skalltu dag
lega herklædast og beriast. Dag-
lega skalltu motstanda vondar Fysn
er og Tilhneygingar hins jlla/þær
sem vier finnum med oss/ Hafdu stød
ugan afgorm þijns hugar til hins
goda/fordastu ostadfestu/jdiuleyse z
Gaieyse/ þad fyrsta þu finnur med
þier nockurn Neista vondrar Nyt-
unar

unarf þa ſkalltu þañ ſtrax eplug-
lega vtryma.

4 Neimuren

4.

J þeſſum ohreina Neime auglyſa
ſig marger hluter þeir ſem preiſta
vor og vekia vpp pyrer oſſ jlla pyſn
ſo ad vier verdum pra godre ſkynſe
me leidder/ſo ſem Salamon ſeiger/
ad Guds Skiepnur ſieu til ovilldar
og ſtockur a pæte pavíſſra Mañа.
So ſem ſa Løguren̄s Eiturpluguan
ſygur wr Blomſtre Jardareñar/ hñ
verdur j henne ad Eitre/ ſo verdur
Syndum ſpilltre Natturu Mañſins
þad opt ad jllu / ſem hañ hepur ap
godum Guds Skiepnum/eñ þu Ma
dur munt þa ſiguren hliota/ ep þu
pordaſt z pra þier drýpur øll Synd
areñar tilepne.

Þu Chriſti Strijdſmadur/hw þig

vt med storre Polenmæde j mote Freistinguste/a medan pad stendur yper og vertu stadfastur ad beriast j mote henne/mz christelegum Riddaraskap

5 Endurminning vmlidenna Synda.

Þegar þu ert til Guds aptur snuen/ z komen a Gudræknestar Gotu/ þa lattu pad ecke sturla þig/þo þier huarþle til Sinnes/ad minnast a þijnar vmlidnar Synder/z þær vilie hryggia þiñ Hug. Þeinktu vm pad sem David sagde/ Mijn Synd er mier allt jafnt fyrer Augum. Og S. Pall seiger/Eg er ei verdugur ad heita Postule/þui eg ofsokte Guds Sefnud.

Gagnlegt er Manneinum ad mift ast a sijnar fornar z vmlidnar Synder/þui þar med verdur Madurenn a minn

mistur/ huørsu mikell sie Mattur og þunge Syndarennar/ og ortettur Gude giørdur/sem kiemur honum til vid oss. Af þessare hurun kiemur j Mannsins Hiarta gagnlegur Otte og Angur/ so ad Barned skammast sijn fyrer sijnum elskulega Fødur/ z verdur þa þess hugar/ad elska þess an goda Gud sinn Fødur/sa ed Synd ernar hefur fyrergiefed. Augustin us seiger/ Ecke skal þier vera fyrer Augunum lysting þinna vmlidenna Synda/ helldur fordæming þeirra/ þui ef þier huarlar j Hug lystesemе til þeirra/ þa er þad merke til þess ad þau gømlu Synda sar þijn sie ecke vel groen. Nu N. Paulus seig er/Þad er truleg ræda/ og þess verd ug/ad þeigen sie/ Ad Drotten Jesus sie komen til þess ad giora Synduga Sæluholpna/af huørium eg er frem

stur

ſtur. Þui ſkulu þier goder Brædur/ taka ydur aþ Ordum S. Pæls þeſſa huggun ꝫ trauſt/ad vpþþra þui þier haþed ſnued ydur til Drottens þra Syndunum/þa læted ecke þra endur minning giora ydur mieg ær mæta hrygt j hug/nie kuelia ydar Samvi ſku/helldur lækka ydur ad eins/ſo ſm̄ hañ giorde/ þui ſo ſagde hñ/Eg em minſtur Poſtulanna / og ecke verdugur ad heita Poſtule/þui eg opſok te Guds Chriſtne. So ſkulum vier lækka oſſ vndʳ volldugre Gudz hond og treyſta þo ad lÿka munum vier Myſkun odlaſt.

Þeſſu næſt mættu bwaſt vid/ ad ein ſkadleg Freiſtne/huer ed morgū giorer hætt vid ſtorū ſkada/mū þig angra vilia/huor ed þſshættar er/a medā þu liþer epter holldenu/ꝫ lieſt þynar Fyſner vid þig ræda/þa haþ der þu

der þu alldrei ſo mykla Stwran me
Onæder / ſem nu ſijdan / þu tokſt
til ad ſtunda vppa Gudrækne chriſt
inna Manna/þegar þeſſe hugun kie
mur ad þier/þa hlyddu þui ſem Ch
riſtur talar þier j Syru/þar hann
ſeiger/Huør ſim vill vera min Lære,
ſueirn/ſa afneite ſialfum ſier/z fylg
ie mier epter.

Nunquam bella bonis, nunquam
certamina deſunt,

Et cum quo certet, mens pia ſem
per habet.

Eykſt þeim ſtrijd eñ afſøgd grid
Sem elſka Gud og godan ſid/
Eitthuad/þo hañ oſke Frid/
Allt jafnt hefur ad beriaſt vid.

Af Freiſtinguñe kiemur mykell
z godur Auøxtur/ Huørn Gud vill
þu farer ecke a miſs vid/ ſo ſem hin
Wyſe ſeiger/Huad veit ſa ſim alldrei
var

var freistadur/ Þessa Gøtu gengu aller Heilager/villtu skilia þig fra hlutskipte H. Maña/sialfur Christ ur Sonur Guds/ elskulegur Merkis maduren j þessu Strijdenu/huørium vier eigum ad fylgia / Vm hañ er skrifad/ad hñs hafe alla vega freist ad vered. Þa þu varst kalladur til þess nyia Lifnadarens/ þa varstu ecke til Sælgiætis eda eftterlætes kall adur/ helldur til Erfidesmund/ til Freistinga/ til Krossburdar/ z lyka til ad ganga vnder Daudan ef þess þarf.

Þegar þesse freistingar N[illegible] þuingar þig/ þa skalltu hugsa [illegible] nu vilie Diøfullen grant reyn[illegible] z ransaka þitt Hiarta/ þa þu e[illegible] komen j vinattu og þionustu [illegible] Huørnen þu villt bera þig ad h[illegible] þier/z koma þier vid Gud j þe[illegible]

vinattu og þionustu hanns/ so og
huort þu sert j þessu stadfastur eda
laus/þessa reynslu þarf Diofullen
ecke ad hafa vid þa sem eru j ovin
attu vid Gud/ þui hugsa þu vm/ad
Diofullenn vill alla vega vidleita/
ad koma þier vr þessu virdingar Sæ
te/ og fra þinne Gudrækne. Enn
Idranarlausan Syndara asæker hñ
ecke/seiger Augustinus/med soddan
mote/þui hañ hellður honum z ræd-
ur so sem sinne Eign. Crysostomus
seiger/ Ad Diofullen motstande mest
vpptok[illegible]s Goda/ z flyte sier ad
oeck[illegible] þad Netlaga/ þa þad
vrst[illegible] vpp/þui hann veit ad
[illegible]gra ad kefia/þa þad
[illegible] Hugsa þu z lijka/ad
[illegible]star er z.fyr med oss/
[illegible]/ enn þad lætur sig j
[illegible]/þ[illegible]kum til ad lifa epter
F Guds

Guds vilia.

Pad kann þig opt ad ſkie/ad Lÿ⸗
þs Vegur chriſtens Mañs/er ohæg
ur z erþidur/ þui Nollded pad ſem
adur þraman til heþur vered Aga⸗
lauſt z otamed/pad lijdur ecke vel ad
gieþaſt vnder Nirting z Pralkun/
ſeiger Bernhardus/Padman leinge
ſitt hid þorna ſtalþræde/ z tekur ſig
vpp j mote Andanum/ Sta til þu
Madur/ad þu þacr yþerunned þinn
hug/z þitt Nolld/huad ed med Chri
ſti hialp z leidſøgu ma vinnaſt.

Stor Naudſyn er Mañenum ad
ſtunda vppa Gudrækne z Kiærleika.
Enn Veguren Dygdañna er erþid
ur z motbrattur/ dygda voxtur þæſt
ecke nema Madur vinne pad til ad
lyda hart/Þetta heþur Naiturunar
vijſdomur kieñt þeim ſem ecke voru
chriſtner/ ad torgiatt ſie torþeinged.

Stalþ

Sialþ Natturan heþur sett þastlyk-
tan Laas þyrer þa dyrmætu hlutena
so inngangur til þeirra sie ecke aud
velldur/ Þad kostar omak og erþide
ad vilia na myklum Mañdygdum/
og med þeim hafte kiemst Madur
til þrama/og Heidurs. Þu heþur
kreyst epter ad komast inn vm þad
þraunga Hlided / þui skalltu a-
þram hallda/ z læta ecke vndan þui
sem þu lijda verdur/ helldur þylgia
þier ad med Bæn z erþide/ so kañtu
allt ad yþervinna. Enn eingen hlu
tur er so audvnnen ad hann þalle
þeim ecke þungt sem naudugur vinn
ur/ Dygder koma Manne til Heid
urs/ og eingen oþhæd er su ad ecke
næst med Dygdonum.

Þeir Meñ villast i rangre mein
ingu sem hallda þad / ad Lijþ þess
Mañs sem Gudlegt þramþerde heþ

 ur

þur/ſie ſo olldunges Eymdum z Anaudſt vnderlagt/ad þar þylgie ecke lyka med þad ſem ſætt z inndællt er. Þui Dygd er ecke ſo/ad heñe þylgie ecke nockurt epterlæte/Christi Ok er ſætt/ z hans Byrde er liett. Þetta heþur David reynt/þui hann ſeiger/ Pſalm. 119. Eg heþe ſo mijked epterlæte/aþ Vegum vitnesburda þiña ſo ſē aþ allra handa Rijkdome. Og j þeim/ 19. Pſalme. Domar Drottens eru æſkelegre eñ Gull z Gimſteinar/ z ſætare enn Hunang z dyrſte ſmeckur. Vid þeſſa Gudrækna Meñ heþur Gud ſialþur giort Sattmala/z loþad þeim trauſtre Hialp/ Ezech.2. Eg ſkal gieþa þeim nytt Hiarta/z nyan Anda/j þeirra Jdur z wr þeirra Hollde ſkal eg taka Steinhiartad/z gieþa þeim Hiarta af Kiøte/ſo þeir gange j mijnum Bodordum

ordum/geyme ⁊ hallde mÿna Doma/
⁊ ſte mitt Folk/ ⁊ eg þeirra Gud.
Þeſſe Gud ſem bæde er ſannur og
Almattugur / hann mun þad enda
ſem hañ hefur lofad / ſo þu meiger
ſeigia med Poſtulanum/ Vor gam-
le Madur er Kroſſfeſtur med Chri-
ſto/ ſo Likame Syndarennar brioteſt
nidur/ vppa þad ad vier þionum ei
ſyndenne leingur. Itē. Eſai. 41.
ſeiger Drottenn/ Otaſt ecke/ þui eg er
med þier/ viktu ecke fra mier/ þui eg
er Gud þiñ/ Eg hef veitt þier ſtyrk
⁊ hialp/ og Nægre Hønd mÿn hin
Riettlata hefur teked vid þier. Sia
þu/ ad aller þeir ſem beriaſt j mo-
te þier / ſkulu fa Skømm ⁊ ſneypu
og ad ønguo verda. Þegar Jeſus
Chriſtur Drottenn vor kiemur til/ þa
fyllaſt aller Daler/ enn øll Fioll og
Hæder lægiaſt/ Þa verdur þad allt

 riett

riett sem koged var / z aller krapper Beiger verda settet. Pad þu sialþur klypur ecke/þad vinnur haglega j þier Rææd H. Anda. Drotten þiñ Gud mun vmkkiera þitt Hiarta/ og þijns Sædis/ so þu elsker Drotten Gud þinn aþ ollu Hiarta þijnu/ og allre Sææu þiñe/vppa þad þu meiger liþa. Seigdu med Augustino/ Drotten skipadu huad þu villt/z gieþ þad þu skipar. Eþ þu hellidur þig fast j elskuñe til Guds/þa mun hun þad vinna/ad þier verde eingen Þraut ad sigra allar Onædande raumer.

Þegar þu (Madur) ert nu so komen a Veg Saññleikssins/Gudrækn ennar og Kiærleiksins / þa bwdstu so vid/ad Heimuren mune vilia giora þier homlun/annad huort med sijnu dalæte z glede/ eda lata þig verda

þor

þorſinadan/ ſo þu þyrervirder þig/ og ſkam̃eſt þÿn/ ad hallda þig vid þad goda/ ſem þu heþur vpbyriad. Enn þu chriſten Madur/lærdu ad þorſma Heimen/ enn Mañ enguañ vtan ſialþan þig/og þo þu ſiert þor ſmadur/þa gieþ þig ecke ad þui/og muntu Sæll vera.

Spernere mundum, ſpernere nullum, ſpernere temet.

Spernere te, Sperni, diſce, beatus eris.

Heime z ſier ſa haþna kañ/
Eñ huørge ſinaer nøckurn Mañ
Og Løſtun ſialþur lijdur ad þa/
Lucku Dreingur verdur ſa.

1 Giættu ad/ huørſu ad þeſſa Heims Sæla z þarſælld/er ſkam̃viñ/þa nyt og brigdul.

2 Giættu ad/ huørſu margar og myklar Anauder eru ſamblandadar

vid þessa Heims Farsælld.

3 Giættu ad/huorsu margar Hæ-
ttasemder z Snorur þeim eru bwni
ar/ sem ganga epter þessa Heims
Dal:::e.

4 Giættu ad/huorsu mÿkell ad sie
Blindleike þeirra sem ganga epter
þessa Heims Rædum.

5 Giættu ad Heimenum/þa er sm
þu siaer ofreint Daunsllt Rædhws
Synda z hneyxlanna.

6 Giættu ad Heimenum/þa sierdu
pad Hws j huoriu ad er Fals Prett
er z Daude.

Þar fyrer skalltu ecke ackta þad
þo Heimuren foracktt þig/ þo hn
forsmae þig/ fyrer þad þu forsma-
er hann/ Enn fyrer þad acktar og
lofar þig sa sem allra er lofslegast-
ur/Gud skalþu/af huorium þ sanna
lofed kiemur.

Enn

Enn ef þu skamast þijn fyrer
Veg Drottens þijns Guds/ ꝛ fyrer
virder þig ad ganga a Veigie hans
Blessadra Bodorda/þa merk þessar
epterfylgiande Greiner.
1 Þu att jnnan skams ad deyia/ ꝛ
koma fyrer Christi Domstol/O hu
orsu oseigianlega miog munntu þa
skamast þijn.
2 Hafe þinn Herra Jesus Chri
stus ecke fyrervirdt sig ad hanga fyr
er þig a Krossenum alnaken/ þui vill
tu þa fyrervirda þig/ ad fylgia ho-
num ꝛ vardveita hans Ord.
3 So margar Þushunder Kalla
ꝛ Kuenna hafa fyrer Christi elsku
læted sitt Lijf ꝛ Blod/enn þu skam̃
ast þijn ad vinna þad fyrer hanns
æstsemd/ad giøra huad gott er.
4 Huad villtu til seigia a þeim sid
asta Deige Domsins / huorsu miog

muntu þa fyrervirda þig/ z þin̄ Kin̄
rode mune verda mikell.
5 Vertu ohrædդur vid Heimen/ z
aftradu þier ecke ad giøra gott/þui
þar þu fylger Christo/ þar vppvek
ur þu z eykur Glede a Himnum/ en̄
Hrygd z Afund j Helvijte.
6 Ef þu blygdast vel ad giøra/
þa blygdast þu christē Madr ad þa
Og er su klygd verre en̄ nøckur øfiur
7 Giættu ad þeirre Grein/ huør
hann skammast sijn minna vegna fyr
er Mønnønum/þa skal eg skam̄ast
mijn han̄s vegna fyrer mijnum Fød
ur z øllum Einglum.
8 Veistu ei huad Postulen seiger
Ef eg hefde Mønnonum þocknast
þa være eg ecke Christi Þienare/
Huad hugsar þu vm Man̄an̄a þock
nan/þui giører þu ecke helldur epter
þui sem Gude z han̄s helgum vel
þocknast ?

9 Hefur þu ecke j þiñe Skijrn lof ad ad afneita Diøflenum/z øllum hañs Verkum/ enn elſka þann eina ſanna Gud/ j huørs Nafne þu ert ſkijrdur. Þui halltu þier þad Oſoma ad vinna Verk Diøfulſins/ eñ þad Soma ad giøra Guds Vilia.
10 Ef Madur fyrervirder ſig gott ad giøra/ þad er ſu Heimſka/ fyrer huøria Madur mætte ſkamaſt ſijn/ þui hun giører hønum ſtora ovirding bæde a Himne z a Jørdu. Fyrer vond Verk meigũ vier blygdaſt/ þui þau forþeina Bølvan z Hegning bæde j þeſſum Heime z ødrum.
11 Hygdu ad þui ſem Jeſus ſeig-er/ Sa Þion ſem veit Vilia ſijns Herra z giører hañ ecke/ hann ſkal fa ſtora Refſing. Huøriu gegner þ/ ad þu ſm̃ daglega bidur/ ad Guds Vilie ſkule verda/ þo giører þu hañ ecke

ecke/z villt helldr pocknast Neimenu

12 Nuradu med þier/ad þad kune ecke ad verda/ad þu haper Nylle og byr/bæde ap Gude z so lijka ap Nei menum/ þu kann þeim ecke badum senn ad pocknast.

13 Þa þu ert j vtvegum ad kom- ast yper eitt Dyrgrip eda Fiesiod/þa lætur þu ecke ap þui/ þo adrer vilie ad þier hæda/ þui skalltu þa læta ap þui/ad komast yper það dyrmæta sta Gudz Nadar z Dyrdar Fiesiod.

14 Settu þier þyrer sioner Gud z Paradijsar sæte allra godra Manna og j ødrulage Neimen/og alla hans vmgeingne/Og vtrdtu pyrer þier hu ert betra mun vera ad astunda/ O huad mijkell fagnudr mun þier veit- ast/þa þu skilst vid þetta Lijþ/eþ þu lætur huørke villd nie ovilld Mann ann a hamla þier þra þui ad lipa epter Guds Vilia. Var

Varastu Madur ad falla aptur j fornar Synder.

Þa þu missest a þijna fyrre Æfe huør ed var fyrer Yferbotena/ þa þu lifder j· epterlæte þinnar lystar/ z vnder þier vid Holldsins Girnder þa verdur þu af þeirre endurnyungu hliodur z hryggur/ þu þikest hafa mist myked epterlæte/ enn verdur vegna þinnar Yferbotar ad hallda þig þar fra alla þijna æfe.

Enn so þu faller ecke aptur/ þa hyga þu vm/ ad þetta fall j. fornar Synder/ er Manne miog hæskasamlegt/ þui Christur hotar þeim hørdu sem so falla/ z seiger/ Ad þeirra hid sijdasta/ skule voda verra þui enu fyrra/ og er þad fyrer þriar Greiner.

1 Fyrst kiemur þad til/ af Dioflenum/ þui þegar Maduren er frel

sadur

ſadur fra Syndonum/ j huorium Dioſullen hafde hann adur anetiad/ þa ſæker hañ aptur epter honum ſiñ hann gietur/ z ſitur vm hann/ z leit ar a hann alla vega/ ſo ſem honum hafe vered teked Herfang vr Hond um/eda Bite fra Munne/ Þui ſeig er ſo af honum j Gudſpiallenu/ þeg ar hann finnur ſier huorke huijld nie ro/ þa ſeiger hñ/ Eg vil þuerfa ap- tur j Hws mitt huadan eg for wt/ z hefur med ſier ſio anda verre enn hann er ſialfur/ z fyrer þetta verdur ſa ſem aptur fellur j Syndena/ verre z hættelegar komen/ enn hann var adur.

2 Þar næſt kiemur þad til af Gu de/ Ad þeim ſie hætt ſem aptur fell ur j Syndena/ þui Gud geingur hell dur fra ſlijkum Syndara/ ſem huerf ur aptur til Syndarennar/ ſo ſem

Nundur til ſpytu/eda Sum til Saurs. Jer. 15. ſtendur ſo/ Nuør mun aumka ſig yþer þier Jeruſalem/ eda huør mun verda til ad bidia þier Fridar/ þui þu hefur giefid þig pra mier/ z geinged til Baka/ ſeiger Drotten. Item Joh. 5. ſeiger Jeſus vid þann Limaþalls ſiuka ſem hann hafde heilan giørt/ Sie/ nu ertu heil brigdur vorden/ ſyndga nu ei optar/ ſo ei kome yþer þig annad verra. Og enn Matth. 18. Þu vondur Þion/ alla þa ſkulld gaf eg þier vpp/ af þui þu badſt mig/ Byrtade þier þa ecke ad vera Myſkunſamur vid þiñ Samþion/ ſo ſem eg var þier Myſkunſamur. Og hañs Nerra vard reidur/ z oþurſellde hañ Kuolørønum/ þar til hñ hafde borgad alla Skulldena. Veitſtu þad ei/ ſa ma þaraſt j Næſkanum ſem hann elſkar.

3 J þridia máta kiemur þad til
af Mannenum sialfum/ þeim sẽ
þrasamlega fellur j somu Synd/ad
hanns hid sijdasta verdur verra þui
hinu fyrra/ Þuiad sa sem venst þui
ad hallda sig vid syndena/ hñ verdr
vm sijder þrar z hardsuijradur/ og
þeim verdur miøg torvellt ad snua
sier aptur til Guds. Salomon j Ord
skuidum 8. seiger/ Þegar sa onallde
er komen j Diuped/ þa sæter hann
þui ecke. Adrer Syndarar hafa þr
ra Ovine vid ad keriast/enn hann
sem þratt fellur j somu Synd/ hañ
berst lijka vid hinn fiorda sem er jll
ur ovane. Sa Madur sem vid Gud
er forlijktur /z frelsadur fra Diof
ulsins z Myrkrañ Vallde/ z hef
ur andlegt Frelse feinged/ Ef hañ
sijdan fellur/ þa vitdest hanns fall
myklu þyngra/ eñ hins sẽ allt iafnt
var

var Reidennar Sonur z Synda þræll
og ecke hafde þeinged Truna nie
Nædena Christi/ so seiger S. Pet-
ur/ Betra hefde þeim vered ad þeir
hefde ecke vitad Veg Riettlætesins/
helldur enn þad/ vppfra þui þeir vissu
hann/ ad snua sier fra þui heilaga
Bodorde/ sem þeim var sett. Basili
us seiger / So sem þa Madur er j
Sotthættum stodum/ ad Anden sem
hann dregur ad sier af Loptenu/ verd
ur hönum ad Sott j Likamanum/
so lijka sa sem venur sig a jllt/ hann hly
tur þar af mikid ogagn þo seirna
framkome. Nu rad u med þier/ huør
su jllt z ohæfelegt þad sie / þar þu
hafder med Andvarpan z Grate be
ed Gud vm Myskun/ so þinnar Syn
der fyrergiefest þier / ad þu þa
tekur sinnaskipte / gleymer sialfum
þier/ skeyter ecke par vm Guds Nad

F /seiger

seiger vpp Gudrœknenne/ z tekur til ad vera allur aftar enn þu varst/ og hugder ad vera.

Þegar vier optlega huerþf aptur til somu synidar/ þa vdur saňarlega þ ohægra/ad komast aptur til Guds Nadar/þui þa er motgiørden meire z Sakareþned meira/ad Gud meige oss yþergieþa/ z yþerrœden Dioþul sins verda þess meire.

Þar þyrer þu Madur/vertu ecke galaus j þinne hugun/helldur ahyggiusamur til þess sem þig vppvekur/ til ad standa j mote þui vonda/ sem þu heþur adur giørt/so ad strax þa þu kiennier þess/ad þad vilie gieþa sig jnn hia þier/þa skalltu sem þliot ast vþluglega þ wtryma. Cyprianus seiger/Þa þu þinnur ad Dioþull en kitllar þig/þa tak þig strags til vara/Ecke skyllde lijtell Orm: alast þangad

þangad til hañ vex z verdur Nøgg ormur. Hieronymus/ Drepttu Ovin þiñ a medan hañ er lijtell / Hafdu opt j Munne þa Bæn sem Augustinus atte vana til ad bidia / Drottenn/ gief þad þu bydur/ z biod þad þu villt/ þu bydur oss afturhalld synda z stadføstum ad vera j godu/ þu oss þetta gief.

III Partur Bæklingsins

Halltu afram̃/og lat þier verda ageingt.

Þad er Guds giøfa ad Mannenum fare fram̃ z verde ageingt a sijnum Saluhialpar Veige / þui Gud giefur Avøxtenn/ Jerem. 10. stendur so/Eg veit Drotten/ad þad kiemur ecke af Mañenum til/po hñ

leidriette siñ Veg. Þui verda Meñ
med Bænonum af Gude þessa gæ-
fu ad þiggia / þui þetta er j hañs
hende. David seiger/ Leittu mig Dr
otten j þynu Riettlæte/ Vier skulum
bidia/ad Gud giefe oss Krapt epter
Ryk dome sinnar Nædar/ til ad styr
kiast af hañs heilogum Anda j jñ
ra Mannenum/og ad Christur bue
med Trunne j Hiortum vorum/so
vær sieum jnnrætter z grundvallad
er j Kiærleikanū/ z seigium so/ Ver
de þinn vilie Himneske Fader/so hier
a Jordunne af oss/so sem j Himnen
um. Leggium fra oss alla Illsku/ vn
derhyggiu z oheilinde/ Ofund z af-
kast/z verum sem nyfædd Born sm̄
eingen suik hafa/z girnunst Miolk
z sækum dofnun af henne/til Salu
hialpa:/ z smeckum huorsu sæiur
ad Drottenn er. 1. Pet. 1.

So

So sem þu hefur nu kiepst vid ad komast jnn vm þad þraungua Hlid ed/ so temdu þig nu framhveigis til Gudræknennar/ þui hun er til alls gagnleg. Kostgiæf þu ad leggia a þig Ok Christi/og gacktu so fram̃ þinn Veg. Enn vilie nockur aptra þier/ þa seigdu so vid hañ/ Fardu aptur fyrer mig þu Andskote/þu ert mier til hneyxlunar. Salomon seiger/ Vegur Riettlætra lyſdur fram̃ sem logande Lios/ & vex þar til Dag uren er fullorden. Augustinus/Huør su vel sem þu lifer/ & huørsu mykled sem þier fer fram̃/þa seigdu ecke so Mier duger nu/eg er riettlætur/Sa sem þad seiger/ hann er orden epter a Veigenum & kiemst ecke fram̃. August. Lætu þier ecke þocknast þad þu ert/ef þu villt komast til þss sem þu ert ecke/þui huar sm̃ þu þock

nast hier sialfū/þat ertu epter orden

Merk þessa fióra Hlute.

1 J þessare þinne framgaungu/ lät hier so þikia huern Dag sem þad þu taker þa til hid fyrsta.

2 Lat þad ecke skielfa Hug þiñ þo þu þikest ei framkuæma so mïk ed sem þu vilder.

3 Leattu þiñ Asetning z þitt Aporm vera allt jafnt til Guds.

4 Lijttu a Jesum Christum/huør ad er fyrermynden allra Dygdanna hañ er Riettlætisins Sol/Lios Heim sins/Beguren/Sañleikuren z Lijfed

Enn þad er framkuæmden a þss um Lijfevegenum/ ad þu afneiter Ranglætenu z sialfum þier/ þad er ad þu varer þig vel vid Syndonum z giører þær ecke/ Enn Syndernar eru sumar liettare/ eñ sumar þyngre.

Taktu fyrst til ad sporna vid þeim

þeim minne Syndonum

Huer z ein Synd er Gude mótgiørd/z ſa er eiliþs Dauda verdug ur ſem hana giører/ Þui ſkal Mad ur taka til ad ſia ſig vm/ þyrſt þær minke Syndernar/þo þær ſyneſt þier ſmaar/þa lꝍttu þier vera vmhugad ad ſia vid þeim/Og giæta ad epterfylgiande Greinum.

1 Su er eingen Synd huørke ſma nie ſtor/ad hun giøre þig ecke ſakad an vid Gud/þui hun er j mote Hans Bodorde.

2 Þeſſar Synder giøra opocka a Sꝍlunne/z Heidurs ſuipting/ſeiger Auguſt. ſo þær wtryma oſſ vr lyſte legum Fadme Brudguma vors/huør ad er øllum Mannaña Sønum þrydare.

3 Þær ſlockua ſo Kiærllikans Hita/ſem Vatned Elldslogan.

4 Þær vekia megn Nugarens/ og alls jnnra Mannsins/ so hañ j allre afkundun hins goda verdur linur so sem Þungar Klyþiar giora Nest linan z latgeingan.
5 Þær talma z tepia þyrer vorre Dygd/Þar þær varna Guds Dyrd.
6 Þær vallda þui/ ad glæden eilijþrar Dyrdareñar verda oss misse.
7 Þær koma Mañenum til stærre Synda.
8 Þar hamla Mañenum ad med taka þessa Guds Nad
9 Þær hindra Mann þra skylldugre gøøgan/sem hañ a ad veita Gude med heilogu Bæna akalle.
10 Þær hallda Manne aptur/ so hañ hefur ecki þræmgang j andleg uñ liþnade.
11 Þær giøra þad Menn þara a mis vid andlegar Gæþur/ Þær eru
alñka

alyka z þr sem alltzapnt sma stela enn þo alldrei storum/ Þeir eru ecke Þiofar kallader/ þui þeir rada ecke myked til j einu. Enn þa Herran saknar þess alls sem hann vantar/ þa auglysest þeirra þiofnadur/ ad hann sie mykell:

12 Þær giora Salūne veykleika fyrer huørn hun hlytur margt illt ad lyda. Lytel Sar a Lykamanum eru betre grædd enn gleymd.

13 Þær glepia Syn fyrer oss/ so vier kunnum ecke / med glødu yfer bragde ad sia Gud/ z ecke helldur hn̄ hreint ad elska. Þær eru so sem Ryk z Þoka fyrer Augum vorum.

14 Sa sem forsmaer lyted/ hann hnignar smam saman. Syrach 9. Hrygged ecke H. Anda/ seiger S. Paall Ephe. 4. August. Foracktadu ecke þynar sma Synder þo þier

 þike

pike þær liettar/ þa þu vegur þar/ þa ottastu þær/ þegar þær eru sam antyrdar. Item eingen Synd er so sma/ad hun meige ecke verda Manenum ad Bana/ef hann hefur pock nan a henne.

Item/ Eingen Synd er so sma ad ecke verde stor/ sie hun ecke eckt-ud. Sandkornen Staparens eru so sma/ so lika Droparner Regnsins/ þo verda þar af Vatna vexter/sem opt giora miken skada. Hieronymus Huxadu ecke so um pad/huorsu synd ernar sie smar/so sem vm pad huær su Gud er stor/huorium Synderner mislijka.

Þar fyrer þu Madur/ vppa pad þu fæer vared þig þessum sma Syndum þa þeinck u vm þetta.

Fyrst

1 Fyrst skalltu daglega ransaka þig z þijna Samvisku/ og huorn Dag med Idranenne z Truñe beriast j mote Syndonum / lijka þeim smæstu/ Huorn dag eigum vier Meinum vorum Lækningar ad leita/ so vier ecke ad eins vidurkiennum/ helld ur vppretum Syndernar.
2 Þar næst huxa þu vm/ ad sa Madur sem myklar Gæpur hefur af Gude þeiged/ hŷs Synder/ þo sm at sie/ þa virdast þær storar fyrer Gude. Þess ædre sem sa er sem Syndena dryger/ þŷ meir lyter z opræg er hann hans Synd.
3 J þridia mata/ skalltu aluarlega vm huxa/ ad huør ein Synd/ þo hun sie lŷtel/ þa hindrar hun Mannen a Sælubialpar veigenum/ einkanlega ef hun er løgd j vana/ Þui ef su synd tefur fyrer Manne/ sem hann j
eitt

eitt z annad finn giører/huad myklu meir mun su sem haft venst daglega ad giøra. Allt þad hid jlla er hæg ra nidur ad kefia þa þad fyrst vpp rennur/helldur en þa þad er fullvax ed af laungum vana. Þessar sma Synder eru so sem Dyrnn vidur a veige/huør ed hindrar Mann j gaun gu z freyster hann/so vm sijder ad hñ verdur vppgiefen.

Þui skal þad vera þiñ fyrsta a stundan/ad sporna vid þeim smærre Syndønum/z sijdan þeim stærre/ z þad giørest med fiorum hattum.

1 Fyrst skalltu sporna vid ad elska þig sialfan of miøg mz þeirre elsku sem holldleg er / Þui ef þu hefur þessa holldlega Aast ofmykla a þier sialfum/þa vmsnyr hun fyrer þier øllu þui/sē þu hygst ad giøra Gude til þocknunar/so þad giørest

og

og snyst þier j vil/enn ecke hønum.
Þesse sialfs elska er Høfud allra la
stanna/þui skalltu stunda ad setia j
mote henne/þa sem er Móder allra
Dygdanna/ sem er ad afneita sialf
um þier. August. Ef Madur tyn
est fyrer þad/hann elskar sig sialf
an/þa finst hann aptur fyrer þad/
hañ afneitar sialfum sier/Þar fyr
er siadu so til/ad þu siert riettvijs/ ꝛ
elsker so Gud/ad þu hafer hañ þier
iafnan nalægan þier til hialpar.
Samteingdu þig hønum/ ꝛ giør þig
hønum lijkan/ allt þad þu megnar
Leitadu alleinasta epter þui sem høn
um er til Heidurs/ ꝛ hans Vilie er
ꝛ hønũ þocknast/bæde þa þier gein
gur med ꝛ mote/þa ertu sæll.

2 J annan mata skalltu briota
þijnar tilhneigngar til hins jlla/ og
allar vondar fysner ꝛ girnder Holld

sins

sins. Aller erum vier aþ Nꜳtturufie
neir hneigder til Ills enn Gods/
og Nyxun mannlegs Hiarta er allt
þra Barndome hneigt til Ills/
So seiger S. Pꜳll/ Rom. 8. J
Hollde vóru byr eckert gott/ helldur
Synd/ so vier skilium ecke sialþer
huad vier giørum/ Pad goda sem
vier vilium giøra/ giefum vier ecke/
enn Þad sem vier høtum/þad gior
um vier. Løgmꜳl Limanna strijder
j oss a mote Løgmale vors Nugskots
z hertekur oss vnder Syndena. Þetta
telur eirn Gudhræddur Madur sier
stora ogiæþu/z mykla þraut/ ad ha
þa yþerræd z valld yþer þessum til-
hneygingum z vondum Girndum.

Enn þu Guds Madur/settu þig
stødugan/ z kostgiæþ þu med Guds
hialp/ad komast þram a þeim Vei-
ge Dygdanna/sem þu heþur byriad

og

ꝛ jðkadu þad jafnan sem heilagt er
ꝛ settu þier stødugt vyndinde/ þar m̄z
skalltu af øllum mætte standa j mo
te illum tilhneygingum ꝛ Girndum/
so sem August. seiger. Stryd þu
mannlega/ꝛ stattu j mote/ samþyck
stu ei nie fylg þinum Girndum.
S. Páll Rom. 9. seiger/ Sia til
ad Synden rijke ecke j þinum daud
legum Lijkama/so þu adhlydest hen̄
ar Girnder. Þa hun hreyfer sier j
þier/þa lattu þina audmiuka ꝛ hia
rtanlega Bæn til Guds briota og
nidurkiefia hana. Þa þu finnur
med þier þessar hræringar vondra
Girnda/þa lattu hug þinn ecke þar
til hneygiast/helldur vertu stødugur
j þeirre huxun ꝛ þui aforme/ad vil
ia þocknast Gude. Þenktu so/ ad
þesse brek Holldsins kome ecke vid
þig/ꝛ þu vilier þau ecke hafa/ þo
þi:

þu verder þau ad þola/ Þui halltu þau þijna Ovine/huoria þu villder giarnan deyda. So skalltu hafa goda atburde ad afneita sialfu͞ þier
3 J þridia mata skalltu kostgiæfa ad stilla z spekia okyrleika þijns hugar/þuiad af jllum tilhneygingum z Holldsins girndum kiemur okyrrleike/z sturlun j Mannsins Hug/ og margar hugrauner / huoriar betre være vtdrifnar/z er best ad giora þ sem fyrst/ adur enn þær festast j Mannsins Huga. Þad meinar Da vid j Psal. þar hann seiger/ Ad sa sie sæll sem tekur þau smau Børn en z slær þeim vid Stein. Þad skil ur Augustinus vm þær vondu sturlaner z onæder/ þa þær koma fyrst j Mannsins hug/ad sa sie sæll sem þær yfervinnur z deyder. Nier mat tu ecke jdiulaus vera/ helldur hlytur
þu

þu med jaþnade ad aþkuista þessar
jllar Greiner sem vaxa vpp aþ þeim
jlla stoþne Arþ Syndarennar/ so
sem Bernhardus seiger. Þad er lijt
ed/þo þu eitt sinn aþkuister þær/þu
hiptur þær aþ ad sniǹda jaþn opt sem
þær vaxa / Eñ þad er alltjaþnt.
Og huørsu mǔked sm̃ þier þer þram̃
j Mannkostønum/a medan þu ert j
þssu Hollde/þa huxadu ecke ad Syn
den sie daud/ helldur þad hun ligge
nidre/þui hun er nid:þryckt/eñ huort
þu villt eda ei/ þa byr þinn Ovin
Jebuseus j þiǹum Landamerkium/
huørn þu gietur vnderokad/enn ecke
vtrymt / þui skalltu ecke alleinasta
kostgiæþa ad aþsniǹda allar jllar
Greiner/jllra Hugreñinga / helldur
z eirnen j þeirra stad ad jmplanta
þier aptur godar huxaner. Þui hug
ur Mañs er þad Rwm sem alldrei
G er audt

er audt/añad huørt situr þar iñe Ohreint og jllt/ eda hreint og gott. Þui skalltu skipa þad Rwm mz þad goda/ so þad jlla verde ꝩyrer vtan/ Negdadu so til ad hugurenn þiñ hafe allt jaꝩnt nockud vm ad vera/ aꝩ þui gudlegt ꝛ andlegt er. Eñ viña hiñs jñra Manns er jdiuleyse hiñs ytra Manns/ ꝛ varme Andans er kiæla Holldsins. Og vilier þu alvarlega leita lækningar allre skurl lun ꝛ Raunum þijns Hugar/ þa lat tu hug þinn og vilia ecke haꝩa ast a Jardneskum hlutum/ helldur sam teingiast og lijmast vid Gud/ so ad Lijꝩ þitt sie med Christo ꝩaled j Gude.

4 Jꝩiorda mata skalltu kostgiæꝩa ad stiorna vel þitte Lund ꝛ siñe/ ꝛ vpp ræta þad vont sem þar er jnne. Þui so sem aꝩ jllum tilhneigingum ꝛ girn

dum/

dum kiemur jllt j Mannsins Aug/ so kiemur aff jllum hugrenum jllt j Mannsins sinne. Og þarf Mad ur myken styrkleik Andans/ ad vtry ma þad. Enn þetta sem byr j Mañ sins lund z siñe/þad lætur sig j liose j Mannsins liffnade/ epter þui sem hñs skynsemd z skilninge er hattad.

1 Þad er løstur j Mansins Siñe ad vera hnysen/z grunda fast epter þui sem geingur yffer Mañsins skil ning z skynseme/eda þad sem Mañ vardar alls ecke vm ad vita. Salo mon seiger/Grafstu ecke epter þui sem off hatt er/ og vert ecke forvitenn vm þad þig vardar ecke.

2 Þad er løstur j Mannsins siñe ad vera off framhleyppen/z brædur j dome/ þegar Madur aff gietgatum eda lijkendum/þeim þo bregdast mei ga/giører sier dom vm annars Ma-

 ñs

n̄s Lijþ z framferde/z huert j mote Kiærleikanum dæmer eda fordæmer hinn annan. S. Pall seiger / Romanos 2. Ongua afsokun hefur þu Madur sem adra dæmer / þuiad j þui þu dæmer annan/þa fyrerdæmer þu þig sialfan.

3 Þad er og Lostur Mannlegs sinnes/ ad vera þrær z þuerlyndur/ þegar Madur helldur so fast a sijnum þotta z sinne meiningu/ad hann vill ecke fyrer nockurs Mans Rad eda Ummæle af þui læta. Salomon j Ordskuidum 3. seiger/ Treystu ecke fast vppa framsyne þijna / og halltu ecke sialfan þig hyggen vera. Þar ꝥ skalltu Madur ecke fylgia sialfs þijns Dome/nema hann sam hliode Guds og Hyggenna Manna dome. Cassian. Þad er omogulegt ad sa ßde ecke ad Diofulsins Neade bleck

bleektur/ꝫ trepster sialfs sijns Dome

Mann skal afneita vondum Hugrenningum.

Ef þijnar Hugrenningar eru ill ar/ þa skalltu afneita þeim/ og þo þær sieu faþeingelegar z Hiegomleg ar/ þa skalltu standa þeim i mote/ Þui ef onytiu Ord er Synd/ þa er so lijka onytiu Huxun. Lattu þier sem þu stander allt jafnt fyrer Aug um hans sem allre Verolldenñe stior nar/Huør ed Hiartad skodar/z þeig ande hegner þa gleymsku og galeyse sem i Hiartanu byr.

Sumar Hugsaner koma til af Jardneskum Hlutum/z loda fast vid so þær er ohægt ad vtryma. Þui ska lltu sem optast setia Oxena vid Rot þeirra / so þu faer þær afkuistad/ þo þær verde ecke vpprætar. Sum ar Huxaner eru ohreinar/þui ohreiñ

Ande verkar þar/vm huoriar Bern hardus so seiger/Ef vær vilium gey ma vorar Sæler hreinar/þa skulum vær reiduglega ganga j mote ohrein um hugsonum/sem pliotast/ z leyþa þeim ongua jngongu. Sumar hug aner koma aþ þorvitne/þa vier gren slunst epter leyndum hlutum Guds eda Manna/Slijkt skalltu þordast.

Mann skal aþneita sijnum eigen vilia.

J. Vilianum skulum vier aþnei ta þui ollu sem vier aþ oss sialþum til høþum/ pad sem ecke ber saman vid Vilja Guds z þeirra Heilogu. Pad er Vpphaþ hins goda j vorum vilia/ ad vier giorum hann/ Guds Vilia vndergieþen/Efn pad er eþne til skadans/ad vier latum vorn Vil ca styra og rada sier sialþum. Par þyrer skulum vier aþneita vorum vil ia/

ia/þa hann leitar þess jafnan sem honum er sialfum þeckt z jnndællt/ Þui seiger S. Bernhardus/ Nuad er þad sem Gud hatar eda hegner / nema þad Madurenn vill hafa sialfs sijns Vilia. Være þad ecke/ þa være eckert Heluijte/ þui sa Elldur er ecke settur vtan til þess ad hegna sialfs Vilia. Idem/ Sialfs vilien strijder heimsklega j mote Drottne/ þar hann tekur sig vndan hans stiornan/ huørium hm̄ ber þo skyllda til ad þiona. Idem/ J Niartanu er tuø føllð Lijkþra/ sialfs villd og sialfs Rꝏd/ og er su Lijkþra verst/ og þess skadlegre sem hun er jnnar. Idem/ Eckert er þyngra en̄ ad lꝏta sialfs villd yfervin̄a sig.

Þa ber til eirn frabær z furdulegur Hlutur/ þegar Madur afneitar sialfum sier/ þa hann af Guds

Anda tekur sig vpp a mote sijnum eigen vilia/og apneitar honum / og Mannsins Vilie snyst j mote sialp um sier. Nollelegur Mannsins Vilie er j mote finne Natturu blindur/ og þarp þui leidsagara so hñ villest ecke Enn ep blindur leider blindan/ þa detta þeir bader j Grepena. Vilien er epter Natturunne lidugur z sialp rædur/þui þarp hann taum z apt-ur halld/so hann brioteft ecke vt vijd ar eda meir enn hæper. Vilien er ap Natturunne til lysteſamur / ei olijkt z ein Lausakona/ þui þarp honum vørd ad hallda. Syrach 18/Fylg ei girndum þijnum/vijk helldur pra vil ia þijnum/þui ep þu veiter þijnu Lijpe girnder sijnar/þa giører þu þad/ ad Oviner þijner glediast yper þier.

Nier

Hier epter talast vm sierhuoria Losti/sem nepnast Nøpudsyn der/þm skulu Meñ apneita/ z Lækningar leita.

1. Opneyslan.

1 Fyrst skal Madur apneita og miøg sporna vid Opneyslu/þui Basilius seiger/Ep Magen er hoppelega saddur/þa hepur Nuguren ecke skurlan/enn sa Nugur sem ecke hepur skurlun/hann hepur Frid z Roo/ enn Nugarens hægd ad hapa/er vpp sprettan Dygdañа/ Þui skalltu þeñ an Opneyslunnar løst / lækna med godu bindinde/ þui þeir hluter sem eru þuert a mote ødrum/þeir stilla z lækna huorier adra. Þetta binden de skalltu ei ad eins setia Munnenum/helldur lystesemenne/so þu þuinger hana til hlydne vid Gud.

2 Eꝼ þu villt hepta lyſtingu Oꝼ neyſlunnar / þa ſkalltu hallda þig ei ſijdur ꝼra ødru ohoꝼe eñ oꝼneyſlu Matarens. Þui løſtum er ſo hatt ad/ad þeir greida huør ꝼyrer ødrum og huør þeirra vppvekur añan. S. Paall ſeiger Philip. 3. Þeir ſem haꝼa ſinn Maga ꝼyrer ſinn Gud/ þeir ſkynia ecke vtan ꝥ Jardneſkt er.

3 So ad oꝼneyſlan ꝼelle þig ei/þa legdu þier ꝼyrer jaꝼnan jdiu ⁊ Erꝼ ide/og ſpara þig ei til Vinnu/þuiad Vinnan er til þeſſ/ad Menn giete helldur vared ſig Holldſins Girndum og Diøꝼulſins vmſatrum/ ⁊ þad a huørium Deige.

4 Med þijnu daglegu erꝼide tak tu ꝼyrer þig godar Ruxaner/ad þein kia jaꝼnan vm andlega ⁊ gagnlega hlute/⁊ ꝼylltu þitt Brioſt med þeſſu ſo ſem med eirnre andlegre Fædu.

Þui

Þui Gregorius seiger/ Bindende brytur Oþneyslu/enn sa kañ ecke bindende ad haþa/sem ecke þyller sitt hugskot aþ andlegre Fædslu.

5 Skoda þu epterdæme Drottens vors Jesu Christi/ Huoriu þier ber ad þylgia/hñ leid Hungur z Þosta med þurdanlegre þolenmæde / z þo hønum være Matur boren/ liet hañ hañ bijda a medan hañ haþde þad vm ad vera sem Sæluñe mætte til hialpar vera/Joh. 4. Og þa hañ var mitt j sijnum hørdustu pijslum/ gaþu þeir hønum Galle blandad Wijn ad drecka.

So kanntu ad stilla þig vm Losta Oþneyslunnar/ eþ þu lætur ecke lysteseмena vt briotast/meir eñ þijn natturleg þørþ er til/Helldur strijder j mote gradugre lyst/ z hegdar þier so j neyslu Matarens/sem þa þu te

kur

kur þier heilsu bot/ z latur þa Noll
ds lyst/s aþ sætleik Makarius hreyþ
er sier/ecke vid gangast/ zc.

2 Sællijþe.

Lættu þier aluarlega vera vm hu
gad/ad aþneita þeim leste/ sem heit
er Sællijþe/ Vm huørn Bernhard
us talar/ Ad hann sie lijkur hægum
Vagne / huør ed velltur a þiorum
Hiolum lastanna/sem er Kræsingar
Magans/ Losta girnder til Saur-
lijþes/Dyr Klædaburdur z Epter-
læte Sueþns z jdiuleyses. Þennan
Vagn draga tueir Eyker/ sem er
Heilsan god/z alls nægter. Gregori
us seiger/Sa sem vill ganga a veig
ie Christens domsins/ hann skal aþ
neita Sællijþenu. Enn vppþra þui
Madur legst j þad/ þa leyþer þad
honum valla gott ad hyxa. Vm þet
ta Sæl

ta Sælljþe talar Chryſoſtomus/ad þad ſie lijkt Naþguþu/huør ed j þra man er miøg prijd z þøgur ad ſia/ heþur ſijdtt z gloþagurt Nær/Aug un ſma z þøgur/ Brioſten hnøttott ſem Sopp/Munn nertugan/ Raud dreyr Kinnar/Brioſted/Halſen/Nen durnar/og adra Lime ſo huita ſem Alabaſtrum/ Enn þar oþanþra he þur hū Hala aþ hrædelegum Nøgg orme langan med lidum/z þullan af Eitre/ Þui rædlagde ſa vijſe Ari ſtoteles/ Ad ſa ſem ecke villde vera aþ Sælljþe ſuiken/hann ſkylldè ſkoda þad a bak til/enn ecke j framan.

Nygg þu ad huørnen Gud heþ ur dæmt Sællijþes Meñena/minſtu a Vaſſþloded/ a heþnd Sodome/ a Plagu Iſraels Manna/a hrun þad ſ kom yþer Hws Davids/ſkoda þu Anala Bækur/ huad j øllum ølldū heþur

hefur skied/huorsu myklar Eymder og Normungar ad Sælliffe hefur epter sig leidt/ Pad syner Epterdæme Troiu Borgar/ þess Romverska By skups/ Spanie z Fracka Rykes/ og fleire annara Rykia. Af þessum mættu sia/ huorsu skadsamlegur og hefne vænlegur hlutur ad Mannen um sie Sælliffe/ z vondar girnder.

1 Þessu Meine skalltu leita Læk-ningar/ fyrst med alvarlegre lijtelæt es Bæn til Guds/ Þui Gregorius seiger/ Ad æn Lijtelætis fae Madur onguan Lost yfervnned/ Þui ef Nu-guren kann ecke ad audmykia sig vnder Guds Vallde/ med Lijtelæte/ þa kann hañ ecke Holldsins Girnder ni dur ad þryckia. Bid þu Gud med Salomone vm Bindende z skodug leik/ Eg visse (seiger hann) ad eg kunne ecke med stilling ad lifa/ ne-

ma

ma Gud giæfe pad.

2 Gregorius seig^r þ ba oplugasta Book vid þessum Lestr/ad bindast Kræsinga/ Þui ef Lastagirndernar kallast Elldur/ þa tekur þu Elldkueikiuna fra honum/ef þu helldur þig fra Kræsingum Matar z Dryckiar/ Þui Postulen avijsar/ad þar af kome saurugt lijferne.

3 Geym þu vandlega þitt Hiarta þui af Hiartanu koma vondar hugsaner/ Þui seiger Cassianus/ Ad Mann skule fyrst z fremst giora hreint sitt Hiarta/ Þui þar er Uppspr ettan Lijfs z Daudans/Og Salomon seiger/ Hafdu goda giætne a þijnu Hiarta/þui þadan kiemur Lijfed Enn þa geymer þu z hreinsar þitt Hiarta/ef þu vtrymer vondar Hugsaner/ strax þa þu finnur þær/og j staden þeirra jnnplantar þær godu/

ꝛ hegdar vel ꝛ vandlega þynum ſkil-ningar Vitum. Auguſtinus ſeiger/ Þegar nockurt er ꝼagurt ad ſia/ ſætt ad ſmacka/ ꝛ ynndælt ad heyra/ Jlm-ande ad lyckta / ꝛ miukt a ad taka/ Og eꝼ vier j ſierhuørium þeſſum hlut-um erum ovarꝼærer/ ꝛ latum Lyſtena haꝼa ſinn Vilia/ þa ſpilleſt Meydo-mur Salar vorrar/ ꝛ kiemur þad ꝼram ſem ſeiger hia Spamanenum Ad Dauden dregur ſig yꝼirm Glug-ga vora.

3 Agirnd

Naꝼdu allan vilia ꝛ aſtundun til ad aꝼneita Agirndenne/ þui hun er einn ſkadſamlegur loſtur/ ꝛ ein o-þuerrande gradug girnd/ til ad eiga æ meir ꝛ meir. Nun verdur ei med Aud nie Rykdome mettud/ ꝛ þui ꝼyl-ger henne opryke ꝛ yꝼergangur/ huørn

Agiar

Agiarner Menn hafa yfer ødrum
so Þeir fae af annars eign sadtt sÿ
na Lyst. Fordastu Agirndena/ sem
hinn vesta og skadlegasta hlut/ Þui
hun añ ønguum sijns ad niota/hun
fyrermunar Mañenum sialfum sitt
ad hafa/ ꝫ so ødrum ad niota Þess
sem Þeir hafa og eiga. Þui er A-
giarn Madur huørium Þræl sijdre
hann er Skurgoda Þienare/ Þiof
ur /Manndrapare/Ottur/heid:ngle
gur/Gudlerfingur/Ovinsæll/Makar
efne t.l alls ills/Neimskur/Opocke
Osediande/Voladur/ Sifurfande/
Aumur / Angursamur/ Prettottur/
Blindur.

1 Þar fyrer christen Madur/rek
tu fra Þier Þennan Løst/ ꝫ kynntu
Þier Gud/so Þu Þecker hann/ꝫ veit
er hønum heilaga gøfgan.

2 Teldu Þier Þad mÿken abata/

ad vera Gudræken/z haþa þad siñe ad læta þier þitt Hlutskipte anægia Natturan lætur sier lited nægia/þui skalltu liþa/ecke epter þinne Girnd/ helldur Natturuñar þorþ.
3 Hygg þu ad þui / ad gyrug A-girnd/hun slydur ei nte verndar siña j þeirra Mañraunum z Motgange
4 Minstu þess ad ast Audæþaña leider Mann j allskyns hæska / og þeir einer hallda myked vt aþ Agir ndenne /sem heilagra Kienninga/og Dygdanna Oviner eru/ þui hun er vppspretta Ottans/z allrar sturluñar
5 Lyttu helldur a loþleg dæme þeir ra/sem riettþerduglega z hæþelega haþa þared med sitt Gotz.
6 So er þier boded/ad leita þyrst Guds Rykes/og epter þui ad hegda z stiorna øllum þinum høndlønum.
7 Giæt þu ad huørnen hattad er
þessa

þessa Heims Goze/ad þad giøre ecke bot nie hægd/eda frid nie Ro j Mannsins huga/so honum næge.

8 Hafdu fyrer þier þad fullgiørda Epterdæmed/sim er Jesus Christur þinn Herra/ hñ var hier j Heimi Fatækur/og synde sig j Ordum og Verkum hinn mesta Ovin Agirndarennar.

4 Reide.

Kostgiæf þu ad kiefla nidur Reidena/ꝫ afneita henne/ þui hun hefur ognarlega Mynd / ꝫ slockur allt Lios verrar skynseme/hun nidur bryckar Dygdernar/enn vekur vpp stur lán ꝫ orda/hun vmhuerfer ꝫ aflagar Mannsins hug ꝫ Lijkama/giører Mennena ad olmum Varga dyrum og Dioflum lijka / Allt fegurdar skin Dygda snyst j Myrkur/þar sim

hun byr ynne. Hañ lyter z þordæm er huor a ødrum/ þo hñ haþe hana ſialþur/þo hun leyne ſier hia Mañ enum/ þa er hun þeſſ verre. Nun er Plaga og þorrædе Neimſins/ hun hamlar Mannenum/ſo hann kann ecke ad þorhuxa þad ſem hañ vill giøra/z kann þui ecke riettu Rade ad þylgia. Enn ſo þu þaer apſur hallded henne/ þa hygg ad huørnen hun kiemur til. Fyrſt Sakareþne ſem Reidenne velldur er ſiergiæde/ad Maduren þyk̃eſt godur / þann Løſt Drambſemeſtat/ bæter ſu Lækningз dygd ſem heiter/ Giæþd Þolenmæd= ennar. Annad ſem Reidena vppvek ur er ſialþs æſt/ þa Madur elſkar oþnñøg ſialþan ſig/Þetta a Mad ur ad ſtilla med heilugum Kiærleika huørn hann er ſkylldugur Gude og Naunganum ad veita. Þridia tileþ ne

ne Reideñar/ er ad vera miøg þoruit
en/ z læta allt vid sig koma/ eñ Lœk
ning þar ȷ mot er ad vera vel stilltur
z þorsiall ȷ þui ad sneida hia ȷllu/ z
lætast þad ecke vita. Fiorda sem
Reidena giører/ er ad hafa okyrt z
losalegt Siñe/ þess Lœkning er Bi-
ska med stødugre Hogværd. Fimta
sem Reidenne velldur/ er hardlynde/
þegar Madur lijdur ecke sinn Naun
ga/ og vmber eckert vid hann / þui
ad hann hefur ecke deile nie gegnd
a ad vita edr vorkyña añara ostyrk.
Þetta tuent læknast/ ef Madur lær
er ad þeckia sig sialfan / z hugsar
vm ad eingen sie Algiørdur nema
Gud eirn.

1 Fyrst med þessum fiorum Hlut
um skalltu leita Lœkningar Reideñe/
so þu faer spornad vid henne. Ad
þu forsialega sneider hia øllu þui

sem Reiden meige aþ verda.
2 Ad þu slockuer Reidekar Elld pad fyrsta sem hañ tekur til ad kuei kiast.
3 Ad þu setier þier j Brioste stød uga Þolenmæde/huør ed øllum christnum Mønnum er einka naudsynleg.
4 Ad þu med audmykt þeler þig iaþnan Gude a Hendur/ so þu þyrer hafis tilhialpande Rad/ gieter haþt þesse Rad z þært þier j nyt þessar lækningar/so ad hañ stille og spekie þig med sijnum Anda.

5 Oþund.

Oþundar Eitur skalltu ē best vt drijþa vr þijnu Hiarta/ þui Chrysostomus seiger/ Ad Auþund sie han vænlegt Mein/z giører Mañen ad Diøþle/hun er eitt Angz j Mañsins Brioste/aþ þui ødrum geingur vel.

Og

Og þui seiger Basilius / ad alldre sie ohryggt øpundsiuku Brioste/ Allt gagn z giœde Naungans/ bœde jñre z ytre/eru stryd þeim sem øpundsiu kur er/ hañ telur þad sitt Angur og motlœte/þegar ødrum geingur vel. Aupund er so liott Mein/ad sa þad hepur/skamast syn ad lœta þad j lio se/hñ lœst vera gladur/eñ skierst þo jñañ/Fordastu Madur Aupundena/ þui hun hepur jlla Art. Aupundsiu kur hryggest vid þad/ er hañ skyllde glediast/z lopa Gud pyrer syna god villd/Myskunseme z milldeleika/þui er hañ bœde Gude z Mønum leidur ad hañ gietur ecke vitad þad ad Meñ niote Guds Blessunar.

1 Enn vppa þad þu paer deydt Aupundena / þa tak þu pyrer þig þad Sinne/ ad dadst ecke ad neinu þui sem veralldlegt er z Mønonum

til kiemur/ Þui Gud hefur kallad
þig til hlutskiptes sanra z eilijfra
Giæda/ en ecke þessara forgeingeleg
ra/ Lætu allt þitt framferde vera
med heidre z dygd/ þa kan ecke Auf
und yfer þier ad drottna.

2 Gregorius seiger/ Huør sem
vill vera fyrer vtan Aufundarme-
in/hann skal girnast/og elska þann
Arf sem ecke angrar nie skurlar hns
Samarfa/ huørsu marger sem þeir
eru/huørn Arf aller eiga til samans
z a þo huør eirn hann allan/ z han
er þess meire sem hans niota fleire.

3 Nu radu vm ad þær Gaafur og
gagnsemder sem huør Madur hef
ur/þa hefur Drotten hagad þui so
til/ad þær skule morgum/ z j marg
an mata til gagns koma.

4 Settu þier j Hug huørsu margt
z mikied jllt kiemur af Vppsprettu
Aufund

Aufundareñar/ z huorsu stor Synd pad er/ z ohægt hana ad lækа. August. s. Sie Aufunden einge n/ þa er þad mitt sem þitt er/ z þad þitt sem mitt er. Ambrosius / Fordastu Aufundena/ þui hun er onguum so̧ill/ sem þeim er hana hefur.

6 Drambseme.

Drambsemeñe skalltu afneita/ þui hun somer ecke christnum Mañe/ hũ er vphaf allra Synda. Eccles. 10 Og med þui seiger Gregorius / ad hun er Rot allra Lastanna/ þa lætur hun sier ecke anægia ad kiefia nidur eina Dygd/ helldur setur hun sig j mote ollum Sælareñar Kroptum/ z er sem ein skadleg Sott/ sem allan Lijkaman fordiarfar. Drambsamur Madur lijdur ecke vel/ huorke sier meire Mañ/ nie sinn jafningia/ hañ

 leit

leikar sier þess Neidurs sem ecke er
añad en lygd z hals / enn gleymer
þeim sem sañur er/ Nu setur sig vpp
j mote Gude z stelur hañs Neidre/
eñ vnturnar øllum Riette/ Nañ hugar
alldre vm aumleik þeirra sm hon
um eru lijker/ z alldrei vm sialfs sij-
ns brest z breyskleika/ ecke helldr vm
Guds Magt/ Alldrei jhugar hñ nie
ottast Guds hardar Neitingar vid
Dramblata/z hañ þecker sijst sialf
añ sig.

Enn ef þu villt afneita Dramb
semeñe/þa lærdu ad þeckia sig sialf
an/z þa muntu þad margt fiña hia
þier/sem þig lyter. Settu þier fyr-
er Augu sialfs Gudssonar Epter-
dæme/hañ var Drottenn Einglaña
z Mañaña/þo a medan hañ dualð
est hier j Neime/þa var hñ fullkom
legur Speigell Lijtelætesins/z ackt-
ade

ade ecke Nepd nie Neidur þessa Nei-
ms. Huxadu vm / ad storre Nepd
pylger stor Næske. Giættu ad þui
ad þeir hluter sem þu hefur ecke/
eru myklum mun meire z ædre enn
þeir sem þu hefur/ Verdu saman
hag vorn Mannakta/ so sem hañ er
nu orden/vid þañ Nag hins fyrsta
Mañs sem var fyrer falled/ Hygdu
ad huerier z huilijker þeir eru sem
þig lofa eda lasta/ z giørdu þier ei-
na lifande huxun vm Domstol hins
vijsa Riettlæta z Almættuga Guds

7 Lete.

Afneitadu Letenne/Nun er leidt
z Onenna Hugarins / sem giører
Hiartanu þunga/ z dregur Mañen
nidur/so hønum þiker best ad giøra
ecke par/ Þar af vex þunge ollum
Lijkamanum/ z Mannenum verdur
oliet:

oliettlijft. Eñ þad merker hier Lete
þegar Mañenum leidest ad hallda
Afrám a þeim goda Veigenum chr
istendomsins/ ⁊ Dygdaña/sem hann
adur byriad hefur/ þui hañ fælest
þad/ ad þesse Vegureñ mune verda
honum erfidur/ ⁊ vijkur sier þui apt
ur til Baka. Af þessare Lete kiem
ur þetta/ad Madur bidur fyrer sier
fialldan ⁊ orækelega / Og þo hann
þeinke vm Gud ⁊ goda hlute/þa er
þad ecke af alhuga/ og er þui A-
vartarlaust. Hañ gledur sig ⁊ vner
sier vid sijnar fanytar Nuxaner/ Sk
rafar giarnan vm adra/ ⁊ fiñur ad
þeirra Ordum ⁊ Verkum. Nú ford
ar sier þ ad riña sē mest a liggnr/til
Saluhialpar/ ⁊ mestan Avoxt fær
er. Hañ hlyder naudugur Logunum
Hann stundar ad hafa lof af Møñ
onum ⁊ þocknast þeim / J honum
færer

pærer H. Sacramentum ecke Avøxt
hønum er leide a Guds Ords Predi
kønum. Hañ pordast ecke tilepne
Syndaña/ þui hañ treyster sÿnum
styrk/ Hñ lætur miøg epter sier sialpz
um/ z þiónar miøg sÿnum Lÿkama/
Hañ hepur stóra lyst ad minnast a
vinlidna Heimsins hætte/ og huad
mest lÿps jndæle hepur þott / so ad
vellystingar skule ecke vera hønum
opeckar / helldur sem best j Gied=
ed palla.

Enn so þu pæer þessare Lete ap
neitad/þa bid þu Gud ad leysa þig
pra þeim vondu rædum/ z þegar hun
jæker þig/þa giepdu þig ecke vpp ad
stunda Gudrækenena. Tak þig hell
dr aptur til þÿns Erpdies/so viñur
þu Sigur/ Huxadu vm j huøriun
Hæska sa er staddur/sem j slÿkre Le
te liper. Pad er hønum Hæske/ad
hañ

hann kañ ad falla aptur j fornar Synder z glæpt/ Nñ kañ ad fara a nnſs vid Avoxt þſſ goda z ſæla Lyf ſins/ſem hañ adur byriade/hañ kañ ad hraſa j einhuorꝛa ſtærre Olucku eþ hñ vtdrñfur ecke þa Lete/hñ kañ ad ſøckua ſo diupt/ad hñ traudt eda alldre vid riette.

Þeſſe Lete/þa Madur geingur til Baka/ fra Veige Dygdaña/ſem henum þiker erfidur/ enn velur og kys ſier helldur/þad ſem Lyþenu þik er liettara/z jndæla. Hun helldur Mannenum fœſtum vid Syndena/ hun helldur honum aptur af veigen um Dygdaña/hun kiemur honum til þeirra Synda/huoriar hañ fær all drei forſuarad nie ſig afſakad. Eñ Mañſins fall er þeſſ þyngra ſim hñ fellur af hærre Troppu heilagleik ſins/Vertu þui ſtødugur j þui goda

nyta

nyia Lijfe sem þu hefur byriad/ og endurnyiadu þad med jdran ꝛ Trw. Huxadu vm þiñ dauda/ þañ þu ætt fyrer Hondum/ ꝛ þad fleira sem hꝍ num fylger fyrer ꝛ epter / Giætlu þess ad Gude mislijkar ecke meir eñ þad Madur sie Hræsnare ꝛ tuo falldur. Bernhardus seiger/ Ein falldre Nätturu hlyder einfalldt Hiarta/ eñ wei þeim Syndara sem er tuofalldꝛ j sijnum Vegum/ Þui eing en kañ tueimur Hetrum j señ ad þiona/ virdtu fyrer þier Lijf þeirra sem soddañ Lete ꝛ Nirdüleyse hafa / so þu siaer þetta helldur vm þig sialf an/ eñ huad þier virdest avirding vm aðran/ þa giordu ad þui hia þier sialfum.

8 Kuijde ꝛ Otte.

Hrittu frá þier þm otta ꝛ kuijda af

aþ huoꝛium Mannſins Hugur verd
ur ſiukur/ þa haſ̃ er kominn a þann
goda Chriſti Veg/ aþ þui haſ̃ kuñd
er vid jllu/ ad Olucka z hæſke mune
ſier tilþalla/ eda orvænt' ſier hialp'
eda lauſnar aþ ſyndum meinum. Eñ
j mote þeſſu þa ſet þu þier ſtøduga
Von z Tru til Guds/ vm hañs þyr
erhyggiu/ z vert Hugrauſtur/ med
Gudz Anda hialp / Set þig þaſt j
mote ollu þui ſ̃ þig ma þæla/ Kañ
ſkie Gud vilie med ſoddan tilepne
kienna þier audmykt/ z koma þier til
Syſtelætis/ ſo ad nidꝛ løgd verde Dr-
ambſemen/ huør ad opt blecker hina
beſtu Meñ/ z þa hellſt ſ̃m meſt gott
giora. Og ad Saal þijn mætte hrein
verda/ ſo þu veneſt ecke ad haþa æſt
a þier ſialþum/ meir enn hæþer.

Eñ huad er þad þu ottaſt z kuñd
er vid ? Kroſſ z Mogangur.

eþ

Ef þu ert godur Madur z Gud hræddur/þa kanstu ecke ad vmplyia Kross z Motgang/ enn hann er þier til gagns/Sæmdar z Heidurs. Omillder Menn ottast hn̄/en̄ ecke þu/ Hann seiger þier z sannar ad þu siert orden Guds Barn/hann auglyser þij̄nar Dygder/ hann slæckur þijn Lyte ber þu hann þui med godu Gede.

Ertu hræddur vid Sotter ?

Lijkame þinn hlytur ad deyia/ vert ecke hræddur vid Sottena / þui hun leider þig til Daudans/ Sotten kienn er þier gagnlega Visku / ad hugsa vm Dauda þinn̄/med Sottum Lijkams læknast lyten Hugarins/ Þu tyner ad hafa opinykla æst a þier stal hum/Þu lærer ad giefa þig fra Heimenum z kuedia hann vtaf/ en̄ þier vænta annars betra Lijfs / þess betre verdur Bænen Truen z Vonen.

Ottast þu Fiemiſſer/eda Fatækt ?
Treystu Gude z ſtydstu vid hans heilaga Fyrerheit/þui Guds Sann leikur er obrœranlegur/hans Magt er oſigranleg/hans Giæſka oſeigian leg/hañ mun þig ecke yfergiefa.
Kuijder þu vid Daudanum ?
Gladu fra þier þeim Kuijda/þui hann kiemur af Vantru/ hygg þu ad huørnen þetta Lijf er/z huør ender a þui verdur/ Er þad ecke med Eymdum ſo leinge ſem þad varer/ ſo ſem hinn Vijſe ſeiger/ Ad þad ſie allt ecke añad eñ fanytur Hiegome. Eñ Daudan ſkalltu ecke ottaſt/þui þa ertu leyſtur fra Syndareñar yf ergange/fra Diöfulſins Freiſtingunum/fra vmſatrum Heimſins/ fra girndum vondra Maña/þa kiemſtu fra Solle þeſſ vonda Selſkaps/ j Nøfn eilijfrar Sælu/Eilijfur Da

ude þær þig ei snorted/ þi j Christo er þier eilyþt Lyþ þyrerbued/lcþad/ gieþed z jnsiglad/trwdu/þa heþr þu eilyþt Lyþ.

Stendur þier Ogn aþ vmsæt rum Dioþulsins ?

Gud gieþur sijnum Krapt z styrk ad standa j mote Dioþlenum /hialp adu þier vid Visku/Vardveitslu og styrkleik Jesu Christi þijns Herra/ z hoþuds/z kalladu til þijn gudlega hialp. Taktu þyrer þig Christens Mañs volenmæde z stodugleik/mz Skilide Tuarennar/z Guds Ords Suerd / þa ettu med Guds Nadar hialp z hlijþd nogu oruggur.

Giora þijnar Synder myklar z margar þig stadlausan ?

Giæt þess/ad þyrergieþning þiña Synda er þier þyrer Christum og j Christo margþalldlega tilsogd/ loþ

ud/ giefen z Jnsiglud/ Þui ertu þa hræddur ? Trwdu støduglega/lÿttu a elsku Guds Fødurs/ z a fullnadar boot z Medalgøngu Jesu Christi Guds Sonar/ z taktu til þÿn hugg un H. Anda.

Nuxar þu mÿked fyrer Guds sijdsta Dome z Domstole ?

Lattu af þeirre Nuxun/ z huxadu helldur vm fyrerheit Saluhialpar vorrar/ huør ad oss er j Ritninguñe so vÿda giefen/ Vm Kiærleik Guds Fødurs/ huørn hann hefur til vor þ Christum/ vm Jesu Christi borgun fyrer oss/ z þad hañ er vort forsuar j Dome/ vm Satmæla Guds Nad ar/ sem er eilÿfur z ovmskiptelegur. Eñ huørsu opt sem þu giører Synd ena/ þa endurnyiadu þÿna Yferbot med Trw z Jdrā/ Grÿptu mz Tru ñe/ z halltu sterklega Nadeñ e Gu-

ds Fød

ds Fødurs/ƀorþienan Jesu Christi z huggun H. Anda/huør ad er Þan tur vorrar Arƀløsu/Lijtsu med þol ugum Huga huøria þessa Heims A naud/z ƀyrst þu att vijsa adgaungu til Nædarstolsins/ þa sentu Bæner nar til þijns Guds/ Andvarpadu z vonadu til hans/ Vonen lætur þig ei til Skamar verda/so ƀærdu ad nio- ta eilijƀrar Sælu Himnarijk- is/ Amen.

IV Partur Bæklingsins.

Fardu enn leingra aƀramm/ad þu meiger komast yƀervm/z stunda Riettlæte z Dygder.

Epter þad Madur heƀur aƀneit ad Ranglætenu/þa er þad þui næst ad stunda epter Riettlæte z heilag- leika/vijkia ƀra vondu/ z giøra gott so Dygden setiest nidur j Sæte D

dygdarennar. Enn sia til (þu Mead ur) ad þu i þessare eptersokn Dygd anna/haller þier ecke opnnog/huor ke a þa Nægre nie vinstre Nondena. Dygdernar eru sier sialpum eirn ko stulegur Nlutur/Þui eru þær vel elsk ande/z epter þeim sækionda/ Þær eru dyrmæt Guds gaþa/ þui eiga þær med aheitum z Bænum til hūs ad vtvegast z þast/z haþer þu þær aþ henū þeinged/þa er honum þar þyrer mijkelega þackande. Eñ þad er þyrst askundanda /ad komast yþer heilagar Dygder/Þar næst þad/ad hallda þm/Og er þad mykels verdt ad þa Dygdernar/ enn þ ad myklu meira/ad hallda þm. Eñ sa sem þær vill ødlast/z ad þeim bwa/ hañ skal vinna þad med idugre z godþwsre Ban/Þui Gud giepur z eykur þeim sinn goda Anda sem hū bidia. Þar næst

næst þarf Madur ad hafa miken Hug z sokn/til ad na Riettlætenu z Dygdønum/þui þær nast naudugle-ga/vtan med storre astundan. Mañ sins Nattura/ef hun hefur ecke go da Stiett / þa er hun med jafnade hneygd til vonds. Eitnen þarf Ma dur Dygdernar ad elska/ þui æsten vinnur allt. Og Salomon seiger/ Ad hun sie sterk sem Dauden/ so lÿ ka þarf Madur Dygdernar jdug lega ad fremia z jdka/þui þær eru sem þad Pund/huørt Gud vill j øng uã mæta læta j geymslu afatalaust liggia. Sa sem a Veige Dygdaña fœrer sig ecke afram/ hann hopar. Enn j medferdenne / huørnen þu skallt hegda þier j Dygdønum/þar skalltu setia þier fyrer Sioner þiñ Meistara Jesum Christum/hann er algiørt Epterdæme/ z Speigell Cñ

þs z Daudans. So giengur þu þr
am̄ med Guds tilhialpande Nꝍd ꝫ
huorre Dygd epter adra.

Riettlæted

J Riettlætenu eru allar Dygder
jnplantadar. Pad er christens Ma
n̄s Dygd/ sem er Gudræknen/ Kiær
leikuren/ z heilagleikuren/ Pad vnder
byr z þramkuæmer allt jaþnt þau
Verk sem Heiløg og sæmeleg eru.
Riettlæted greider þad huørium sem
hønum ber/ þad Gude sem hønum
ber/ þad Møn̄um sem þeim ber.

Riettlæted gielldur Gude.

1 Dyrd z Heidur/ þad er/ ad þu
siert æstudlegur ꝫ þinne Gudrækne
dyrker þiñ Gud/ þui þu ert hønum
skylldugur vm Dyrkan/ z heidran.
Siadu Gud sialþan/ hanns Nattu
ra er hin dyrlegasta/ besta/ mesta z
krøpt

kroptugasta/ Hanns Bodord skipar
þier ꝫ skulldbindur þig til Hlydnis
vid hañ/med dyrkunenne. Taktu þi
e r jaꝼnan hanns sætu Fyrerheit/eñ
verktu hræddur vid hanns heitingar/
hygg þu ad hanns Verkum/ꝫ huad
hann heꝼur giørt j Heimenum/þar
aꝼ er auglios hanns Kraptur/hañs
Fyrerheit ꝫ hañs heitingar/ꝫ Verk
hanns/ þad hnygur þar allt ad/ad
Gud vor verde loꝼadur ꝫ dyrkadur.

Siadu oss Menneña/ ad vær er
um epter Guds Mynd skapader/ og
epter a endurskapader/Þui eru Dyg
dernar ꝫ þad goda/ oss med hønum
sameigenlegar/ vppa þad/vier gieꝼ
um hønum Dyrdena. Vier høꝼum
eitt siñ j Skijrneñe giørt Heit/ þad
sem vier endurnyium so opt sem vier
medtøkum Drottens Kuølldmaltijd
ad vier skylldum vorn Gud Dyrka.

Myked z margt gott hlyst aß þui/eß vier gießum Gude Dyrd z Heidur/
1 Þar aß hlytur þu Frid Samvisku þinnar. 2. Guds Blessun gled ur þig j ollum eßnum. 3. Þad er þier vitnisburdur/ad þijn Tru sie sonn. 4. Daude þinn verdur dyr mætur. 5. Þad er þier vijs Pantur epterkomande huijldar/ og Himnesk rar Dyrdar. 6. Huxadu vm ad þyr er allt þad gott sem Gud veiter oss/ þa ßaum vier honum ecke jnt neinu nema þui ad vier dyrkum hann.
7. Syndu z eirnen Elsku þijna vid Naungan/so þu med þijnu Epterdæme/tulker han til med þier ad Vegsama Gud.

Þad er Gude mest z best heidrun giord/ad þu stunder z jdkier sanna Gudrækne/ Þad er / ad þu þecker Gud riettelega/z dyrker han. 1 Timoth

moth. 6. seiger S. Paull/ Verka þu Gudrækne ȷ Trunne / z gacktu Madr epter Guds Riettlæte/ Trune Gudrækneñe/ Kiærleikanum/ Polenmædenne/ Hogværdeñe/ Þui þad er mÿkell abate/ ad haþa Gudrækne/ z þann Hug / ad læta sier lÿka sitt hlutskipte. Seneca seiger/ Þad er gods Mañs ad rækia vel Gud siñ/ Eñ Gudræknen er þar ȷ þolgen/ ad Madur þecke Gud riettelega/ z sÿdan veite honum riette Dyrkun.

Sannan Gud attu so ad þeckia riettelega/ sem hañ heþur sialþan sig openberad ȷ Bok Natturuñar og heilagrar Ritningar/ Þar aþ er Viskañ christendōsins/ Jerem. 9. Huor sem hrosast/ hann hrosesi ȷ þui ad hañ skyne z þecke mig/ ad eg er Drotten sem syne godvilld z Riettlæte a Jordu. Rom. 1 Guds eilÿþur Kraptur

og

z Guddom/siest a Skiepnum Heim
sins/Pessa visku er gott ad læra/þui
hun kienner paþrodum/telur vm þyr
er eþudun/leidriettir þyrer Syndug-
um/harmande leider þa aptur a veg
sem þra Sannleikanum villtust/ og
þærer j lag allt Mannsins Lijþ og
þramþerde/ Sem S. Pæll seiger/
2. Timoth. 3. Oll su Ritning sem
Gud heþur jnblased Mønnunum / er
gagnleg til Lærdoms/til vmvøndun
ar/til betrunar/til leidriettingar/ þe
irrar sem til Riettlætis er/So ad Gu
ds Madur sie heill z hæþelegur til
alls gods.

Þegar þu þecker Gud riettelega
þa skalltu veita honum rietta z ræke
lega dyrkun/sem er þesse.

1 Skylldugt Lijtelæte/Otte/Elska
Von z stødug Tru.

2 Akall jdkun z astundun Guds
Ords

Ords z heilagrar þionustugiørdar.

4 Þolenmæden vnder Krossenum z vera stadfastur j gudlegum Saꝛ⸗leika.

Dyrkadu Gud z audsyndu høn um skylldugt Lijtelæte.

Gief þu bæde Lijkama þinn og Sæl mz allre audmykt vnder Guds Magtarvellde/ z virdtu þig omakleg an til hans Velgiørninga/ So fær þu þig audmykt fyrer Gude/ ef þu hyggur ad z huxar vm þad/ hann er þinn Skapare/ enn þu ert hns Skiep na/ Og þad hann er odaudlegur Gud enn þu daudlegur Madur/ Hann er þinn Drotten/ enn þu hans Þræll/ hann er hid besta/ enn þu ert hid vesta 1. Pet. 5. Audmyked ydur vnder voll dugre Guds Hønd/ so hann vpphef ie ydur/ þa þar er Tijme til. Seig þu med Jacob/ Genes. 30. Minne

er eg

er eg Drottien øllum þinum Mysk
unsemdum z Sammndum. Þetta
Lytelæte kiemur þier til ad vera Gu
de hlyden/ Ecke næger ad vita Gudz
vilia/ nema þu giører hañ/ Einnen
kiepstu vid ad hallda þad sem þu læ
rder af hans bodum/ 1. Joh. 2. Sa
sem giører Guds Vilia/ hann blijf
ur ad eilijfu/ Johañ. 13. Ef þier
vited þetta/ þa eru þier sæler/ ef ad
þier giøred þad/ Matth. 7. Ecke
mun huør sm seiger til min/ Drott-
en Drottenn/ iñ ganga i Guds Ryke
helldur sa sm giører vilia mijns Fod
urs a Himnum.

Vertu Gude skylldugan Otta.

Ef þu skynjar z þecker Guds
Myskunseme z Riettlæte/ þa ford-
astu ad styggia hann/ so sem þu vill
der fordast þad versta er/ fælstu Syn
dena z vertu hrædder vid Guds hefnd

eun

enn ottastu þo Gud/ecke oðruvijs eñ
Sonur Fỏduren/huørn ed hañ lijka
elskar. Vier eigum Gud bæde ad
ottast z elska/Psal. 147. Drotteñ
hefur þocknan a þeim sem hañ ott
ast/Psalm. 1. Sæll er sa Madur
sem ottast Drotten.

Veittu Gude skylduga Hlyd-
ne z Elsku.

Hafer þu þorftand a Guds goð
villd z elsku sem hann hefur til vor
þa elskadu þinn Gud aptur a mot/
yfer allt annad/ Esa. 28. Elsked
Drotten Gud ydar/z þioned honum
af ollu Hiarta/z af ollū ydar Hug
Matth. 10. Huør sinn Fỏdur og
Moder elskar framar eñ mig/ sa er
miñ ecke verdugur. Sa sem Gud el
skar er ecke jdiulaus/ȏ Joh seiger 5.
Pad er Kiærleike til Guds/ ad vier
geymum hañs Boðord.

Þesse

1 Þesse Elska giører samteinging j mille Guds z þess Mans sem elskar hañ/ so þeir sie bader eitt/ z Mad uren seige so sem David/ Lyka sem Hiørturen sæker ad Vatnsbrunnenum/ so sæker Sæl myn til þyn Drottin.
2 Þesse elska samblandar Mann vid Gud/ so ad huør er þar j ødrum/ So seiger S. Johañes.
3 Gud er Kiærleikuren / z sa sem blyfur j Kiærleikanum/ sa blyfur j Gude/ z Gud j Hønum.
4 Þesse Elska vmvendar Manne til Guds/ so ad Maduren forleggur sig sialfan/ z leitar ecke syns/ helldur þess sem Gudz er/ z hønum tilkiemr.
5 Þesse elska giører þad/ ad vier jafnlega huxum vm Gud/ z høfum hñ fyrer vorum Hugskots Augum. Med elskuñe verdur Maduren Gude

vidfell

vidþellden j Synenum/ þui hañ ſam
lagaſt vid hñs ſiñe j Jhugrenningunñ
6 Þeſſe Elſka til Guds er ſterk
ſo ſem Dauden/ z yþervinnur allt/
enn ecke neitt yþeruinnur hana.
7 Nun þæder ſo Sælena/ad hun
þullnettar hana/þo ſo/ Ad hun hyr
ar ecke neitt / nema Gud / og leitar
ad ongus meira ad Gude/ þeſſ mei-
ra ſem hun þar aþ þær z þinnur/
þa vill hun æ þeſſ meir. Giættu ad
ollum Gudz Skiepnum/ allt er yd-
art ſeiger Poſtulen. Giættu ad þier
ſialþu/ad þyrer Elſkuna var Jeſus
Chriſtus þier gieþen/ þar þyrer vir
tu þig ſkylldugan ad elſka Gud apt-
ur a mote.

Veittu Gude ſkylldugar Von.

Viter þu Guds ſañinde z Elſku
þa ſem hañ heþur til þin/þa vertu
gladur j Vonenne/og væntu med

godn giede epter Guds nærvist z hi
alp j øllum tilstandande Epnum/
Psalm. 37. Set þiñ ahuga til Dr
ottins/ z vona vppa hañ/ þui hañ
mun ad giøra. Psalm. 142. Drott
ne eru vel þecker þeir sem til hans
Myskunar vona. Ap Voneñe hlyst
eingen Kiñrode/ ep þu vonar þess til
Guds sem þier ber ad vona / þad er
tilnæst Sæla/ med øllum þeim godum
Hlutum sem þar til þiena/ ad þu me
iger hana ødlast/ Myskun Guds j
øllum epnum/ z allshattuar Viessan
z allt þetta veitest z giepst / pyrer
Lausnaran Jesum Christum. So
mattu z opt þess vona sem þu veist
ecke von a/ vppa þad þu paer so mot
staded Anda Drvæntingarennar/
Eñ Vonena mattu vera sterka/ stad
pasta z diarpa.
Veittu Gude Skylldugt Trunad
artraust. Ep

Ef þu veist z vidurkienner Magt z Myskunseme Guds þijns/ þa settu þier stodugt Trunadartraust vppa hann/so þier sie hughægt j øllum Naskasendum/ Jerem. 17. Blessadur sie sa sem truer a Drottin/ og hefur hann fyrer sitt Traust. Syr. 33. J øllum þijnum giørdum þa settu þitt Traust vppa Gud/ so kantu ad framkuæma hńs Bodord.

Dyrkadu Gud med skylldugu Bænaakalle.

Viter þu z vidurkienner þad Gud sie almættugur/allt vitande z allstad ar nærverande / þa tilbid þu hann riettelega/ Enn so skalltu bidia..

1 Hafdu þar vid allan Hug og Hiarta.

2 Virdtu z vidurkiendu þig fyrer Gude overdugan.

3 Hafdu alluarlega Girnd til þess

hins goda sem þu bidur vm.
4 Giefdu þinn Vilia vnder Gu
vs Valld z Vilia.
5 Lattu þitt Hiarta af audmykt
hrærast.
6 Hafdu rietta z sanna Synda
Jdran.
7 Hygdu ad huad Gud hefur þier
boded.
8 Hafdu þessna vmhuxun j Guds
Fyrerheitum.
9 Trudu ad þu muner Bænheyrd
ur verda.
10 Treystu a medalgangaran Je
sum Christum.
Med þessum hætte skalltu tilbid
ia z akalla til þinn Mystun z hialp
þins Guds/ad hann veite þier allt
gott sem þig naudsyniar til Lijfs z
Sæilar/enn fravijke ollu jllu. Tes
sa. 5. Bidied oaflatanlega/ þui
þad

þad er Guds Vilie/ Enn þañ besta Bænarform skalltu hallda vora drottenlega Bæn/ huoria sialfur Guds Sonur samsette/ hun jñehelldur stuttlega/ allt þad sm̃ vier eigum vm ad bidia.

Þegar Naudsyn krefur/ þa ertu skylldugur vegna Guds Dyrdar/ ad sueria Eid riettan z ræfelegan/ og akalla þier Gud sialfan Vott ad þiñum Eidstaf/ fyrer þui hañ er all ra Hiartaña ransakare/ og hañ ber Sannendenum Vitne. Enn ef ad þu hefur þar j vitanleg Suik/ þa hefner hñ þess. Deut. 6. Drotten Gud þinn skalltu o:tast/ z vid hans Nafn sueria.

Dyrdkun skylldugs þackletis at tu Gude ad syna.

Verk z velgeorninga Guds allu mz storre furdan z Glede opt ad vm

hugsa/prijsa z dast ad/lofa z mijked
af ad giora/ Honum einum ad kieńa
z packa allt gott/bæde andlegt z Lij
kamlegt/z þar fyrer honum einum
ad gefa Heidurenn z Dyrdena/z seı
giū med David/Eg vil dyrka Drot
ten alla tijma/hans lof ste jafnan ı
mijnum Munne. Offradu Gude
heilogu lofgiord" Offre/z setgdu/
Lofadu Sal mijn Drottenn/ z lat
þier ecke gleymast allar hans Vel-
giorder.

Guds heilaga Ord z Sannleika
ad jdka/ skal þig ecke blygda
ne letia/z ecke skal þier
þad leidast.

Jdkadu Guds Ord med jafnade
so þu elsker þad med gaumgiæfne/
vmhyxer z rootfester/þad /z giorer
þier þad vmrædur vid adra. So
segger David Psa. 1. Lyst þijn se ı

Løgmæle Drottens/ og huxadu vm Bodord hans bæde Nætur z Daga. Og S. Pæll seiger. Col. 3. Læted Christi rædu bwa j ydur j rijkuglega/med allre Wisku/Læred z aminned huer annan. Item 1. Tim. 4. Vertu jden j lesningū. Ef nøckur spyr þig ad j godre Meiningu vm Truna/eda huørnen sem þu ert þar til riettelega kuaddur/ þa pyrervird tu þig ecke/ad medkienna/z einardlega pram ad seigia/þad sem þu ap Guds Orde þar vm lært z numed hepur/ Christur seiger / Matth. 10. Nuør sem medgeingur mig þ Møñ ønum/þann skal eg medganga pyrer mijnum Fødur a Nimnum.

Almenelega Guds þionustu skall tu ecke vanrækia.

A tilsettum Tijmum/ þegar christed Folk alment til samans kiemur/

 þa

þa læt þig j þeim Flocke pinna med godum huga/ z skil þig ecke þar fra. Forsomadu ecke saimleyfe Heilagra helldur heyrdu Guds Ord so sem þi er ker. Medtaktu Sacramentum/ z med heilogu Folke bid þu Gud hei laglega/ Hebr. 10. Fyrerlijtum ecke vora Søfnude/ z giørum allt til Gu ds Dyrdar. Giættu vel ad hallda alla þa sidsemd z hegdun sem til Guds þionustu heyrer/ so allt meige skickanlega fara/ epter þui sem þn̄ stad z tijma hlyder.

Minstu ad þu ert skylldur ad sy na Gude þolenmæde/ vnder þeim Krosse sem a þig er lagdur.

Vertu Giedgodur z hraustur j Hu ga/ ad vmbera Krossen/ mz huørium Gud agar z reyner þig/ sem sitt Ba rn hier j þessum hrygdardal. S. Paall

seig

seiger/ Rom. 12. Vered þolenmod er j Kuøleñe/Og Salomõ Prover. 3. Son minn skwþadu ecke þra þier Gudz Ogun/ z modgast ecke þa hñ hirter þig/Þui huorn sin Gud elsk, ar/þañ agar hann.

Greiner huar þyrer Gud hirter oss med Krossenum.

1 Gud straþþar þig/ so þu skul er ecke hyggia þig Saklausan vera.
2 Nañ vill þu skuler meir z meir leidriettast z þara batnande/leggia þra þier þad Vonda/enn astunda þad goda/ so sa gamle Madur kross þestest/eñ sa nyie þroest/
3 Nñ vill so vara þig vid Synda føllum þrañveiges/so þu verder ecke oþdiarþur z varygdarlaus.
4 Nañ vill so giøra ødrum vidvør un/ad þalla ecke j storar Synder/so þeir giæte sijn j Tijma.

5 Hañ vill ad þu sem ert Christi Þion og Lærisueirn/ verder þynum Herra z Meistara lijkur.
6 Hñ vreistar/það er/reyner Truna/Vonena/hlydnena/z Polenmæðena/z Bæna akalled.
7 Hañ vill so auglioßa giøra Dyrð Magtar z Myskunar siñar/ ad hañ styrker þig vnder krossburdenum/z frelsar þig siðan þar fra.
8 Hañ vill þu være leiða a þessu Lijfe/eñ girnd a þui eilijfa/þui skalltu það liuflega vmbera sem þu lijda verdur. Sterk Polenmæde styrer godum Sigre.

Byndu Gude/ ad þu sterk stad-
fastur j Truñe/z j Truar
eñar Hlydne.

J heilagre Guds Dyrkun z þionustu/z j Truñe/sem þig Sæluholpen giører. Og j hreiñe Elsku til Guds

Guds skalltu vera stadfastur alla Æfe þijna/ z allt j Daudan. Og lat onguan hlut/ huort hañ er med eda mote/ locka þig nu leida fra Gudrækneñe/ nie fra þeim himneska Sañleika/ huorn þu medteked hefur. Johañes skrifar Apoc. 2. Vertu tirwr allt til Dauda/ z skal eg giefa þier Coronu Lijfsins. Christur seiger/ Matth. 10. Huor hañ blijfur stadfastur allt til enda/ hañ skal hol pen verda

Riettlæted greider Mañe huor sum þad honum ber.

Riettlæted vtkrefur þad þu giallder Mañenum/ þad er sialfum þier z lijka odrum/ þad er Naunganum/ þad sem þu ert epter Riettlætenu skylldugur.

Gialltu þier sialfum þad þu ert þier skylldugur/ sialfan þig skalltu ecke

ecke hata/helldur elska/ þo med hei lagre elsku / so þu lærer ad þeckia sialfan þig/ z sidan med Guds Nadar tilhialp/ setier allt þitt Lijf til heilagleiks z Riettvijse þeirra sem Logunum samhlioda. Rom. 13. Elska þinn Naunga sem þig sialfan/ Og Ephes. 5. Eingen hefur nockurn tijma sitt eiged Holld hatad/ Helldur nært þad z fostrad sem Drotten seffnuden. Anselm9 / Riett lated vera sierhuorium þann Neid ur ödl hlyder/ meira Manne Loinng minna stiernan/ Jofnum Samlynde/ Gude hlydne/ sialfum sier Hei lagleik/ Orin Þelenmæde/ Þurftug um Myskun.

Þar fyrer stadu fyrst vm þig sialfan/ Platus seiger/ hafdu þad i Hug jafnan/ ad þad sie best/ ad þu sieit sialfur sem bestur / Ellegar ef þad

þad vinst ecke/ ad vera þa beztum næstur. Enn þyrst þu att ad vera þier sialþum/ ad læra og kunna ad þeckia þig sialþan/ Þo þad sie miog torvellt Manne ad þeckia sig sialþan/ þa seiger þo Postulen/ 1. Cor. 11. Huor Madur profe sig sialþan. Og 1. Cor. 13. Reyned ydur sialþa/ huort þier erud j Trunne. Hygged huad hygner Menn Christner hafa talad. Agapetus/ Þad er Guds z hid fyrsta Bodord/ad huor Madur þecke sig sialþan. Þui sa sem þecker sialþen sig/ sa mun z þeckia Gud/ Sa sem Gud þecker / verdur Gude lykur / Sa lijkest Gude sem hans er verdugur/Sa er Guds verdugur sem ecke giorer þad neitt sem ohæþelegt er fyrer Gude/. Helldur huxadu huad gudlegt er. Og Crysostomus. Þad er hygins Mans ed

fyrst

fyrsta/ad þeckia z skoda sig sialfan huad hann sialfur sie/ huad fyrer nedan/huad fyrer ofan/huad fyrer innan / huad giegnt/ huad j fyrer z huad a baked sie/soddan adgiætsla giører ferfalldan Avøxt/sem er sialfs gagn/Kiærleika til Náungans/ forackt an til Neimsins/ enn Elsku til Guds.

Bernhardus/Eingen sa sig þeck er ecke/kann holpen ad vera. Enn ef Madur þecker sig sialfan / þa kueikest z vpprennur þar af Mod er Saluhialparennar/ sem er Lijtelæte/ z Otte Drottens/huør ad bæde er Vpphaf Spekennar z Sælu hialparennar.

Nu ef þu þecker þig sialfan/þa hegdadu øllum þijnum gafum/bæde þeim jnre z ytre/epter Riettvijse/þad er/ epter riettre skickun þeirre sem

Gude

Gude lykar/Lærtu þier þyrst ꝛ þre
mst vera vmhugad/ ad stiorna riette
lega þijnum jsita Maske/ þ er Hug
skot Samviskä ꝛ Vilien. Giæter þu
þessa vel/ þa mun þier vel vegna/
Fyrst skalltu Hugskote þijnu vtvega
Hygginde ꝛ framsyne/ ꝛ leita epter
ad nä/ bæde andlegre ꝛ verralldlegre
Visku/ sem þier meige til gagns ko
ma j þessu Lijfe/ ꝛ medan þu ert hi
er j sambwd Mannanna. Enn ha
na skalltu vtvega þier ꝛ fa af Gude
ꝛ hans Orde/ Sprach seiger. Allur
Vijsdomur er af Drottne / Item
Guds Ord er Brunnur Spekennar
ꝛ hns Bodord er vpspretta ꝛ jngan
gur til Vijsdomsins. Enn med Bæ
nenne skalltu vtvega hana/ so sem
Salomon giørde/ seigiande/ Gief þu
mier Drotten Vijsdom ꝛ skynsemie/
til ad ganga vt og jnn fyrer þijnu
Folke

Folke/ Lærdu Vÿsdom af hygnum Mońum/ er þu vmgeingst med/ Pro verb. 13. Sa sem vmgeingst med hyggnum Mønnum/ verdur hyggen/ Son minn / seiger Syrach/ Halltu þig til Viskunnar/ þegar fra Vng dome/ þui hun vpphefur syna Sone z tekur þa ad sier sem til heńar stun da/ z leider þa a Riettlætesins Veig en/ og giører þa verduga til Guds ástar. Vtvegadu hugskote þÿnu fr amsyne/ z vertu forsiall j huøriu ver ke/ so fyrer Verked sem epter/ Lærdu ad vera gløggskygn/ so a Baktil sē framantil / so þu j huøriu Verke staer / bæde huad vndan fer/ z epter kiemur. Isocrates seiger/ Minnstu z hugleid þu vnliden Dæme/ so kan tu betur ad rądsia þad sem epter kiemur/ Syrach seigrr/ huad þu giø rer/ þad giør þu forsialega/ z hafdu

hoof

hoþ z mœta, a ollu/ Enn so þu mei
ger vera þorsiall j Verkum þijnum
þa skaltu fyrst haþa Rad til alls
huad þu villt giora/ eda ecke giora/
þar næst lættu Guds Ord vera þi
er Reglu z forsogn allra þinna Ra
da/ hegdadu þier epter allre þinne a
þorman. David seiger/ Psalm. 119
Rad mijn eru Riettlæte þitt. Sijd
an skalltu bidia Gud vm hialp og
Rad/ ad þu mætter þad hugleida
z. stofna sem hüs vilia er samhlioda
David seiger/ Kiendu mier Drotten
ad giora Vilia þiñ/ þui þu ert miñ
Gud. Þessu næst skalltu grant vm
huxa/ z yþervega/ huad þu villt gio
ra/ Enn þier sialþum z þinne þram
syne skalltu ecke þreckt treysta. Hinn
Vijse seiger/ Proverb. 9. Skaltu
ecke þast a þinne framsyne/ einkum
j sialþs þijns Soknum/ þui j þeim
 eru

eru fleſter blinder. Þar fyrer ſkall tu j øllum ſtorum efnum/hyggenna Manna Rad hafa/ ⁊ ad feingnu Rꝏde giefa gætur ad/ad deila j ſundur riett fra raungu/vijſt fra ovijſu gagnlegt fra ogagnlegu/huad j riettan tijma er/fra þui j otijma er/ huad til hrygdar ⁊ huad til Glede er/ huad gott ⁊ huad jllt er/huad meira ⁊ huad minna gott giører / ⁊ huad beſt hlyder ſtad/Tijma Perſonu/ og Efnum ſ̄ þu hefur fyrer høndum.

Veittu þinne Samviſku þad
þu ert henne ſkylldugur:

Samviſku þijna ertu ſkylldur ad hallda/ ecke ſꝏra nie ſiuka/ helldur heila ⁊ heilbrigda. Enn þrijr Hlut er eru þeir ſem hialpa þier til ad hafa goda ⁊ heilbrigda Samviſku/ 1. Godur tilbuningur/ 2. Greidſla ſ̄ henne hlyder/ 3. Vidrietting ⁊ end

ſirnyun

urnyun. Þad er tilbuningur ad þa goda Samviſku/ad kynna ſier Gu ds Løgmal/þad ſeiger þ er huad þu ſkallt giøra ꝛ ecke giøra/ Þar næſt ad ſkoda Doms atkuæde Løgmal- ſins/ſem dæmer Manne Bøluan ÿ- ter huøria Synd/ Þar epter ad ran ſaka ꝛ bera ſaman þÿna Samviſku vid Guds Løgmal/þa ſier þu huør nen þÿnum Efnum er vared yter Gude. Þa ſÿdaſt ſlær hrygden þitt Hiarta/ſo þu kuÿder vid hefnd þeir re ſem þu hefur til vnned.

Grædſlu þeſſarar hrygdar ꝛ Sa mviſku þinnar/kann eg þier ecke ad ſyna adra/ enn Blod og þorþienan þÿns Frelſar Jeſu Chriſti. Og ſo þier verde þad til lækningar/ þa hly da þar til tueir hluter/ Sa fyrre er Bodſkapur Evangelij ꝛ Nadarenn ar/huør ad er Nønd Guds/mz huør

 re hann

re, hann þrambydur z rietter ad þier sijna Hond/Enn añar er Truen þaͤn hun er þaͤn Hond/ med þeirre þu tek ur vid. Enn mundu hier med ad ha þa hid sanna Lijtelæte/z stand j mo te Vantru z Eþaseme.

Vidrietting z endurnyung Sam viskunnar kiemur hier epter/þa hun gieþur vpp ad asaka z skielþa þig/ enn tekur til ad aþsaka þig/ og ber þier vitne/ ad þu þyrer H. Anda si ert Guds Barn / z þijnar Synder sie þier þyrergieþnar.

Þegar þu heþur nad godre sam visku/þa kapkosta þu ad bihallda z bua vel ad henne / so hun kreinkest ecke. Þar þyrer skalltu burt skwþa þui sem hana ma kreinkia/eñ neyta þess sem heñe er til heilsubotar. Sk wþadu þra þier vondsku Syndaren nar z vondra Girnda/sem med þier

bwa

bwa. Stadu vid veralldlegum girn
dum z Ryktdoms/ metords/ Sælgiat
is/enn þad er Samviſkunnar lækn-
ing og Heilſa / ad þu geymer vel
þijna Sæluhialpar Trw/ z haper
med jafnade ſtadfaſtan vilia z ſek-
ning/ad hlyda Gude j ollum Hlut-
um/ ſo heþur þu goda Samviſku/
Veit þad vilia þijnum/ ſem þu ert
honum ſkylldugur.

Ef þu villt þier ſialfū gott/ þa
ſtiornadu vel þijnum Vilia/m̄z hei-
lagre z forſialegre ſtiornan/ ſo hañ
fylge ecke leidſogn Holldſins/helld-
ur Andans/ ſo hann ſie ætijd hneyg
dur til Guds enn ecke jlls/S. Paall
ſeiger til Philip. 2. Gud er ſa ſem
verkar j ydur/ ad þier bæde vilied z
framkuæmed/ epter Nadar Giæſtu
ſinne/Enn vilia þijnum ſkalltu ecke
neitt fyrer ſetia/nema þ ſ er Guds

 vilie

Vilie og Dyrd/þar skalltu þella þig vid alla tijma.

Nuga þ:nu:m skalltu veita heila gar z loþlegar Siñisdygder.

Fyrsta hugarens Dygd z kostur/er Hraustleike.

Nugarhreysten byr þig z bryniar til ad lijda z bera christelega z mañlega alla Erþidismune / z Daudans hættur/Nuñ vtrymer hrædslu z kuijda/enn giefur stadfastan traustleik/ Psalm. 27. Vinned mañlega z vered styrkuer j Hiarta/ S. Pall seiger til Ephe. 5. Vered hrauster j Drottne/Item 2. Tit. 2. Vertu hraustur minn Son/1. Pet. 3. Nr ædest ecke þeirra ogner/ z skielþest ecke/ Ambrosius seiger ad hughreyst en hallde vppe ollum þorprijs Dygdanna/eñ strijder j mote ollum lytum Nun yþerbugast ecke med Erþide/ er sterk j Nææskasemdum/ stirþen a

mote Vellystingum/hørd a mete gli
se z giegner þui ecke. Prosper seig
er/ Hugarhreyste vora hæfum vier
af þeim/vm huørn vier med Spa-
mannenum so syngium/ Hreyste og
lofgiørd mijn er Drotten/ mier til
Sæluhialpar settur. Hann er vor
styrkur/þuiad med sinne oseigianleg
re vernd styrker hann oss a mote øll
um Lestum / so vorn Hug / huørke
blecke þad blijda/nie sturle þad strij
da. Enn þa ertu j Huganum ster
kur/ef þu hefur Ræd z valld yfer
þui øllu sem j Hugen kiemur/so þad
vppæse z veke þig ecke/meir enn þu
fær þad vel stillt/ z stiornad þui ept
er hafe. Hugsterkur Madur hleyp
er ad sier Reide/ þa hann a ad mæ-
ta Næskanum/ecke til þess hun sku
le ræda hønum til vonds/ nie sturla
hans skynseme / helldur ad snerpa

hans Hughreyste.

2. Annad er ad vera Hug prwdur.

Pad er prwdleike Hugarens/ ad hallda sig ætijd til þess sem Sæmd z heidur er ad/enn leita sier þo ecke si alþur hrosünar/ z gieþa sig lijtt ad loþe Mannanna. Sa er mykell se iger Gregorius/Sem eilijpt Lijþ st undar. Pa ertu mykell z prwdur j Huganum/ eþ þu acktar ecke loþ Manna/enn heþur þo vilia z aræde til storra Hluta/sem eru til Guds Dyrdar z eilijþrar Farsælldar/ med astundun allra godra Dygda. Og par med eþ hier eykst so styrkur Hugarins/ad þig lyster til ad gangast vnder meira z meira/Dag þra Dei ge/pad sem Gude er til Dyrdar/enn Mønnonum til Sæluhialpar/z lat ur ecke yþerbuga þig neirn Otta nie

þyngst

þyngſl/ſem aþ Moñonum tilþaila.

3 Dygd Hugarens ſkal verá Þolenmæde.

Huad vont ſiñ a þig er lagt/eda þu heþur vndergeingeſt/ſie þad omak/Motlæte/Kroſsburdur/huad þu þær ei med chriſtelegum z tilheyrele gum aþburdum aþ þier hrunded/ þa ſkalltu ei med jllum Huga brioſa/ helldur med godum z hrauſtum. Syrach 2. Bw þig vt þyrer Þolenmæde/z huad ſem tilþellur/z huorſkyns Symder ber þu þolenmodlega/ 2. Pet. 1. Audſyn Þolenmædena j Trunne. Luckubreſt kann margur ad hreppa/enn þad er dugande Manns/ ad bera vel allſkyns Luckn. All er erum vier vid þa Reglu bundner ad Maduren verde Menſka koſte ad lijda. Ber þu vel þad hid þyngra/ þa er audvellt ad bera þad liettara.

Nobile vincendi genus est patientia, vincit.

Qui paditur, si vis vincere, disce pati,

Viñings hlutur er harlamætur
Heiløg Þolenmæde.
Þañen þangast Sigur sætur.
Sier z ødrum bæde.

Chrysostoms telur niu Trøppur til algiørdrar Þolenmæde.

1 Ad Madur sie ei sialfur valldur þess/ad honum sie oriett giørt.

2 Ad þa Mañe er oriett giørt/ hñ giallde ecke lijku lijkt.

3 Ad hañ leite ecke hefnda/Nelldur late þær nidre liggia.

4 Ad hann syne sig j þui/ad vilia lijda Orietten.

5 Ad hñ syne sig reidubuen ad lijda meir eñ hiñ vill giørt hafa.

6 Ad hann hate hann ecke sem oriett giørde.

Ad

7 Ad hann elske sinn Ovin.
8 Ad hann giøre hønum gott.
9 Ad hañ bidie Gud ad fyrergiefa hønum

4 Dygd Hugarens skal vera ad þu siert stadfastur j Godu.

Vertu stadfastur j þinne aformm an/ þeirre sem god z lofleg er/z haf þu med jafnade sama Sinne z Vilia þar til/so þu metnest ecke þegar vel geingur/nie ofurgiefest þa jlla geingur. Og verder ecke leiddur fra godu til jlls. Ef þu ottast ad þu muner þreytast j þessu/ef tijmen verdur langur/eda þig mune Megn þrota/til ad hallda þig so stadfastlega j vinnu Dygdanna/þa bid þu Gud ad giefa sijna Nád j þinn Hug/ og hialpa þijnum Villia til ad vera stadfastur j vpteknum hattum Dygdanna

anna/allt til gods enda/þa mun hñ
giøra vid þig so sem hann seiger/Esa. 41. Eg er Drotten Gud þiñ sm
helld vm þÿna Hend/ ottastu ecke
eg styrke þig/ Hann mun lypta vnder þÿnar Hendur/ z sivdia þÿn vey
ku Knie/ so ád gangur þinna Fota
verde riettur.

Eñ þessa stadfestu skalltu hafa
einkum j Trunne z Truarekiar verkum/enn standa þui j mote sem þier
er motstadlegt. Pad er fyrst Diøfullen/henum skalltu fyrst standa sterklega j mote/med Truñe. Þar næst
leingd Tÿmans/sem giorer þig hræddan. J Gude þÿnum kanntu allt
þetta ad yfervinña/ Þar er Heimuren sem sturlar þig med sÿnum margháttudum jllum Epterdæmum/eñ
þu skallt vinna vel/þa eru þÿn láun
þo þu þreytest/þa tekur huÿlden vid

Bona

vona þu/ þuiad Vonen lætur ei til skamar verda.

5 Dygd Hugarins/sie Hogværd

Med Hogværd stiller þu Reidinar aþl/ so hun bere ecke oþurrædum Skynseme þÿna/ nie hana vr læge þære/ helldur ad þu siert buna re til ad vægia eꝼ heþnast/ Hogvarden helldur aptur Reidenne. S. Pall seiger/ Eph. 4. Ganged þram med allre Hogværd z Lÿtelæte. Og til Tit. 3. Vered giæþsinnader/ z syned hogværd ølium Mønnum/ Item/ audsynum oss j mÿkellre Þolenmæde Langlundargiede z Hogværd/ j heiløgum Anda. Hogværd helldur aptur heþndenne sem rÿs aþ Reidenne. Ephe. 4. Vmlÿded huør annan med Þolenmæde. Col. 3. Fyrergieþed eþ nockur heþur Kiærumæl vid annan Rom. 12. Gialldꝛed ecke jllt þyrer jllt.

Ef þu ert Nogvær/þa ertu Gu-
de peckur. Psalm. 147. Drottenn
annast þa sem eru Nogværer/z hey
rer þeirra Bæner/Judith 9. Lijte
lætra z Nogværra Manna Bæn he
þur þier allt jafnt þocknast. Nog
værum sende Gud siñ Son. Esa.
16. Hañ sende mig ad predika Nog-
uærum/þÿsum veiter Gud sijna Nad
Proverb. 3. Noguærum gieþur hñ
Nadena/ Fyrer þessum greider hañ
j øllum efnum. Psalm. 25. Drott
en stiornar Noguærum j Dóme/ og
kiener Lijtelætum sijnä Vegu.

ó Dygd þijns Nug^r er Lijtelæte

Lijtelæte gi͡orer þad þu stærer þig
ecke af mijkeleik z kostum/þess hins
goda sm̃ þu heþur/helldur vidurkieñ
er þinn veykleika/z halldèr þig øng
uum ædra/z. Pet. 5. Naþed aller
jfibunded Lijtelæte huor vid annañ/
og

ꝛ vered pryddꝛ hid ſüra med Spekt Þuiad Gud ſtendur j mote Dramb-ſomuin/enn Lijtelatum gieꝼur hann Nædená/Fyrer þui audmyked ydur vnder Volldugá Guds Hønd/ſo hñ vpphefte ydur j Tijma. Syrach 3. Son miñ giørdu þig lægan/ꝛ ſam lagadu þig vid Lijtelæta/þui þad er betra eñ allt þad ſem Heimuren ept er ſtundar. Þeſſ hærre ſem þu ert/ þa giørdu þig þſſ lægra/ ꝛ þa mun Drottenn vnna þier. Þuiad Drotten er hæſtur/þo ꝼramkuæmer hañ myk la Hlute ꝼyrer Hendur þeirra ſem eru Lijtelæter ꝛ Aumer.

Chryſoſtomus ſeiger/ad ecke neitt ſie ſamantakande vid lijtelætes Dyg dena/þui hun ſie Moder/Root/Foſt ra/ſtod ꝛ Band alls hins goda. Au guſt. Eꝼ vier viliuin komaſt til vp hædar Kiærleikſins/þa verdum vier

ꝼyrſt

fyrſt ad hyxa vm Grundvoll Lyte-
lætesins. Basilius s. Ad Lytelæte ſie
obrigdull allra Dygda Siodur. An
ſelmus telur ſiø Trøppur Lytelæte
ſins/ 1. Ad vita z. vidurkienna ſig
ovirdingar verdugan. 2. Þar fyrer
ad hryggiaſt/ 3. Þad ad medkienā
4. Þad ødrum ad ſeigia z ſamſika
5. Ad lyda þolenmodlega þo þad
adrer tale. 6. Ad vmbera med go
dui Gede ovirdingena. 7. Ad taka
ſier hana til þacka/ z læſa ſier kiæ
ra vera/ Ef Madur ſkal komaſt
vpp allar, þeſſar Trøppur/ þa þarf
hañ ad hafa myken ſtyrk z ſtødug
leik Hugarins/ ef hañ kiemur mykl
a ſtad/ eñ helldur ſig þo ecke myken.
Sa er lytelatur ſem ecke acktar neitt
mañlegt yfferlæte/ enn giæter ad af
huørium røkum edur vpſøkum øll
mañleg efne eru komen.

hier eft

Hier epter fylgia þær Dygder
Hugarens sem Lijkaman sne
rta/ Fyrst er Hooß z
Stilling.

Med þessare Hoßseme skalltu hep
ta z hallda aptur Girndum Lystese
mennar z Brekum Lijkamans/ huør
ium oss er ohægt ad veriast/þess veg
na/ad þetta er vor Nattura. Eñ so
þu fæer helldur stillt þesse Brek sæl
giætesins/þa þeinktu þetta.

1 Ad Lijkamans Sælgiæte ver
Gude/so hañ med sijnu Orde giefur
sig ecke jnn j Mañsins Hug/z snyr
hønum þui ei til sijn.

2 Ad þad er fanytt forgeingelegt
z skamvint/ja þad er ecke añad enn
hegomlegur Hiegome.

3 A sømu stundu sem Lijkamans
Sælgiæted fangar Mañen/þa yfer
viñur su blijda strax Mañsins Hug

M z drott

ꝛ drottnar ſijdan ꝼyllelega yꝼer hon um. Þui ſiadu ſo ꝼyrer/ ad Synden rijke ecke j þijnum daudlegum Lijka ma. Strijd þu j mote vondum Sæl giætis Girndum/ þui þær eru ſem o væg jll Kuikinde / og kieꝼia nidur Mannſins Aug ꝛ ſkynſeme/ eꝼ hann tekur ſig ecke vpp a mote j Tijma. Senaca ſeiger/ Nægra er ad hind ra vptøk vondrar lyſtar/ eñ ad ræda ſeirna vid hennar aræſer.

2' Bindinde ꝛ ſparneytne ſkalltu
bioda þier/ eꝼ þu heꝼur æſt a
ſialꝼum þier.

So þu ꝼaer hallded þiñe Sælu ꝛ Lijꝼe j heilagre ſkickun/ þa ſet þi er hooꝼlega neyſlu Matar ꝛ Dryck iar. Syrach/ Neyttu ſparlega þeſſ ſem ꝼram̃ er læted/ ſo þu verder ecke ꝼyrer græduga neyſlu hatadꝛ. Jtm̃ Þad er Landenu Sæla ad Høꝼding

iarner

iarner þae sier Mat j hæþelegan tyma/sier til sadningar/enn ecke til ofneytslu/þui sa leinger sier Lijf sem sparneyten er/Item/Wijned mætulega drucked gledur Sæl z Hiarta. Hofslegur Dryckur giører goda Heilsu Lijfe og Lijkama/Þar fyrer læt ecke þitt Hiarta þyngiast af ofafe nie ofdryckiu/nie af Sorgum þessa Lijfs.

Hier hlytur þu ad leggia þig til strijds j mote sialfum þier/z j mote þijnu Lijkama/z hns brekum/huorn þier er ohægt ad yferuinna/þa er þier þad þo stor heidur/Og so j mote Diøflenum/sa sin med þeim jnre freistingunum lockar Holldeð til jlls.

3 Hreinlijfis skødugleik skall
tu setia þier/ef þu villt
þier gott.

So ad þu faer halldeð þijne Sæl

z heiløgu Hreinlyþe/z epter þeirre Reglu sem Gud heþur sett/ þa hux adu vm þesse Ord S. Pauls/ Eph. 5. Vited z skilied/ ad eingen Frillu lyþis Madur nie ohreiñ/ nie Hoor doms Madur/heþur arþtoku j Rijke Christi z Guds. Matth. 5. Huør sem lijtur Konu til ad girnast heñar sa heþur þegar hooraſt j sijnu Hiar ta. Item/1. Cor. 6. Vite þier ecke ad þier erud Limer Christi z Kyrk iur heilags Anda/z Kier Heidursins Item/Thess. 4. Pad er Guds vil ie ydar helgun/ ad þier halldid ydur þra Frillulyþe/z huør ydar sem eiñ kunne ad eignast sitt Kier j Helgan z heidre. Hieronymus/Pad kieñer myklellrar Truar/ z storrar Dygd ar/ad hallda hreinu Guds Musterе z gieþa sig allan Drottne j heilagt Offur/z vera heilagur j Lijkama z

Anda

Anda/ Þessar eru þær skylldu dygder Hugarens sem þu ætt þier sialfum ad gialld.

Þessu næst er þad/ huad gott þu ert Lykama þynum skylldug ur/ sem er/ ad hafa heilaga umsion fyrer heilsu þiñe so Lykamen halldest vid Magt.

Ef þu hefur rækt z elsku a sialf um þier/ þa hugadu vel um heilsu Ly kama þyns/ z foruaradu Lyf þitt z Heilsu/ so myked sem þu matt adgio ra. Enn til Heilsu þinnar stoda all myked fyrrsagdar Dygder Hoofsem dar Sparneytneñar/ z Hreinlyfe sins. Þegar nockud skadar þyna Heilsu/ þa fadu þier Lækning þa sem þitt Mein græder. Syrach 38. Son minn/ giættu ad huad þinn Ly kama batar/ z huad sem þyna Heil

M iij su skad

ſu ſkadar/þad haþdu ecke/heidradu Barſkieran med maklegre giøþ/ ſo þu haþer gagn aþ hønum þa naudſyn kreþur. Item 38. Cap. God Heilſa med hrauſtum Lÿkama er dyr mætare eñ Gull/z heilſugodur Lÿkame er myklum Audæþum betre.

Epter þetta er þorſion og gegnd þeſſ ytra Luckuſtar Gotz/ſem er heidur z Audæþe.

Aþ þeſſu huorutueggia læt þier þad anægia ſem nægelegt er/z þañ aþdeiling/Gæþur/ Stiett/Neþd og Audæþe/ſem Gud heþur þier veitt/ ſkalltu aþ hønum med þøckum taka z læta þier þad anægia/z ſækia ecke miøg epter meira. 1. Tim. 6. Þad er mÿkell abate/ ad vera Gudræken z haþa þad ſinne/ad læta ſier ſitt Hlutſkipte nægia. Syrach 31. Gie gndar þullur Madur lætur ſier lÿted

nægia. Jtē 42. Lattu þier þ̄ nægia sem þyrer Hende er. Þar þyrer lærdu med Postulanum Paale sem seiger/ Philipp. 4. Eg heþe lært ad læta mier þad nægia sem eg heþe eg kan̄ ad vera bæde hær z lægur/ allstadar og j øllu er eg mentadur/ saddur z hungradur ad vera/nægd z skort ad haþa.

J Heidrenum verku hæþelæt ur/z styrdu hønum med Sprke.

Heidur þan̄ sem þier hæþer/skalltu med sæmelegum hætte vtuega/ hønum riett þylgia/ z han̄ riett ad þoruara. S. Paall seiger/ Philiph. 4. Ydar prwdmenska sie øllū Mønū um kunnug/ Og Philiph. 2. Haþe huør annan fier j Virdingū ædra/ Syrach 1. Þess hærre sem þu ert/ þa giør þig þess lægre. Enn j þessu

eþne ſkalltu koſtgiæþa ad aþla þier agiætis aþ'ødrum med þiſſe Gudræk ne/Mañkoſtum z godmenſku/ ſo þu verder alltijd aþ ødrum þyrer Dygd er prijſadur/ S. Pæll ſeiger/Rom. 2. Framkuæmed þad ſem Heidur virdeſt þyrer Auglite allra Mañа eþ viſſaſt ma. Philiph. 4. Vmhux ed þad huad til loþs er. Hiñ Wijſe ſeiger/Ad betra ſie gott Naþn enn mijkel Audæþe.

Eignum z Audæþum þinum ſtiorna þu vel.

I vtregum Audæþanna haþdu chriſtelega z rietta aſtundun/þad er Bæn til Guds med erþede/ſo þær þu mijked avnned/þui ſkalltu þyrſt Gud bidia/z aþ hønum vænta þier bleſſ unar/ og ſtanda riettelaga j þinne Stiett/z viſſa jaþnlega med Dygd þier til gagns z goda/ſo þu meiger

þædaſt

þædast af erfide Handa þiña. Þar næst i nytkun z medferd Audæfaña, skalltu yfer þijnu riettfeingnu Fie sialfur eignar halld z rad hafa/ so leinge sem Gud lofar. Proverb. 5. Vertu sialfur Herra yfer þijnum Brunnum/z ecke adrer med þier/og þier sialfum eign þijna nyta z gagna/enn ecke meira i kostnad leggia/ enn þijn efne meigie vidstandast z vid Magt halldast/z epter þui sem þisse stiett hlyder/z Naudsyn krefur Proverb. 10. Riettlætur neyter siña Audæfa lijfenu til hialpar. Syrach 14. Gior þier sialfum til goda/af Eigu þinne.

Gacktu eñ leingra afram.

So skalltu Riettlætenu fylgia/ad veita þier sialfum heilaga elsku/og giallda þier þitt/Huga þijnum sitt Lijkama þijnum sitt/z Eignum þijn

 um

um sitt/so sem þu ert huerium skyll dugur. Enn þu ert ecke alleinasta sialfs þijns vegna fæddr/þu att ad elska þinn Naunga /so sem þig sial fa/þui þu verdr mz honum vmgeing ne ad hafa/ þar fyrer ertu skylldur ad veita honum Kiærleikan/ so þu meiger vel z vinsamlega vid hñ bwa

Huer Naungen sie/z huad þu sierf honum skylldugur.

Giæt hier ad tueimur Reglum/ Fyrst Naunge þiñ er huer Madur huert þad er Vinur eda Ovinur/Rijkur eda Fatækur/Heima madur eda tilkomande/kuñugur eda okuñugur/ z sa hellst sem þinnar hialpar þarf vid/ Luc. 12. Enn þeir hellstu af vorum Naungũ/eru christner Menn þeir sem somu Tru z Guds dyrdkun hafa sem vier / þa skulum vier þa best elska. Gal. 6. Almeñelg Kiær-

leikßins

leikſins Regla er þſſe/ Allt huad þi er vilied Mennerner giøre ydur/ þad ſama ſkulu þier þeim giøra.

Riettlæted bydur/ ad þu gialldet og endurgiallder huørium þad þu ert ſkylldugur.

Enn Naunganum ertu ſkylldugur/ bæde Lijfs z lidnum/ þui ſkalltu giallda bæde þad ſem þu ert jaꝼnan øllum ſkylldugr/ z ſo huørium ſierdeilis þad hønum ber.

Fyrſt ertu ſkylldugur vm godvilld huørium Manne/ aꝼ þui hn̄ er Madur z heyrer Gude til/ ſo ſem þu/ þa ſkalltu aꝼ allhuga vera hønum good viliadur/ ꝼws z reidubuen ad giøra hønum gagn/ ſo ſem ſialꝼum þier.

Annad/ þar næſt ad ſtunda til ſamlyndes vid hn̄/ Kappkoſta þu ſo mijked ſem þu mætt adgiøra/ ad haꝼa ꝼrid z ſamlynde vid alla Men̄. S.

Pæll

Pæll seiger/Rom. 12. Ep pad ma vinnast/z so myked sem þier meiged ad giøra / þa haped Frid vid alla Menn. Liupur z dandis skalltu huør ium Manne vera/z enguum þess syn ia/ Þa innre godvilld sem þu heþur til Mannanna/skalltu auglysa med Ordum z verkum/Þui skipar Riett læted þad þu siert vid Naungan liu þur z godsamur vid hann/ ad tala/ hann ad heyra/hønum Suør ad gie þa/z so j allre vmgeingne. S. Pæll seiger/Col. 3. J klædest mañliuþ legleikanum. Ephes. 4. Vered jñ byrdes liuþer huør vid añan. Rom. 15. Nuør vor sem eirn þocknest syn um Naunga. Þar næst/ Settur z sidþerdis godr skalltu vera vid Naun gan med jaþnade/þui settlætis sider giøra ærlega vmgeingne/ Eñ þessa sidferdis skalltu giata/bæde j Ordum og

og pramþerde z lꝛta þad ſtiorna
þiñe rædu/ſo þu epter Tȳmans hen
tugleik/kyñer ad hepta z ſtilla þijna
Tungu/z ſo j riettan tijma hagłega
z riett ad tala. Stundum er hagleg
ur tijme ad þeigia/z hallda þui jnne
ſem j Hug kiemur. Þui er vel hux-
ande/j tijma vm huøria hlute/vid hu
øria Perſonu/med huørium Ordum
j huørn ſtad/a huørium tijma/z mz
huørre Stillingu Madur vill ſijna
rædu pramſeigia/ ſo z lijka yþer hu
ørium/z j huørn ſtad z tijma ad be
tur giegner ad þeigia. Syrach 18.
Veg þijn Ord/z ſettu Hurd med Lo
ku þyrer þinn Munn/ z giørdu ad
ſo þu paller ecke/z verder ecke veidd
ur aþ þeim ſem þig vmſitur. Bid
þu Gud ſo ſem Dauid/Pſal. 141.
Varduett þu Drottenn minn Muñ/z
geym ad þui ſem mijnar Varer off
ra.

ra. Þegar þier ber ad haþa tal vid Naungan/ z seigia hønum þad sem þier byr j Hug/þa giør þad riettlega/ Huxadu þig vel vm huad þu skallt tala/vid huørn Mañ þu att/ huørnen þu skallt Ordum haga/vm stad z tijma/z med huørre gegnd og stillingu þu skallt þramseigia. Eñ rædu þiñe skal alltiaþnt ráda Sañleikur/þui vm hñ ertu Naunganum skylldugur / þui skal þijn Ræda hønum þylgia / ad þu berer þad eina þram þyrer Naungan / sem þu j Hiartanu veist riettast og sannast. Zach. 8. Taled Sañleiken huør vid sinn Naunga. Psalm. 15. Huør sem talar Sañleik aþ sijnu Hiarta/ z er Suikalaus j sinne Tungu/hañ skal bwa j Guds Tialldbwd. Med Sannleikanum skal þad þylgia/ad þu siert Naunganum hreinlyndur z open

openſkꝏr/ z þar med trwr z ſtadþaſt ur. Syrach 5. Lꝏt ecke huorn Vind veyþa þier/helldur vertu ſtadþaſt ur j Ordum þynum. Proverb. 27. Geymdu Vin þynum truþeſtu/ j allre þiñe hegdan z dagfare/vertu Naunganum þromur/z ſo velþallen vid ſierhuorn ſem honum hæþer. Lꝏt pad vera þyna Reglu/ad þu ſiert ſo j allre þinne hegdan/ſo ſem þu villt ſtedur vera. Item/Vertu ſo j Raun jnnantil/ſo ſem þu villder ſynaſt vt antil.

Velgiørdaſamur z milldur vertu þynum Naunga/ Þui ſkalltu epter eþnum þynum ſtoda hañ med Ord z Verk/ z midla honum aþ Eign þinne/pad þu matt z ſkylldan bydur Salomon Proverb. 5. Lꝏt þyna Vatsbruña breidaſt vyþt vm Strꝏte/ Enn þrra Nerra ſkalltu ſialþur vera

vera. Gal. 6. Gøred gott øllum/ einkanlega Truarennar Heimkyñis Mønnum. Matth. 5. Giør þeim gott sem þig hata. Syrach 14. Epter Megne þijnu hialpadu Fatækum. Syrach 5. Gieþ þu giarnan z med hyru bragde/ þui hyran giaþara elskar Drotten. Lættu vilætum þijnum fylgia liuþleg Ord vid Naungan/ad hønum þocknest þess betur/z vidskipten Kiærleiksins sie þess þastare z langiædare/So skalltu aþ þijnu Liose ødrum Lios kueikia/vijsa þeim veg s̃ villast/gieþa trutt Rad vera aviliadur ad kieña gott z gagnlegt/ stoda Naungan til godrar Stietter z añarar gagnsemdar ad komast/þetta ertu øllum jaþnskylldugur ad giallda.

Nuad þu ert huøriu̅ einum fierdeilis skylldugur.

Aum

Aumum ertu skylldugur vm med aumkan z Mÿskunseme/ Eymd þÿ ns Naunga skalltu med honum sam harma/ af alvarlegum Kiærleika/og hafa fullan vilia til honum ad hial pa. S. Pꝏll seger/ Col. 3. Iklæd est þier Jdrum Myskunsemennar/ so sem heilager Guds Btvalder. 1. Petri 1. Vered aller jnnbyrdis sam lynder/ z bere huor omak med od rum/hafed brodurlegan Kiærleika/ z vered Myskunar giarner.

Gialltu huorium sitt.

1 Yfermonnonum virding z heid ur z Hlydne.
2 Fatækum Olmusugiorder.
3 Vegfarendum Giestrisne

Yfermonnonum ertu fyrst skyll ugur ad veita Virding z Heidur/ þeim sem yfer þig hafa Alldur/eru hærre Stiettar/ hafa ædre Gæfur

enn þu/skalltu ecke synia þess Heid
urs þm̄ sem ber. Rom. 13. Gialld
ed huørium pad sem skyllt er/ þeim
Heidur sem Heidur heyrer/ Sprach
10. Huør sem oftast Gud sa heidrar
sinn Foꝛdingia. Levit. 19. Stattu
vpp fyrer þeim Grahærda/ꝛ heidra
þu Persónu hins gamla. Þar næst
ertu løglegum Yfermanne skylldug
ur vm hlydne/ hans løglegre skipun
skalltu hlyda/ og giøra hana epter
megne þinu. Samuel. 15. Betre er
Hlydne enn Offur/þui seiger Grego
rius/ Ad annarlegt Holld sie slatrad
ꝛ haft til Offurs/enn sialfs Holld
til hlydnestar/ ꝛ þad er Guds vegna
giørt/ ad giefa sinn vilia vnder an̄
ars Vilia. Og Bernhardus seiger
Ad Christur hafe vnned þad fyrer
Hlydnena/ad missa Lijfed.
Fatækum ertu skylldugur ad giefa
ølmusu

Olmusu/z lata Eign z adstod þyna stydia vnder þeirra oeþne. Cypria nus seiger/ A medal Christi Bodorda er þad so tydt/z eckert optar skipad enn þad/ ad vier sieum Olmusugiar ner/z liggium ecke oþana Jardnesk um Audæþum/ helldur soþnum off Himneskum Stod/Hann seiger/Sel ied allt þad þier eiged/z gieþed Aul musur. Og enn/ Dragied ydur ecke Stod saman a Jørdu/Item/Ef þu villt vera algiørdur/ þa sel allt þad þu heþur/z gieþ Fatækum/z þa seig er hañ Abrahams Syne vera/sem vinna þ þui ad stoda z ala Fatæka.

Vegþarøndum ertu skylldur ad vera Gestrisen/Þa goda Gieste sem þier vilia eckert Mein/ oþrægd nie Skada giora/ skalltu jnntaka j þijn Hws/z veita þeim godsamlega hress ing. Rom. 12. Kostþiæþed ad vera

gestrisner. 1. Pet. 4. Vered gest
risner/huør vid añan an bitalings.
Augustinus seiger/Lærdu Christen
Madur ad vera giestrisen / þui þu
veist ecke nema sa sem þu lokar vte
z syniar greida/sie Gud sialbur.

Vmfram þetta / skalltu minast
ad þu ert eirn skulldunautur þeirra
framlidnu/ad veita þeim rækelega
þa sidustu þionustu/so sem skyllt er
ad vitia siukra / z þeirra sem fyrer
Daudanum liggia. So er lijka sky
llt ad giøra riett þeim framlidnu/
ad harma þa/ z veita þeim jardan/
Syrach 38. Þegar nøckur andast
þa harma þu hafi/so sem þier hafe
mijked falled til Sorgar/ sueipadu
hans Lykama/z stadu so til hañ fae
heidarlega jardan.

Fyrer þad þu ert Madur og ert
christen/ þa ertu skylldur þetta ad
veita

veita bæde lifondum z daudum. Nu skalltu hugleida sydast/huad þu skal lt endurgialllda gods maklegum/ og þeim sem þu hefur nockud af þeig ied. Vinattu þijna ertu skylldugur ad audsyna Vin þijnum/z huorium gods maklegum þacklæte. Vinattu skal so endurgiallda/ad þu af god- um Vilia z hreinum Hug elsker þinn Vin/fyrer hans sañа godvilld/giall ded honum sanna godvilld/og so oll ofiur vinattu hoet z velgiorninga/so sem sæmelegt z mogulegt er. Eñ þar skalltu mestan alhuga vid hafa sem þu sier ad þ er soñ Gudrækne z hreinar Dygder/so ad af heitre El sku yckar a mille verde eitt Hiarta/ Syrach 9. Samlaga þig godum Moñum/ z vertu med þeim gladur/ Item/ Trwr Vinur stadfastur er mektug Skiolborg/z a so mijken rijk

dom sem hñ hefur. Cassianus seig
er/Sa Vinskapur er trwr z langiæ
dur/ sem med jofnum Dygdum af
beggia Nende er samanbunden/ Pui
þa somu hattu hafa lætur Drotten
j sama Nwse bwa/ z þeirra j mille
kañ ad halldast oriufanleg Vinatta
sem huorutueggiu hafa hiñ sama a
form z Vilia.

Þacklæte ertu Naunganum gods
maklegum skylldugur ad endurgiall
da/ so þu læter vel yfer hans veitt
um velgiorningum/og syner honum
packlætis merke bæde med vilia og
Verke. Vid velgiørda Menn þũna
hafdu godan Vilia/til ad launa z.
þeim gods ad bidia. Og ef þu ert
Madur til/þa lattu huorn Velgiør
nig Velgiørninge mæta. Col. 1.
Vered þacklater. Crysostomus seig
er/Su er best geymsla Velgiørning

anna

auna/ad mißast þeirra optlega med

jaþnlegre þackargiørd. Bernhard-

us/ Þeim sem gieþur verdur ongun

launad/þui sem honum þocknast be

tur/ enn þad/Madur take þad med

þockum/sem honum er giefins veitt.

Þui sa giører goduilldenne Smæn/

sem velgiørning Giaþarans þiggur

ecke med godu Giede.

Med slykum hætte skallu Madur

aþneita Ranglætenu/enn eptirþylg

ia Riettlætenu/ad þu þyrst komer þi

er a þaß Sæluhialpar Veg/snuer

þier þra illu til gods. Þar næst ad

þu gieþer þig ecke vpp a Veigenum

þo Freistingarnar verde myklar og

þungar/helldur ad þu eñ þraᷓmveig

is/læter þier ageingt verda/so ad þu

aþneiter þier sialþum/ enn ganger

epter Christo a Veige heilagra Dy

gda/z haþer stadþastan Vilia z set

 ning

ning/til ad komast yper Dygdernar/
z sterk hraustur z pastækur j Dygd
onum/ huad sem mote blæs/z haper
lyst ad joka z adsækia Dygdernar/s̄
þyna bestu eign. Proper z ransaker
þig sialpan daglega/huad þier per
pram̄ a Dygdan̄a Veige.

Nockrar christelegar Dyrmætar
Greiner/pyrer huoriar Men̄ skulu
vpp vekiest til heilagra Dyg-
da/sīn er til Gudræknenar
z Kiærleikssins.

Christen Madur/skundadu vel heila
gar Dygder Gudræknennar
z Kiærleikssins.

1 Þar til skal þig vppvekia þad
pyrst/ad sialpur Gud þin̄ heilagaste
z dyrdarsamlegaste Herra/er algiør
dur j øllum Dygdum/en̄ þu ert skyll
dur vnder hans Dyrd ad þiona

Þad

2 Pad skal locka þig til heilagleiks ad Gud sa og þeckte þig þegar j Vpphafe Eilijfdarennar/ adur enn þu þeckter hann eda varst nockud.
3 Pad sie þier vppvakning/ad Gud hefur af Naad sinne bevijsad þier o-maklegum sijna elsku/hañ vard fyrre til ad veita þier Naad z Myskun
4 Pad skal locka þig til gods/ad Gud hefur valed z fyrerhugad þig til Lijfsins/huort vera skal fyrst hier j Heime heilagt z ostraffanlegt/ eñ epter þ hia honũ sialfum eilijft.
5 Minstu ad Gud Skapare þiñ hefur giort þig til Heilagleiks og Riettlætis.
6 Mundu ad þu hefur a þier Mynd Guds þijns Fodurs z Skapara þui skadu til/ad þu lijkest þijnũ Fodur/enn siert ecke þad Barn sem honum er olijkt/z vrkynia verdur.

7 Lattu þig vppvekia þañ ſpnelega z daſamlega Guds Velgiørning ad hañ øllum þeim hlutum ſem hañ heþur giørt/vid Magt helldur z ſkiornar/z þyrer þeſſa hñs Daſemd ertu allt til þeſſa vardveittur.
8 Þad ſkal miøg vptendra þig ad ræta þiñ Gud/ad hañ aþ ſiñe omælanlegre Elſku/ gaþ þier ſiñ Eingieten Son/ja þyrer þig þu Madr gaþ hañ ſiñ Son j Daudan.
9 Vertu þynum Gude heiløg hlydne/z virdtu þar til þañ mykla Velgiørning þinnar Endurlauſnar/hu ør ad er meire enn þad hañ verde meten. Enn þui ertu endurleyſtur / ad þu goda þeck j gien legger.
10 Kueiker þad z vpp Elſkuna j þynum Huga/ad þu ſetur þier þyrer ſioner/þad algiørda liþande Epterdæme Kiærleikſins/ſem er Jeſus
Chriſt

Christur sialfur/ j hvers Fotsporum þu att ad ganga.
11 Heidur z virding þinnar kallanar skal vekia þig til heilags Lifnadar/þui þu ert ecke kalladur til ohreinleiks/ helldur til Helgunar
12 Minstu þess ad Christur sætte þig vid Gud sinn Fodur/ þann þu haf der styggt med þijnum Syndum/ z þier er fyrergiefur þijnar Synder/vppa þad þu lifer Gude z Rieitlætenu.
13 Heilags Anda giøf skal hallda þier vid hreina Gudrækne/hann giefst þier til þess ad giøra þig heilagan/enn hann hryggest vid þad ef Gud er styggdur.
14 Þad goda Guds Bodord skyll dar þig til ad astunda christelegan Kiærleika. Hans Vilie er þijn helgun.
15 Skyllda þijns Embættis bydur þier ad veita Gude heilaga Hlydne
og

z kevjjsa honum þitt Packlate/ þui
þu ert honum skylldugur.
16 Su endurnyung Lifnadarins
sem þu hefur byriad/skal aminna þig
ad þu siert orden nyr Madur / z eitt
gott Trie sem godan Avoxt skal bæ
ra. Sa sem af Gude er bæddur synd
gar ecke.
17 Truen þijn ef hun er lifande
þa skal hun jafnan auka Avoxtu/z
snerpa fyrer þier Dygdanna astun
dan/Sie Truen ecki verkaña/ þa er
hun daud/auglyfstu Truna j vkonst.
18 Pad Skilnings Lios sem þu
hefur feinged/ ad þu veist z skilur
Vilia z Leynda doma Drottins/skal
vplysa þitt Aug/fyrst þu veist Gudz
Vilia/ þa gior þu hañ.
19 Þu att ad giallda Gude þijnum
Þyrkunar z Lofgiordar Offur/ þad
a ad vera salltad med Truarennar
Sallte

Sallte/vppkueikt med heilaz Anda Gfllde/ helgad med Christi Forþien an/so skalltu þad giora.
20 Þu ert Mustere heilags Anda aþ honum vijgdur/ Smurdur z leid dur j Guds Riettlæte/ þui skal þar jste hia þier allt jaþnt hlioma Guds loþgiord j þijnu Hugskote/ Munnen um z Liþnadenum. Þad Mustere a heilagt ad vera.
21 Lattu þier aukast gudræknena vid þad/þu þikiur z þormerker hug gun heilags Anda/sem þig nærer og gledur bæde j þijnum Bænum z so jaþnan / þa þu geingur Dygdanna Vegen.
22 Stundadu vel til Heilagleik ans/þui aþ honum hlyst astelig hæ gd z roseme godrar Samvisku/ eirn en sa jnnre Hiartans Fridur z Fag nudur j Brioskenu/þetta þylger þier
medan

medan þu þylger Dygdenē.
23 Lattu þad tulka þig til gudrǽk
nennar/ad þu hlytur af heñe margt
z myked Gagn/ þui hun heþur Fyr
erheit bǽde þessa Lijfs z hins epter
komanda.
24 Af Gudrǽkneñe kiemur Von
gods Avaxtar/med heñe stydur þu
Naungan/vegsamar Gud/eñ nidur
þaggar þijna Ovine.
25 Þad skal lada þig til gudrǽkn
ennar/ad þitt Lijf er veykt z vallt/
z Dauden situr vm þig a allar sijd-
ur/Lifdu vel so þu deyier vel/zc.
26 So þu sierf jafnan gudrǽken
þa mundu Christi Domstol z þann
sijdasta Dom/ þu att fyrer honum
ad standa/z giora skil fyrer þijnum
Lifnade.
27 Til Truar hlydnennar skal
þreyngia þier su Ogn/ z Otte sem
stend

ſtendur af Helvijtis pijſlum/ j huer ium aller ohlydner eiga ad kueliaſt.
28 Hugleid þu Lijf z Dyrd Eilijfdarekiar/ſo þad hallde þier a Rie ttlætis veigenum/ þar færdu ad vera hia Gude/ z ad niota hans z allra godra hluta/ mz oſeigianlegum Føg nude/ z Glede eilijflega.
29 Þad lockar þig til alluarlegrar gudrækne/ad ef þu ſtundar hana þa hefur þu Lof z allan þañ prijs/ ē Riettlætum Manne ber / huør ed kallaſt z er Guds Augaſteirn.
30 Giertu Riettlatur/þa ertu ſæll z ſamlijkur þeim Vide ſem vex vid Vatnsræſer/ z ber Avoxt/ enn vpp þornar alldrei/ og ſem Blomgande Palmavidur z Cedrus Tre/ plant ad j Hwſe Drottens.

Þennan prijs z Koſt hef-
ur ſa Riettlate.

1 Hañ er merkelega Edalboren/af Gudi faddur/⁊ Guds Sonur.
2 Hañ er lifande Mynd ⁊ lijking þess lifanda Guds.
3 Hañ er Christi Brudur en frij dasta/⁊ elskulegasta.
4 Hñ verdur kalladur Jude/⁊ ept erlæte hins hæsta Guds.
5 Hann er Tialldbwd ⁊ lifanda Mustere hins Lifanda Guds.
6 Hann er heilagt Hws geyman de Helgedoma heilags Anda.
7 Hann er skijnande Lios sem lijd ur fram/og vegs þar til Daguren er fullkomen.
8 Hann hefur siñ vmgang á Hiin num vppe/med þui hañ forackter ⁊ fottredur allt þad forgengelegt er.
9 Hann er okuñden/veit sier vijsa Guds Hialp/vonar epter sinne Sal hialp/oefadur.

Hañ

10 Hann lijdur Oriett med Godu giede/ z pyrergiepur giarnan.
11 Hann hepur sannan Frid z hug arhægd.
12 Hañ hepur sañna Glede z ept erlæte.
13 Hann er alls Gods Neidurs verdugur.
14 Hann er dyrdlegur ap Lope z Lotningu allra Mañá.
15 Hann er prijdastur Mañanna pui Christur z Dygdernar eru hans Frijdleike.
16 Hann er j Sannleika Rijkur pui eckert mun hñ nockurt siñ bresta
17 Hñs vegna giepur Gud ødrum sijña Blessun.
18 Hann pær eingen Skiepna ska dad/ Helldur piena hønum aller til hins goda.
19 Hans vegna hapa aller Nluter

giørder vered/z vid Magt halldner.
20 Hañ er Kongur z hefur Guds Rijke innantil med sier.
21 Honum tekst allt farsælega.
22 Aller motstadleger hluter skick ast hø num til velferdar.
23 Gud verndar hañ z vardveiter z hefuer hans.
24 Gude er mijked vm hañ hug ad/z hann er hans Læremeistare z Leidsagnare.
25 Hann hefur mest lag z sidblen dne vid Gud/z heilaga Engla.
26 Hann er sañarlegur Frelsinge ð þionar Gude z Herranum Christo
27 Hann hefur Gud fyrer Vin z fær þ af hønum sem hñ vm bidur.
28 Hñs giafer eru Gude þeckast᷑
29 Hañ hefur Borg z Bustad a Himnũ/z er Samborgare heilagra.
30 Hañ er Jesu Christi Riddare/
z berst

z berst hraustlega z heidarlega med christelegum Riddaraskap.
31 Hann er Guds Sonur z Erfinge þess Eilijfa Lijfsins z Rijkesins.
32 Hañ er Guds Sonur / j Christo / z Gud z Christur er j honum.
33 Hann hæfer langt Lijf z gott j Trunne a Guds Son.
34 Hann er vel hallen til allrar Sælu / z er þui j ollum Efnū sæll.
35 Hañ hræðest ecke Daudan / hell dur er hañ ad hyxa til þess sem gott z gledelegt er.
36 Hann a vijsan Sigur a ollum sijnum Ovinum.
37 Hann deyr / enn deyr þo ecke ad Eilijfu.
38 Þa hann jnngeingur j Himenen / verdur hann kryndur med Himneskmu Heidre z Dyrd.
39 A þeim almeñelega Dome hæfer

hann mykla Pryde/aff þui Loffe sem
Domaren Christur tilleggur honū.
40 Nann mun med Christo Da,
ma Neimen/ z hañ mun med Chri,
sto z øllum Vtvøldū hallda eilÿffa
z dyrdarlega Sigurviñings hatijd.

Vilier þu ecke hallda þig a þess
um Veige sem þier heffur hier sagd
ur vered / Þa heffur þu Reide aff
Gude/huør ed hatar alla þa sem jll
sku drygia. Þa verdur ffyrer þijna
skulld Gudz naffn lastad a medal Þi
odaña/Þa verdur þu bølvadr j alla
stade/z leider yffer þig þungar hefn
der. Þa verdur þu herteken z halld
en j sorgum Diøffulsins/ so sem hs̄s
Þræll eda Þy. Og þa heffur þu ecke
Nlutskipte j Guds Rÿke/helldur mū
tu ffa ad heyra þañ hrædelega vrsku
rd hins hæsta Domara/Fardu bøl,
uadur j eilÿffan Elld:

O Homo.

Mors tua mors Christi, fraus mundi gloria cœli.
Et dolor inferni, sunt meditanda tibi.

Þetta þu alltyd ætter/
Adgiætin Madur minnast
Leid pyrer þig Drotten Dauda.
Deyia skallt/stund veist eige/
Aum Suik eru j Heime/
Elld og pyn Vyted giélldur/
Endaleus er hia Christo/
Indæl mest Himna Sæle.

Heyrdu christen Madur/ huad Heidner Vÿsinda men hapa talad/ þad giører þier Hygginde/ Vmhuxun/ ꝛ Kirkroda.

Vm Gudræknena.

Seneca/ Gud sinn skyllde godur Madur ypper allt annad rækia. Epictetus/ A medan vier høpum Lÿp ꝛ Heilsu/ huad skulum vier adhapast leynt ꝛ liost ? vtan þad/ad lopa ꝛ dyrka Gud ꝛ giøra honum þack

er/ Þa vier erum ad yrkia Jørdena eigum vier hønum soddan Lofsaung ad syngia. Mijkell er Gud sem oss hefur Verkfære giefed ad yrkia Jørdena z adsækia hennar giæde. Mijkell er Gud sem oss hefur Nendurnar giefed/z Mætten til ad renna nidur z eirneigen Magan/z lætur oss med leynelegum hætte vaxa/z af Suefnenum hressast. J sama mata j øllum Efnum eigum vier Gude dyrdlegan Lofsaung ad syngia/ fyrer þ hñ hefur giefed oss skynseme/so vier hofũ mætt z deile a ad nyta oss sier huøria Nute. Og enn seiger hann so/ Ef eg være eirn Fugl/þa munde eg þad vinna sem sa Fugl er til skapadur/ Enn fyrst eg er su Skiepna sem Vit z skyn hefur/ þa ber mier ad lofa Gud / þad er mĳn skyllda/ þad giøre eg z/ ecke vil eg þar af

bregda

bregda a medan mier er þeſſ vnt.

Jdem/ Alla Tijma vil eg þad hell dur ſem Gud vill/ eñ þad eg vil/ vid hañ vil eg hallda mig/ ſo ſem hans vndermadur z Þienare. Mÿn girnd er hin ſama ſem hans/ z j einu orde ad ſeigia/ Nuad Gud vill/ þad vil eg.

Jdem/ Eg þore ad vpphefia mitt Augnatillit til Guds/ z ſeigia/ Naþ þu mig a huorium Tijma/ til hüors ſem þu villt. Skyllt er ad eg ſam þyckeſt þier/ og ſie þier ſamlyndur. Eg vil einkis ſyniaſt/ ſem þu villt vera lata. Leidtu mig þangad ſem þu villt/ z ſkipadu mier þañ bwnad ſem þu villt/ Vilier þu eg ſie yfer ſet tur adra/ eda vndergiefen/ ſitie hei ma/ eda ſie a flotta/ liþe j Fatækt eda Rijkdome. Þetta allt vil eg ecke ad eins med þier ſamþyckia/ helldur z eirnẽ vm þita þ̃ odrum þig forſuara

 Ad

Ad þeckia sialþan sig.

Seneca/ Þad er Vpphaþ allrar velþerdar/ad þeckia synd sijna/ þar vardar þig miøg vm / ad þu þecker þig sialþur helldur enn adrer.

Socrates/So sem Mañenum er þad ordsøk til margs gods ad þeckia sialþan sig/so er hønum þad ordsøk til margs jlls/ad þeckia sig ecke.

Vm Þolenmædena.

Seneca/Vier daudleiger Menn erum vid þañ Skilmala bundner/ ad vier skulum Menska koste lijda. Fra Kuølum villde eg kuittur vera/ enn eþ eg skyllde þær bera/ þa oska eg ad gieta lided þær hraustlega. Ecke vardar huad/helldur huørnen þu lijdur/ Eþ sa er minnemattar sem þier Mein giørde/þa þyrm þu hønum/ enn sie hañ meire mattar

þa

þa þyrm þu sialþur þier.

Vm Riettlæted.

Seneca/ Þu sem villt Riettlætenu þylgia/skalltu þyrst Gud ottast z elska/ so hann elske þig/ Enn þa elskar þu Gud/ eþ þu þylger honum j þui ad vilia øllum gott giøra/ enn onguum jllt/ z munu þig aller Riettlætan kalla z j Heidre haþa/ vnna þier z epterþylgia. Enn þad er Riettlæte ad þu giører onguum Mein z hamler þeim er giøra vilia. Væntu þier þess aþ ødrum/ sem þu giører ødrum/ Veittu Forelldrum Heidran/ Frændum Elsku/ Frid huørium Manne/ Lytvm motstødu/ Vinum Truskap/ øllum sanngirne.

Vm Vtlæt/ z Velgiørninga

Seneca/ Þad er Velgiørdanna Løgmæl tueggia j mille / ad sa skal

 vtlæt

vtlætum gleyma er gaþ/enn ſa all-
drei ſm̃ ȷnn tok. Veitaren ſkal þeig
ta/enn vidtakanden ſeigia. Valla
þockuaſt ſu Velgiørd ſem leinge te
þſt j Hønduin þeſſ ſm̃ vtelætur/lijka
ſem naudugur gieþe/eda þra hønum
griped ſie/ En̄ ſu er þeckuſt velgiørd
en/ſem greitt eda med godum Huga
er veitt. Eingen Velgiørningur er
ſo ſtor ad ecke minke vid varnvirding
z eingen ſo ſmaar ad ecke vaxe eþ
vel er virdtur.

Vm Sañleik z Trunad

Seneca / Eg vil helldur mig
vante Velgeingne enn Trunad/
Sa er øllum (z lijka Ovinum) jaþn
j ſanngirne/ſem heþur med ſier tru
nad j Rꝏdum. Sa ſem trunade tyn
er/hann heþur ecke meira ad miſſa/
Huar trunadur þer j burtu / kiemur
Hann

hañ ei aptur/honum tiþner eingen/ne ma sa hafi heþur ecke. Øllum eda onguum ad trua/ þad lyter Mann huorsueggia. Blanden Mann z blijdmællkan / skalltu hyggia þier Tælsnoru vera/opt bwa Suik j Blijdmælltum.

Vm vinattu.

Nuxadu þig om leinge/huort þu skallt taka Mann j Vinættu/z þa þu villt þad verde/þa lat þad vera þinn alhuga/ z taladu so ohræddur vid hann sem sialþan þig/ Lat honum þijna Þancka j liose/þui þar þu helldur hafi truan/ gior þu hañ tru an. Sætt er mier ad minnast a mijna þramlidna Vine/ þui eg haþde þa so sem eg munde missa þa/z þa eg miste þa/þa er sem eg heþde þa. Alla Menn þyrer Vine ad haþa er ohægt

ohægt/næger ep þu hepur þa ecke fy
ret Orine. Audsyn þu sialpan þig
godan/og padu þier so þinn lijka.
Vine þijna skalltu atelia med leynd
enn löpa þa Meñ heyra. Sialps
gagn ad sia/z j Vinattu er Kaup=
skapur/enn ecke Vinskapur/Þad er
blondud Vinatta sem giørd er pyr=
er Groda.

Vm Riettlæted.

Þad hlyder Riettlæte ad Velgiør
ninge huoriū mætte virding z þack
læte. Sumer Menn þacka Velgiør
ninga med leynd z j hliode/enn pord
ast ad hapa þad j hæmælum/so hu
ør Mañ hallde ad þeir hape allt ap
sialps siins ramleik/enn ecke añars
adstod. Sa Kostur er sæmelegur ad
vera þarpsamur z þacklætur. Sa
sem Velgiørning þiggur med þack=
læte

læte/hann hefur eirn hlut af laun=
um loked.

Greiner om ymsa Hlute.

Pad er Meinleysis forpriis/ad eiga
kost a ad giøra illt/z vilia ecke/z gi
øra eckert mein Mañe/þa þu giørt
gietur. Pad er tuofallt brot ad gio
ra Syndena og mæla sijdan epter.
Ecke giøra Augun Synd/ef Aug
uren styrer þeim ecke. Eingen eign
eda kostur Gulls eda Silfurs skal
metast so dyrt sem Mannkostur.
Sa er eingen/ ad Dygden afle ecke
Lofs z launa bæde Lijfs z lidnum/
ef hann fylger henne med Trw god
re. So skyllde Madur lifa/ sem
Lijf hans sie allt iafnt auglioft/ og
so hyxa/sem sa sie nockur sem inn i
Briosted sier. Samviskunnar skal
Madur giæta/meir enn Mannords/
Pui

Þui Mannord ma suykia/ eñ Sam viskan sijdur. Onguan þann ſem Misgiørder þijnar med þier veit/ skalltu offast meir enn sialþan þig/ þui annan gietur þu þordast / enn alldrei sialþan þig. Lærdu þad eina ad virda þetta Lijþ lijtels/ þui eingen mun þui vel styra/ nema sa þad ecke acktar/ Hygg þu þar ad jaþnan / huørnen enn ecke huørsu mijked þitt Lijþ er/ Þui ecke kallast þad gott ad liþa / helldur vel ad liþa.

Gott er ad vera þullgiørdur j liþnadenum/þyrer Dauda sinn/og meiga so okuijden bijda seirne Tijm anna. Eingn veit huørsu Gud er Gørdum nærre/ Þui skulum vier so hegda framþerde voru/ sem Lijþ ste ad lokum komed. Eingen gietugur gladur j mote Daudanum/ nema

nema ſa ſem ſig heþur leinge til
hans bued. Huad ſem þu he
þſt ad / þa hygg þu þyrer
Daudauum. Halltu ſo
huørn Dag ſem hann
þiñ ſydaſtur ſie.

FINIS.

Þryckt a Holum j Hialltadal.
ANNO epter Guds Burd.
M DC XX II.

Vppvakning

og æggiun til Gudrækn
eñar z Kærleikans.

Þier Menn sem hafed a marg-
an hætt/ Myskun af Gude þeiged/
þeim hann fært hefur Frid z sætt/
fra Myrkra Vallde dreiged / hvred
laungum til Lausnarans/ z læred hu
ørnen þier Børnen hans / til gods
vppvekiast eiged.

Herra þiñ Madur minstu a/ Mañ
þig sier lykan giørde/ so hans Myſk-
unar Milldenn hæ/ mest af þier dyr-
kud verde/ su er hin hæsta Nefden
Mañs/ heidre ad þiona Skaparans
sem best þad vnned yrde.

Nag þiñ j fyrstu hefur sied/ Him-
neskur Faderen kiære/ vmhyggiu Ly-
fs z elsku sied/ adur enn þyn nock-

ur være/vid þig ep æſi hũs viſſer þu
von er ad munder hreiñ j Tru/hyga
vm huad þier bære.

Vtvalde Gud til eignar þier/all
ra pyrſt pyrer Nad ſijna/Lijp þad
j Dygd ſkal lioma hier/lijka z eily=
pt ſkijnd/aſtunda þui ad elſka hann
aſtudlega ſem verda kann/ vm alla
æpe þijna.

Epter Guds Mynd þu giørdur
ert/gettigur ſo hønum hid næſta/ þ
er þier løp ad lijkur ſtert/Lunderne
Skaparans hæſta/vrkynna Barn z
ohlyded/ønguan hepur ſijns Føđurs
ſid/þui pær þad ſtrøppun ſtæſta.

Heims ſkøpun allre helldur vid/
Handar Guds Magten rijka/pyrer
hans Valld z Vølldugt Lid/ vard=
veittur ertu lijka/ hans Dyrdſtar
Skiepnur þiona þier/þeinktu nu hu
ørſu ſkylldugt er / ad virda Vel
giørd ſlijka.

Eitt er Myſkunar Mierguren/ er
muna ſkallt vel & leinge/ Gud gaf j
Dauda Sonen ſinn/ ſo hann þig leyſ
ſtan feinge/ þo þu hann elſker aftur
a mot/ af allre dygd & Hiartans Rot
gialld er þad/ enn giof einge.

Fødur þinn Drotten ſeiger ſig/ So
nar matt Nafne hæla/ Kongs ſyne
(huorn þu helldur þig) hafer ei vinn
an Þræla/ mundu þinn Heidur & miſt
hann ei/ j Manndygd hreinne lif &
dey/ þad er þijn Sæmd & Sæla.

Endurlauſn Jeſu ſtendur ſterk/
Stod þijn a Dygda Veige/ hun er
ſo myked Millde verk/ ad meted verd
ur þad eige/ lattu hans dyru Lauſn
ar Und/ lifnad þinn græda a huør
re ſtund/ fromur ſo þinna ſt meige.

Lauſnaren hefur til lærdoms hier
Lijfsreglu halldeð ſtranga/ lifande
Speigel huørium hier/ hans Lyder

eige

eige ad ganga/ frid z hugld Sælar
finnur sa/Fotsporum hans er kann
ad na/eñ varast Veigen ranga.

Næsta virding z heidur var / ad
Herran þig kalla villde/ fra Saur-
gun Heims til helgunar/ hans lof
so aukast skyllde/ þioner þu vel j þei
rre Stiett/þacknæm eru þier laun-
en sett/j Drottens Dyrdar gillde.

Medalgangarans mundu Lid/
Mælefnen þiñ hann bæter/ þa siñ
forreidan Fodur vid/fridade þig og
sætte/þrauka mijked hñ þar til vañ
þui være skyllt ad prijsa hañ/ z elska
af øllum mætte.

Þa milldur Gud modgadur var/
af mijkeleik Synda þiña/hñs Son
ur af þier Blaked bar/mz Blodenu
rijsta sinna/þui ertu leystur vr logan
de hvør/ad lifer þu riett sem from
un ber/launa ei mætter minna.

Heilag

Heilagan Anda vorn Hialpar Giest/ hellst munder giarnan þiggia/ Annrijke Dygda eykur mest/ øllum þeim hia vill byggia/ i Gudrækne þu jdka þig/ i bygging hans so vott ar sig/ hættu sijst hann ad hryggia.

Kiærleiks Bodorded gaf þier Gud/ girnd Synda so þad hylie/ Lijfs jfigangan þar liggur vid/ ad Løg þau huør hallde og skilie/ meir enn skylldugt er skiepnunne/ Skapara sijnum ad hlyden sie/ helgun þijn er hans Vilie.

Stiettena þa sem stundar þu/ stiorn Guds z giøf margfallda/ vid Danumensku dygd z Tru/ daglega lat þier hallda/ leigan epter hans lan z Fie/ er løstug hlydne z þacklæte/ þa skulld er skylst ad giallda.

Nyungen Lijfs er næsta dyr / nu sem þu byriad hefur/ matur er Gu-

de Madur nyr/margt gott hañ slijk um giefur/aukast lattu þier jdkun þa/otrut er siñe Sælu sa/huør sem j Syndum sefur.

Drottens ert orded dæda Trie/ Dygdanna kostum giæddur/lifnadur eins þinn allur sie / Avøgstum godum klæddr/heilagt meinleyse hæfer þier/hatar sa Synd sem sialfur er/af Gude j Anda fæddur.

Lifnadur þinn ad liome hreiñ/lifande Tru mun giøra / fære hun ecke avøgst neiñ/auglysest daud ad vera/hræsnena Gud j Hiarta sier/ef hrosar þu þui s ecke er/ Verk þijn þier vitne bera

Vijskunnar Lios sem veitest þier ad vita Guds ræd z skilia/sinn veg z huør þinn vande er/vill hann ei fyr' þier dylia/þu sier huad hønum þocknast best/þar fyrer skyllder stun

da mest

da meſt/ giarnan ad giøra hſs vilia.

Satanalen Skyrnar ſuaren er/ ſialfrædeð ſkal þier ſtilla/ Trufaſt-ur Gud þig tok ad ſier/ trygder þu helldur jlla/ Vegum hans ef þu vijk ur fra/ Velferd þinne þad allre ma fliotlega fyrer þier ſpilla.

Holld Jeſu z hans helga Blod/ huørt þier til fædu giefur/ bindur þig vid þau verken god/ valld hans ſem af þier krefur/ Lykamans Chriſti limur ert/ lattu þier likia mykels vert/ huad þu af honum hefur.

Guds Hws þu ert af gafum ryk/ giørt med dyrſta ſteina/ heilagur Ande hefur þad vijgt/ hurun þijn ſie þad eina/ Herrans dyrkun ad hlio-me þar/ honum til lofs z vegſemd-ar/ Kyrkiu hans hafdu hreina.

Hafer þu nockra huggun reynt/ af heilogum Drottens Anda/ hur-

 adu

adu bæde liost z leynt / Lifnad þinn
best ad vanda/nærest hiartad af na
lægd hans/Nædar ryk verdur Bæn
en Mañs/z kañ þui stødug standa.

Margfalldast gagn z goda fræ
gd/Gudræknan med sier hefur/ sier-
lega gæfu z goda hægd/Samvisku
þinne giefur/ Hiartanu frid z føg
nud lier/Farsælden best ... hyr hia þi
er/ef hun þig ad sier vefur.

Vertu þui giarn a Gudrækne/gey
mande Dygder frydar/lofun hefur
ad launud sie/lyka hier z ... sydar/
Mannkosta siña margur ... /mot
snuen Gude jafnan hlaut/hugraun
z hefnder fryñdar.

Af Himne kiemur allan tyd/A-
vaxtar vonen besta/Afkuæme from
ra fyrr z syd/farsælld mun ecke bre
sta/so fær sinn heidur sialfur Gud
Samchristin Madur styrk og stod/
þrar

þrar Ovin þryckíng mesta.

Manlega Neyd þu mikast skallt mun þa þijn vareygd stærre/ huørsu þitt Lijf er veykt z vallt/ enn voden z Dauden nærre/ Gudrækne sanna set þier mest/ sijdasta þitt þa verdur best/ ok Mans er eingen hærre.

Þa Diotten sest a Domstolen/ z dæmer Þiod allra Landa/ hønum skallt riettan Reikningen/ Radsmen sku þinnar standa/ Fromur vertu z forsiall nu/ bramsyne best er Dygd z tru/ huad ma Gudhræddu granda ?

Vidvørun ein mun vekia þig/ vel opt eb hana skodar / Helvijtis Eymd er ognarleg / og eilijbar Þijsler bodar/ ohlydnum Lyd þad ætlad er/ Ellde þeim skalltu borda þier/ eing en þar annan flodar.

Langrar Eilijbdar Lijb z Dyrd lattu þier vera j minne/ hia Gude

vist j Himna hird/ hafa so alldrei linne/ þa ertu sæll ef þetta fær/ þui skal sa vegur vera þier kiær/ sem trur er Sælu þinne.

Siadu huad mikell munur er/ mille Lijfs ⁊ Dauda/ j alli kyns sælu ad vna sier/ ella j pijslum Nauda/ ad bindur þar þann Endahnut/ eilijfd en lijdur alldrei vt/ Gudgiæte vor sinna Sauda.

Þu ert j godu gillde þa/ Gudræknen ef þig pryder/ allan munt veg ⁊ virding fa/ vel sem Riettlætum hlyder/ Dygda Lios ⁊ Dyrgripur einn/ Drottens astvinur ⁊ Auga steirn/ ⁊ erfer hans Aud vm sijder.

Lijfgotu þa sem Gud hefur sett/ gott er þier Madur ad hefra/ enn Einma ⁊ giora huad kient er riett/ Kostur sa stodar þig meira/ hæstur Fader sie fullting Mans/ framkuæ

mast

mast mun þa Vilien hans/ allvel þa þellur þleira.

Þacklætes Dygder Dag ⁊ Natt Drottne er skyllt ad giallda/ Hann elskar oss a allan hatt/ ⁊ Astgioþ veiter margþallda/ Manns Tunga huor sem mæla kann/ mikle/loþe og dyrke hann/ hier ⁊ um Allder Allda/ Amen.

Ein Bæn/ um sanna Gudrækne/ og Christelegann Kiærleika.

Almattugur Gud ⁊ Fader/ Eg medkienne þyrer þier/ ad þ er ecke

ecke polged j mijnu megne edur mæt
te/nockud gott ad giøra/ nie helldur
epter þijnum Vilia ad lipa/ Synd
ga kan̄ eg/ þ giet eg giørt meir enn
hope haper/ En̄ þ sem gott er/ þad
pin̄ eg j ønguan maata j mij̄nu Holl
de z Blode/nema þ eina/ sem þu og
þin̄ Ande verkar. Þar pyrer bid eg
þig audmiuklega/ad med þui þu hef
ur j pyrstun̄e skapad mig epter þin
ne mynd/Og þa eg var syndur z la
padur/þa endurskapader þu mig ad
nyu/ þ þin̄ elskulega hiartans Son/
z hefur mig leyst pra Dieplenum z
Daudanum/z eilijpre Fyrerdæmnin
gu/ z lætur mig niotande vda eilijpr
Salvhialpar/z hepur giørt mig ad
þijnu eigen Barne / vegna þinnar
o[illegible]lelegrar Miskunar Giæsku/
Drottenn/ eg bid þig audmiuklega/
Ge[illegible] mier þinn H Anda/ þ huors
Krapt

Krapt z Verkan/ eg kuñe alla my-
na Lijfdaga ad lofa z dyrka þig/ei
lijflega/so sem su Barnkind/huøria
þu hefur frelsad/leyst z aptur key-
pt fra eilijfū dauda/Gief mier san-
na Gudrækne/z ad eg elske þig z oft
est af øllu hiarta/alla mijna Daga
z hafe christelegā Kiærleika til Na
ungans/Kieñ þu mier ad giora þad
sm̄ þier vel þocknast/Leid þu mig a
þiñ Veg / Lat mig hafa Girnd z
Elsku til þiña Bodorda/ Veit mier
og gief þijna Nad/ ad ef so kann
verda/ ad eg rase edr falle mz øllu
fyrer Slægd Diøfuls z af Breysk
leika mijns Holds z Blods/þa gief
ad eg vidurkieñe mijna Synd/giøre
rietta z sañā Jdran/z rijse vpp apt
ur/ z klage af Hiarta fyrer þier/þ
eg hef misgiørt/z i hia þier alleina
leite Nadar z Myskunar/ Eins a-
lijka

lqka/ so sem eitt aumt Barnkind/sem
þar er nyþueigen ꝛ hreinsud/eñ jafn
snart giører hun sig aptur oklara ꝛ
ohreina. So kiem eg aptur til þiñ
miñ himneske Fader/ ꝛ bid/ad þu læ
ter þiñ blessada Sō þuo mijnar Fæ
tur/ ꝛ hreinsa mig ad nyu med sijnu
Blode/allt þar til su stunden kiemur
þa þu mig vtleider aꝼ miñe Grøꝼ/
ꝛ þa eg kañ tan Synda ꝛ Veyklet
ka ad loꝼa þig eilijꝼlegá/ Amen.

ÞV Heilagur Ande/sañur Gud
ad eilijꝼu/ Aꝼ þui ad mz mier er eck
ert gott/huorke j Vilianum nie hell
dur j mættenum/Og eꝼ eg skal nock
ud gott ꝼullkomna/ þa verdur þ ad
koma þar oꝼā ad ꝼra þier/ Þig bid
eg aꝼ ollu mijnu Hiarta/ad þu siert
mitt Lijꝼ/miñ Styrkur/ miñ Leidto
ge/Þig bid eg ad styra ꝛ stiorna mi
er/

er/ z giøra mig heilagan/ Rek j burt pra mier Anda Metnaar z Dramb seme/ Gief mier etn lijtelatan z hog varan Hug/ og gott Sin̄e/ Apmædu allar vond^r hugren̄ingar z Girnder z kueik j mier þijna bren̄ande æst z Elsku/ Vardveit mig þ̄ Reide z heß ndargirnd/ z giep m^r Þolenmæde z Langlundargied/ j øllum mijnū Mot gange. Gief mier algiørdan Kiær leika til Naūūgans/ Tak pra mier Suik z Vnderperlé/ Agirnd z allan Sink/ z Bukſorg/ sem kemur ap A hyggiū þ̄ssa Lijps næringar/ m̄z øllū ødrū Løstū z Lytū/ og øllū þui ødru ꝭ pier er j móte. Hreinsa þu mig/ helga þu mig / so ad eg̃ mætte ve ra þitt Musteré/ z verdugur Bwstadur eilijplega/
Amen.

